

Ričard Metison

Ja sam legenda

• Kentaur • Naučna fantastika

Prvi deo: JANUAR 1976.

1.

Kada su dani bili oblačni, Robert Nevil nikada nije bio siguran kada će sunce zaći, tako da su se ponekad pojavljivali na ulicama pre nego što bi on uspeo da se povuče.

Da je bio malo analitičniji, mogao je da izračuna približno vreme njihovog dolaska, ali on je i dalje određivao prema nebu kada će pasti noć; na žalost, ovaj metod nije funkcionisao kada bi dani bili oblačni. Zbog toga je u takvo vreme obično ostajao u blizini kuće. Šetao se oko zgrade u jednoličnom sivilu popodneva, sa cigaretom koja mu je visila u uglu usana, puštajući vlaknaste pramenove dima preko ramena. Proverio bi svaki prozor da bi video da li su daske popustile. Nakon žestokih napada, one su često bile rascepljene ili delimično izvaljene tako da je morao da ih potpuno zamenjuje: a to je mrzeo više od svega. Danas je nedostajala samo jedna daska. Nije li to čudno, pomislio je.

U zadnjem delu dvorišta obisao je staklenu baštu i rezervoar za vodu. Ponekad bi konstrukcija oko rezervoara popustila ili bi se slivnici za kišnicu iskrivili i polomili. S vremena na vreme, oni bi bacali kamenje preko visoke živice koja je okruživala staklenu baštu; njihovi hici ponekad bi uspevali da probiju mrežu koja se nalazila iznad krova, tako da je on onda morao da zamenjuje staklene ploče. Srećom, ni rezervoar ni staklena bašta ovoga puta nisu bili oštećeni. Vratio se u kuću po čekić i eksere. Kada je otvorio ulazna vrata, ugledao je svoj iskrivljen lik u polomljenom ogledalu koje je tu postavio pre mesec dana. Reckasti komadići stakla sa posrebreanim naličjem počće uskoro da otpadaju. Neka ih đavo nosi, pomisli on. To je poslednje prokleta ogledalo koje je stavio na vrata; uostalom, malo je bilo koristi od njih. Moraće da ih zameni belim lukom. Beli luk je uvek efikasan.

Prošao je polako kroz zamračeni mir dnevne sobe, zatim skrenuo levo u mali hodnik i konačno ušao u spavaću sobu.

Nekada je ova soba bila prijatno nameštena, ali to vreme je davno prošlo. Sada je predstavljala potpuno funkcionalnu prostoriju a kako su Nevilova postelja i pisaći sto zauzimali malo mesta, on je ostali

deo sobe pretvorio u radionicu.

Duž celog zida pružala se velika tezga na čijoj su se drvenoj plohi nalazili gruba testera, drveni čekrk, tocilo i mengele. Iznad tezge, na zidu, nalazila se polica sa alatom koji je Robert Nevil koristio.

Uzeo je čekić sa tezge i izvadio nekoliko eksera iz kutije pune raznih predmeta. Zatim je ponovo izišao napolje i prikucao dasku za kapak prozora. Neiskorišćene eksere upotrebio je da pričvrsti polurazvaljena vrata.

Nekoliko trenutaka stajao je na travnjaku pred kućom, lutajući pogledom duž utihle ulice Kimaron. On je bio visok trideset šestogodišnjak, u čijim je venama tekla englesko-nemačka krv; imao je neupadljive crte lica, osim izduženih i naglašenih usana i svetloplavih očiju, koje su nemirno klizile preko zgarišta kuća sa obe strane ulice. Sam je zapalio susedne zgrade, kako bi njih sprečio da se odatle domognu njegovog krova.

Posle nekoliko minuta on udahnu duboko i polako, a zatim se vrati u kuću. Pošto je ostavio čekić na kauč u dnevnoj sobi zapalio je cigaretu i nasuo svoje prepodnevno piće. Nakon toga je mrzovoljno otišao u kuhinju da izbací đubre koje se prilično nakupilo za poslednjih pet dana. Papirnate tanjire i posuđe obično bi zapalio, a zatim obrisao prašinu sa nameštaja, oprao kantu za đubre, kadu i klozetsku šolju, promenio čaršave i jastučnice na krevetu - ali danas nije bio raspoložen za sav ovaj posao.

On je bio muškarac, i to još sam, tako da mu te stvari nisu mnogo značile.

Bilo je gotovo podne. Robert Nevil se nalazio u staklenoj bašti pripremajući češnjeve belog luka.

U početku mu je pripadala muka od neprijatnog mirisa i neprekidno je osećao mučninu u stomaku. Međutim, sada je taj miris već preplavio celu kuću, uvukao mu se u odeću, a ponekad mu se činilo da čak izbija i iz njega samog. Uopšte ga više nije primećivao.

Kada je sakupio dovoljno glavica, vratio se u kuću i položio ih na osušen poklopac kante za đubre. Pritisnuo je prekidač na zidu, ali je svetlost nekoliko trenutaka čkiljila pre no što je zasijala normalnim sjajem. On procedi neku kletvu kroz zube. Opet nešto nije u redu sa generatorom. Moraće ponovo da izađe napolje kako bi ispitao te

proklete osigurače i proverio vodove. Ukoliko kvar bude težak, preostaje mu samo da instalira nov generator.

On ljutito primače šamlicu do kante za đubre, uze nož i dade se na posao uz mrzovoljno gundanje.

Najpre je razdvojio glavice u male, srpaste kriške. Zatim je svaku od tih ružičastih, ljuskastih kriškica presekao na pola, izdvajajući mesnatu klicu iz središta. U vazduhu se osećao mošušast, oštar miris. Kada je zadah postao nepodnošljiv, on je uključio uređaj za ventilaciju koji je ubrzo proветриo prostoriju. Zatim je sa police na zidu uzeo šilo kojim je probušio svaku polutku kriške, a onda ih je strpljivo nizao na žicu sve dok nije dobio dvadeset pet češnjeva.

U početku je vešao ovakve češnjeve iznad prozora. Ali od kada su oni počeli da ga gađaju kamenjem, bio je prinuđen da razbijena okna prekrije roletnama. Međutim, kada ni to nije pomoglo, zakucao je daske preko prozora. Ovo zatvaranje učinilo je da kuća liči na grobnicu, ali i to je bilo bolje nego da mu u sobu uleću kamenice uz prasak polomljenog stakla. Doduše, stvar se malo poboljšala nakon što je instalirao tri uređaja za ventilaciju. Uostalom, čovek se navikne na sve kada mora.

Kada je završio sa nizanjem kriški belog luka, izašao je napolje i zakucao češnjeve iznad prozora, skinuvši prethodno stare koji su već ostali sasvim bez mirisa.

Ovaj posao je morao da obavlja dva puta nedeljno. Sve dok ne bude pronašao nešto bolje, ovo će mu biti prva linija odbrane.

Odbrane? - često se pitao. Od čega?

Čitavo popodne pravio je kolčeve.

Izrađivao ih je od debelih letvi koje je najpre sekao po meri od devet inča. Zatim bih ih oštrio na tocilu sve dok ne bi postali oštri kao bodež.

Bio je to zamoran i jednoličan posao; vazduh je ubrzo bio ispunjen toplim mirisom trinja koji mu se uvlačio u svaku poru i prodirao u pluća, nagoneći ga da kašlje.

Pa ipak, kolčeva kao da nikada nije bilo dovoljno; bez obzira na to koliko ih napravio, sve bi ih brzo potrošio. Osim toga, i letvi je bilo sve manje. Na kraju će biti prinuđen da koristi ramove od prozora.

Nije li to smešno? - pomisli on ljutito.

Sve je ovo počinjalo da biva mučno; preostalo mu je samo da

pronađe neki novi metod. Ali kako to da učini kada mu oni nisu ostavljali ni trenutak predaha kada bi mogao da sedne i na miru razmisli? Dok je radio, slušao je preko zvučnika instaliranog u spavaćoj sobi ploče sa Betovenovom muzikom: treću, sedmu i devetu simfoniju: bilo mu je drago što je još u ranoj mladosti naučio od majke da uživa u ovoj vrsti muzike. Ona mu je sada pomagala da ispuni užasnu prazninu jednoličnih časova.

Kada je prošlo četiri sata, neprestano je bacao pogled na zidni časovnik. Radio je u tišini, čvrsto stisnutih usana, sa cigaretom u uglu usana i očima uprtim u iverje koje je letelo na sve strane i taložilo se na pod, stvarajući svetlucavu prašinu. Četiri i petnaest. Pola pet. Sada je već petnaest do pet.

Još jedan sat i ona prljava kopilad biće ponovo oko kuće. Čim nestane svetlosti.

Stajao je ispred velikog frižidera, pripremajući večeru. Umoran pogled klizio mu je od odrezaka mesa preko smrznutog povrća do maslaca, pašteta, voća i sladoleda.

Odabrao je dve jagnjeće šnicle, boraniju i malu konzervu soka od pomorandže. Izvadio je kutije iz frižidera i laktom zatvorio vrata. Zatim se uputio do velike gomile konzervi koja je dosezala čak do tavanice. Izabrao je jednu limenku sa sokom od paradajza, a zatim izišao iz sobe koja je nekada pripadala Keti; sada je u nju ulazio samo kada je gladan.

Lagano je koračao kroz dnevnu sobu, gledajući tapiseriju koja je prekrivala stražnji zid. Ona je prikazivala rub grebena koji se nadnosi nad zeleno-plavi okean čiji se talasi razbijaju i lome o crno stenje. Visoko gore, na vedrom plavom nebu, beli galebovi jedrili su po vetru, dok se sa desne strane neko čvornovato drvo naginjalo preko litica sa tamnim granama uprtim put neba.

Nevil je ušao u kuhinju i izručio namirnice na sto, bacivši pri tom pogled na časovnik. Dvadeset do šest. Uskoro.

Nasuo je nešto vode u mali sud i stavio ga na plotnu štednjaka. Zatim je izvadio šnicle i metnuo ih na roštilj. U međuvremenu, voda je provrila i on spusti u nju smrznutu boraniju, poklopivši posudu. Na um mu pade da je možda štednjak ispraznio generator.

Otišao je do stola i odrezao dve kriške hleba a zatim nalio čašu soka

od paradajza. Onda je seo i neko vreme netremice gledao veliku crvenu sekundaru zidnog časovnika kako se polako okreće. Gadovi će uskoro biti ovde. Kada je ispio sok od paradajza, otišao je do prednjih vrata i izišao na trem. Zatim krenu preko travnjaka i siđe na trotoar.

Nebo je već bilo tamno i vazduh je postao hladniji. Pogledao je niz oba kraja ulice Kimaron, dok mu je svež povetarac mrsio plavu kosu. To je bilo ono što nije valjalo kada su dani bili oblačni: teško se moglo odrediti kada će doći.

Uostalom, oni su ipak bili bolji od ovih prokletih prašnjavih oluja. Slegnuvši ramenima, vratio se preko travnjaka i ušao u kuću, zaključavši vrata za sobom i vrativši debelu gredu na staro mesto. Zatim je otišao u kuhinju okrenuo šnicle i isključio plotnu na kojoj se kuvala boranija.

Upravo je sipao hranu u tanjir, kada se naglo trže. Pogled mu brzo skrenu na časovnik. Šest i dvadeset pet. Bio je to glas Bena Kortmana.

"Iziđi, Nevile!"

Duboko uzdahnuvši, Robert Nevil sede za sto i počeo da jede.

Sedeo je u dnevnoj sobi, pokušavajući da čita. Pripremio je viski sa sodom u malom baru i sada je držao hladnu čašu u ruci dok mu se u drugoj nalazila neka knjiga o fiziologiji. Iz zvučnika iznad ulaznih vrata dopirala je zvonka Šenbergova muzika.

Pa ipak, nije bila dovoljno zvonka. I dalje je čuo njihovo komešanje, tumaranje i krike: ponekad bi doprlo i škr gutanje zubima kada bi borba među njima postala odveć žestoka. S vremena na vreme, neka kamenica ili komad cigle zabubnjali bi po kući. Odnekuda se čulo i lajanje pasa.

Svi su oni bili tu iz istog razloga.

Robert Nevil zatvori oči za trenutak i stisnu usne. Zatim ih ponovo otvori i zapali cigaretu, duboko uvlačeći dim u pluća.

Žalio je što nije imao vremena da napravi zvučnu izolaciju kuće. Sve bi bilo znatno bolje kada ne bi morao da ih sluša. Čak i posle pet meseci to mu je išlo na živce.

Odavno je prestao da ih posmatra. U početku je napravio malu rupu u prozoru kroz koju ih je gledao. Ali onda su ga opazile žene i počele

skarednim pozama da ga izmamljuju napolje. To nije mogao da izdrži.

Odložio je knjigu i tupo se zagledao u ćilim, slušajući kako iz zvučnika dopiru tonovi 'Verklarte Nacht'. Mogao je nečim da zapuši uši kako ih više ne bi čuo, ali onda bi se lišio i muzike; osim toga, tada bi se osećao kao da su ga priterali uza zid.

Ponovo je zatvorio oči. Žene su bile te koje su mu otežavale položaj, pomisli on, žene koje su se neprestano ponašale kao poročne lutke u nadi da će on, gledajući ih, odlučiti da iziđe na ulicu. Osetio je kako ga podilazi jeza. Svake noći ponavljalo se isto. On bi čitao ili slušao muziku. Zatim bi počeo da razmišlja o zvučnoj izolaciji kuće, a na kraju bi mu na um uvek došle žene.

Duboko u njemu, topli porivi ponovo su se razbuknali i on čvrsto stisnu usne sve dok nisu sasvim pobledele. To osećanje bilo mu je dobro poznato i u sebi je besneo što ne može da ga obuzda. Ono je postajalo sve jače i jače, tako da on konačno više nije mogao na miru da sedi. Tada bi ustao i počeo da korača sa stisnutim pesnicama uz telo, u kojima više nije bilo ni kapi krvi. Mogao je da gleda neki film preko projektora, da ponovo jede, da se napije ili da pojača muziku sve dok ga uši ne bi zabile. U svakom slučaju, nešto je moralo da se uradi kako situacija ne bi postala neizdrživa. Osećao je kako mu se mišići trbuha grče kao da se obmotavaju oko nekog kalema. Ponovo je uzeo knjigu i pokušao da čita, dok su mu usne izgovarale svaku reč, lagano i bolno. Ali samo trenutak kasnije, knjiga mu je skliznula u krilo. On baci pogled na policu koja se nalazila naspram njega. Svekoliko znanje u ovim knjigama nije moglo da prituli plamen u njemu. Sve reči vekova nisu bile u stanju da priguše nemušt, bezumnu čežnju njegovog tela.

Sve mu se odavno smučilo. Bilo je to ponižavajuće za čoveka. U redu, seks je prirodna potreba, ali sada više nije imao načina da joj da oduška. Oni su ga primorali da bude bez žene i sa tim je morao da se pomiri. Ali ti imaš um, zar ne? - često je govorio sebi. Pa, onda ga upotrebi.

Okrenuo je dugme na gramofonu i još više pojačao muziku, a zatim je prisilio sebe da pročita celu stranicu bez prekida. Čitao je o krvnim ćelijama koje prodiru kroz membrane, o bledej limfi koja nosi štetne materije kroz krvne sudove zakrčene limfnim čepovima, o limfocitnim

i fagocitnim ćelijama.

"...da bi se ispraznila, u levom ramenom regionu, nedaleko od grudnog koša, u veliku venu krvnog, cirkulacionog sistema."

Knjiga se zatvori uz tup zvuk.

Zašto ga ne ostave na miru? Zar stvarno misle da svi mogu da ga imaju? Da li je moguće da su toliko glupi? Zbog čega se uporno vraćaju svake noći? Posle pet meseci bilo bi normalno očekivati da odustanu i pokušaju na nekom drugom mestu.

Otišao je do bara i pripremio novo piće. Kada se vratio do stolice začuo je kamenice kako dobiju po krovu i uz potmule zvuke padaju u žbunje oko kuće. Međutim, glas Bena Kortmana nadjačavao je ostalu buku.

"Iziđi, Nevile!"

Jednog dana pašće mi šaka ovaj gad, pomisli on, ispivši veliki gutljaj iz čaše. Jednoga dana zabiću kolac pravo kroz njegove smrdljive grudi. Spremiću specijalno za njega kolac od jednog metra ukrašen trakama.

Sutra. Sutra ću napraviti zvučnu izolaciju kuće. Prsti mu se zgrčiše u bledu pesnicu. I dalje ga je proganjala pomisao na one žene. Kada ih ne bi čuo, možda ne bi ni mislio na njih. Sutra. Sutra.

Muzika se svršila i on skide svežanj ploča sa gramofona, a zatim ih vrati u kartonske omote. Sada je mogao još jasnije da ih čuje. On posegnu za prvom novom pločom koja mu je došla pod ruku, stavi je na gramofon i okrenu dugme za jačinu zvuka do kraja. Prostorijom se razlegoše zvuci kompozicije Rodžera Lija 'Godina kuge'. Violine su škripale i cvilile, timpani su bubnjali kao udarci umirućeg srca, a flaute su stvarale sablasne, neprirodne tonove.

Jedva suzbijajući bes u sebi, on strže ploču sa gramofona i prelomi je preko desnog kolena. Odavno je nameravao da to učini. Teškim korakom otišao je do kuhinje i bacio komade ploče u kantu za otpatke. Zatim je stajao nekoliko trenutaka u tami kuhinje, zaklopljenih očiju, stisnutih zuba, i sa čvrsto pritisnutim dlanovima na ušima. Ostavite me na miru, ostavite me na miru, ostavite me na miru! Uzaludno je, ne vredi da im se suprotstavljáš noću. Nema nikakve svrhe. To je njihovo vreme. Pokušao bi nešto vrlo glupo kada bi se sada uhvatio u koštac sa njima. Da li da pogleda neki film? Ne, sada nema živaca da se petlja oko projektora. Najbolje da

ode u krevet i da nečim zapuši uši. Uostalom, tako se okončavalo svako večer.

Trudeći se da ne misli ni na šta, on brzo ode do spavaće sobe i svuče se. Zatim je obukao donji deo pidžame i ušao u kupatilo. Nikada nije nosio gornji deo: tu naviku stekao je za vreme rata u Panami. Kada se oprao, bacio je pogled na ogledalo, osmotrivši svoja široka pleća prekrivena kovrdžavim crnim maljama koje su se pružale od vrata do stomaka. Zatim mu pogled pade na ukrašen krst koji je istetovirao jedne noći u Panami kada je bio pijan. Kakva sam budala bio onda, pomisli on. Uostalom, možda mu je taj krst spasao život.

Brižljivo je oprao zube, upotrebivši posle toga zubnu vodicu. Nastojao je da dobro vodi računa o zubima pošto je sada sam sebi bio zubar. Neke stvari mogu da krenu nagore, ali ne i njegovo zdravlje, pomisli on. Zbog čega onda ne prestaneš da se nalivaš alkoholom, upita se. Zašto izazivaš sudbinu?

Prošao je kroz celu kuću, gaseći svetla. Nekoliko trenutaka gledao je u tapiseriju, pokušavajući da ubedi sebe kako je okean pred njim pravi. Ali kako je mogao da veruje u to uz sve ono lupanje, grebanje, urlanje, lajanje i kričanje koje se orilo u noći.

Isključio je svetiljku u trpezariji i ušao u spavaću sobu.

Oteo mu se uzdah nezadovoljstva kada je ugledao iverje po postelji. Otresao ga je, udarivši nekoliko puta odsečno po prekrivaču, razmišljajući pri tom kako bi bilo dobro da podigne paravan između radionice i prostora u kome je spavao. Bilo bi dobro ovo, bilo bi dobro ono, pomisli on zlovoljno. Postojalo je premnogo nevažnih stvari koje je trebalo da uradi.

On ugura vatu u uši i najednom se nađe usred duboke tišine. Zatim je ugasio svetlo i zavukao se među čaršave. Pogledao je u fosforescentni časovnik i video da je tek deset i pet. Baš dobro, pomisli. Tako ću bar rano da ustanem.

Ležao je na leđima, duboko udišući tamu i nastojeći da zaspi. Ali tišina mu nije mnogo pomogla. I dalje je video one bledolike utvare kako se šunjaju oko njegove kuće, požudno tražeći način da prodru unutra kako bi ga se dočepali. Neki od njih su se kretali četvoronoške kao psi, upirući svetlucave oči prema kući, dok su im zubi muklo škrgutali. Kretali su se napred-nazad kao plima i oseka.

A žene...

Zar opet da misli na njih? Okrenuo se na stomak uz psovku i zaronio glavu u topli jastuk. Ležao je tako neko vreme, teško dišući, dok mu je telo blago podrhtavalo. Samo da svane. Um mu je ponovo počeo da govori reči koje je ponavljao svake noći. Blagi bože, samo da svane. Sanjao je Virdžiniju; zavapio je u snu, a prsti mu se kao mahnite kandže zariše u čaršav.

2.

Zvonce se oglasilo u pola šest i Robert Nevil pruži nagu ruku u jutarnju tamu da zaustavi budilnik.

Zatim je izvadio cigaretu i pripalio je, a onda se uspravi u krevetu. Posle nekoliko trenutaka ustade iz postelje i pođe u zamračenu trpezariju gde pogleda kroz špijunku na vratima.

Napolju, na travnjaku, tamne figure stajale su kao tihi vojnici na straži. Dok je posmatrao, neki od njih počеше da se kreću, i on začu kako nezadovoljno mrmljaju među sobom. Još jedna noć se završila. Vratio se u spavaću sobu, upalio svetlo i obukao se. Dok je oblačio košulju, začu glas Bena Kortmana:

"Iziđi, Nevile!"

To je bilo sve. Zatim su otišli. On je znao da su sada slabiji nego onda kada su došli. Osim ako noćas nisu napali nekog svog. Često su to činili. Među njima nije bilo jedinstva. Ono što ih je držalo zajedno bila je ista potreba. Pošto se obukao, Nevil sede na ivicu prostelje, mrzovoljno gundajući, i zapisa plan rada za taj dan.

U Sirs po letve

Voda

Proveriti generator

Klinovi

Uobičajeni poslovi

Doručak ja bio kratak: čaša đusa od pomorandže, kriška prženog hleba i dve šolje kafe. Obedovao je na brzinu, zažalivši što nema vremena da uživa u hrani.

Posle doručka bacio je papirnati tanjir, i šolju u kantu za otpatke i oprao zube. Na kraju je utešno pomislio kako mu je preostala bar jedna dobra navika.

Prva stvar koju je uradio kada je izišao napolje bila je da pogleda u nebo. Gore se nije primećivao nijedan oblačak. Danas će moći da iziđe. Dobro.

Dok je prolazio preko trema osetio je pod cipelama razbijene komadiće ogledala. I sa njim je gotovo, pomisli. Kasnije će očistiti srću. Jedno telo ležalo je na pločniku: drugo je štrčalo iz žbunja. Obe

su bile žene. Skoro uvek je zaticao žene.

Otključao je vrata garaže i izvezao kamionet marke 'Vilis' u jutarnju izmaglicu. Zatim se vratio i otvorio stražnju kapiju. Obukao je velike rukavice i krenuo prema ženi na pločniku. Po danu, one više uopšte nisu izgledale privlačne, pomisli on dok ih je vukao preko travnjaka, a zatim trpao u platnenu mušemu. U njima nije bilo ni kapi krvi; obe žene izgledale su kao ribe izvučene iz vode. On podiže vrata i zakači rezu.

Zatim je obišao travnjak, skupljajući kamenje i cigle i stavljajući ih u lanenu vreću. Ubacio je vreću u kamionet i skinuo rukavice.

Onda je ušao u kuću, oprao ruke i pripremio ručak: dva sendviča, nekoliko biskvita i termos tople kafe.

Kada je to obavio, otišao je do spavaće sobe i uzeo vreću sa kočevima. Prebacio ju je na leđa i prikopčao za pojas na kome je visio drveni malj. Zatim je izišao iz kuće, zaključavši prednja vrata za sobom.

Nije želeo da se zamara tražeći Bena Kortmana ovoga jutra; postojalo je mnogo prećih stvari. Za trenutak mu pade na pamet zvučna izolacija kuće koju je sinoć odlučio da napravi. Do đavola sa tim, pomisli. Uradiću to sutra, ili nekog oblačnog dana.

Seo je u kabinu kamioneta i bacio pogled na plan rada. "U Sirs po letve", to je bilo prvo. Pošto se oslobodi tela, naravno.

Upalio je motor i izvezao se brzo na ulicu, krenuvši prema Kampton bulevaru: Tamo je skrenuo desno i uputio se na istok. Sa obe strane videle su se utihle kuće, a uz trotoar bili su parkirani automobili, prazni i mrtvi.

Robert Nevil za trenutak baci pogled na merač za gorivo. Rezervoar je bio do pola pun, ali će se on ipak zaustaviti u Zapadnoj aveniji da ga napuni. Bilo bi nerazumno da troši rezerve benzina koje ima u garaži sve dok to ne bude zaista morao da učini.

On uveze kola u utihlu benzinsku stanicu i prikoči. Skinuo je crevo sa pumpe i počeo da sipa benzin u rezervoar sve dok zelenkasta tečnost nije pokuljala napolje, izlivajući se na asfalt.

Proverio je ulje, vodu, akumulator i instalacije. Sve je bilo u najboljem redu. To nije bilo čudno, pošto je on posvećivao izuzetnu pažnju kolima. Ako ga ikada nešto spreči da se po danu vrati kući... Međutim, za sada o tome nije trebalo brinuti. Ako se tako nešto

ikada dogodi, biće to kraj. Produžio je Kampton bulevarom, kroz špalir visokih dizalica koje su se nalazile u okolnim ulicama. Od njih nije bilo ni traga.

Ali Robert Nevil je znao gde se nalaze.

Vatra je neprekidno gorela. Kada su se kola približila, on navuče rukavice i stavi gas masku, a zatim pogleda kroz gustu dimnu zavesu koja je prekrivala ceo predeo. Čitavo polje bilo je raskopano u džinovsku grobnicu. To se dogodilo juna 1975. godine.

Nevil je zaustavio kamionet i iskočio napolje, želeći da posao obavi što pre. Skinuvši rezu i spustivši zadnja vrata, on uhvati jedno telo i dovuče ga do ivice velike jame. Tu ga je podigao u uspravni položaj i gurnuo dole.

Telo skliznu i poče da se kotrlja niz strmu ivicu sve dok nije stiglo do vrha velike gomile smrdljivog pepela na dnu.

Dok je žurio prema kamionetu, Robert Nevil oseti mučninu u stomaku. Uvek mu se činilo da će da se uguši kada je dolazio ovde, bez obzira na to što je nosio gas masku.

Zatim je dovukao drugo telo do ruba jame i na isti način ga bacio dole. Posle toga je istresao vreću kamenja i cigala, a onda se udaljio što je brže mogao.

Nakon pola milje skinuo je masku i rukavice i bacio ih iza sebe. Usta mu se širom otvoriše i on pomamno poče da udiše svež vazduh. Zatim izvuče limenu bocu iz sandučeta za alat i povuče dobar gutljaj raspaljujućeg viskija. Upalio je cigaretu i počeo duboko da uvlači dimove. Ponekad se događalo da je svaki dan dolazio ovamo i uvek se osećao potpuno iscrpljen.

Negde dole nalazila se i Ketii.

Na putu za Ingvud zaustavio se pored jedne radnje da se snabde flaširanom vodom.

Kada je ušao u utihlu prodavnicu, smrad pokvarene hrane zapahnu mu nozdrve. On žurno progura metalna kolica kroz prašnjavi prolaz, dok ga je težak zadah raspadanja nagonio na povraćanje tako da je morao da diše na usta. Našao je boce sa vodom u zadnjem delu radnje; takođe je otkrio da su otvorena vrata za stepenište koje je vodilo do ureda poslovođe. Vlasnik prodavnice sigurno se nalazi tamo gore; mogao bi sa njim da počne.

Bilo ih je dvoje. U dnevnoj sobi na kauču je ležala žena tridesetih

godina, obučena u crvenu kućnu haljinu. Grudi su joj se polako dizale i spuštale, oči su joj bile zatvorene, a ruke skrštene preko trbuha.

Ruke Roberta Nevila posegnuše za kolcem i maljem. Uvek mu je bilo teže kada su bili živi; pogotovo ako su u pitanju žene. On oseti kako se nemušti poriv ponovo raspaljuje u njemu, grčeci mu mišiće. Stajalo ga je napora da se pribere. Bila je to ludost, koju je trebalo obuzdati.

Ona nije isпустиła nikakav zvuk izuzev iznenadnog, hrapavog izdaha. Dok je išao prema spavaćoj sobi začuo je šum sličan kлокotanju vode. Šta mi drugo preostaje, upita se on snebivljivo. I dalje je morao da uverava sebe kako čini ispravnu stvar.

Zastao je na pragu dnevne sobe, bacivši pogled na mali krevet pored prozora; osetio je kako mu nešto zastaje u grlu i poče ubrzano da diše. Zatim priđe ivici kreveta i zagleda se u nju.

Zbog čega mi sve liče na Ketu, upita se, vadeći drugi kolac drhtavim rukama.

Vozeći polako prema Sirsu, pokušao ja da odgonetne zbog čega su samo drveni kolčevi efikasni.

Imao je namrgođen izraz lica dok se vozio pustim bulevarom; jedini zvuk koji se čuo bilo je prigušeno kloparanje njegovog motora. Izgledalo je neverovatno da mu je čitavih pet meseci bilo potrebno da se to zapita.

Ovo je potaklo nova pitanja. Kako to da je uvek uspevao da pogodi srce? Srce je neizostavno moralo da bude pogođeno; doktor Baš je tako rekao. Međutim, Nevil se nije odveć razumeo u anatomiju. Veđe mu se skupiše. Nervirala ga ja pomisao da se za sve vreme ovoga pakla nijednom to nije zapitao.

Zatresao je glavom. Moraću detaljno da razmislim o svemu, reče u sebi; u svakom slučaju, biće potrebno prvo sakupiti sva pitanja, pa tek onda odgovoriti na njih. Stvari moraju da se obavljaju na pravi način, naučni način.

Tako je! To iz njega govori stari Fric. Bilo je to ime njegovog oca. Nevil ga je mrzeo i neprestano se borio protiv nasledene potrebe za logičnošću mehaničkog shvatanja stvari. Otac mu je umro, odričući do kraja postojanje vampira.

U Sirsu je sakupio letve, utovariv ih u kamionet, a zatim pretražio

obližnju radnju.

Bilo ih je petoro u prizemlju, skriveni po raznim budžacima. Jednoga je Nevil pronašao u isključenom frižideru. Videvši čoveka kako leži u tom emajliranom mrtvačkom kovčegu, on se nasmeja; ovaj je baš našao gde će da se uvuče.

Kasnije mu je na um palo u kako nezabavnom svetu živi kada može da se smeje takvim stvarima.

Bilo je blizu dva kada se zaustavio i počeo da ruča. Sve je imalo ukus belog luka.

To ga ja podstaklo da razmišlja o uticaju koji na njih vrši beli luk. Mora da je miris to što ih odbija, ali zašto?

Bilo je tu mnogo čudnih stvari: ostajanje u kućama preko dana, alergičnost na beli luk, smrt od koca, navodni strah od krsta i užas od ogledala.

Uzmimo ovo poslednje, na primer. Prema legendi, oni nemaju lik u ogledalu, ali je on znao da to nije tačno. Isto tako, nije bilo istina da oni mogu da se pretvore u šišmiše. Ovo sujeverje lako su opovrgavali logika i pažljivo posmatranje. Takođe je bilo podjednako glupo verovati da se oni mogu preobraziti u vukodlake. Nesumnjivo su postojali psi koji su se povampirili; video ih je i čuo noću kako urlaju i zavijaju oko njegove kuće. Ali oni su bili samo psi.

Robert Nevil iznenada stisnu usne. Manimo sada to, reče u sebi. Ima vremena za razmišljanje. Postojali su dugi časovi dosade kada je mogao da se pozabavi svim ovim problemima i to veoma podrobno. Sada je bilo prečih stvari.

Posle ručka, on krenu od kuće do kuće sve dok nije potrošio svu zalihu kolčeva. Bilo ih je ukupno četrdeset sedam.

3.

"Snaga vampira je u tome što niko ne veruje u njih."

Hvala, doktore Van Helsing, reče on u sebi, odlažući primerak Drakule. Sedeo je zamišljen i gledao u policu sa knjigama, slušajući Bramsov Drugi klavirski koncert. U desnoj ruci držao je čašu viskija, dok mu je među usnama visila cigareta.

Bila je to istina. Sama knjiga predstavljala je koještariju sujeverja, napravljenu po klišeju najobičnijeg šunda, ali je ova rečenica bila tačna; niko nije verovao u njih, a kako se može boriti protiv nekoga u čije se postojanje ne veruje?

Situacija je bila upravo takva. Nešto tamno i mračno dopuzalo je iz srednjeg veka. Nešto što nije imalo nikakvog smisla i u šta se nije verovalo, što je u potpunosti bilo pripisivano fantastičnoj literaturi. Vampiri su predstavljali stvar prošlosti: nastali su sa Samersovim idilama i Stokerovim melodramama. Postojali su još samo kao kratki pasusi u enciklopedijama, kao građa za petparačke romane ili kao sirov materijal za jevtine filmove. Sve rasplinitija legenda provlačila se iz stoleća u stoleće.

Eto, to je bila istina.

On otpi dobar gutljaj viskija i zatvori oči, dok mu je hladna tečnost klizila niz grlo i grejala utrobu. Da, bila je to istina, ali niko nikada nije imao prilike da je proveri. Nagađalo se da tu ima nečega, ali je sve bilo odveć neodređeno. Neko je to smatrao uobraziljom, neko sujeverjem, ali niko nije verovao da vampiri stvarno postoje.

Međutim, pre no što je nauka uspela da izađe na kraj sa legendom, legenda je progutala nauku i sve ostalo.

Tog dana nije pronašao nijedan klin. Nije ispitao generator. Nije uklonio komadiće razbijenog ogledala. Nije večerao; sasvim je izgubio apetit. To ga nije odveć brinulo. Često se događalo da uopšte nije osećao potrebu da jede. Nije bio u stanju da sa zadovoljstvom obeduje nakon svih ovih stvari koje bi uradio tokom popodneva. Čak ni posle pet meseci. Na um mu padoše jedanaestoro - ne, dvanaestoro dece tog dana, i on otpi preostali deo pića u dva gutljaja. Zamutio je pogled i soba se malo zalelujala pred njim.

Počinješ da lapiš, oče, pomisli u sebi. Pa šta? Kao da je neko drugi u pravu. Nevil zavrtači knjigu preko sobe. Neka idu do đavola Van Helsing, Mina, Džonatan, krvooki grof i svi ostali! Sve te izmišljotine, sva baljezganja na jednu staru temu.

On se zagrcnu, a zatim se dugo iskašljavao. Ben Kortman ga je spolja zvao da iziđe. Evo me odmah, Beni, pomisli. Samo da obučem smoking.

Zaškruta zubima i čvrsto ih stisnu. Evo me odmah! Uostalom, što da ne? Zašto ne izići? To bi bio siguran način da ih se oslobodim. Da postanem jedan od njih.

On se osmehnu u sebi zbog jednostavnosti ovog rešenja, a zatim se podiže i mrzovoljno ode do bara. Zašto da ne? Osećao je kako mu se u glavi sve komeša. Zašto nastavljati sve ovo mučenje kada bi poluotvorena vrata i nekoliko koraka napolje okončali celu stvar? Ovako, nije znao šta ga još čeka u životu. Postojala je, doduše, slaba nada da negde još ima živih ljudi, koji pružaju otpor u nadi da će jednoga dana ponovo biti među sebi sličnima. Ali, kako da ih nađe ako se ne nalaze u krugu koji on može da obiđe za jedan dan vožnje?

Slegnuo je ramenima i ponovo nasuo viski u čašu; već mesecima nije pravio koktele. Beli luk iznad prozora, mreža nad staklenom baštom, spaljivanje tela, raščišćavanje kamenja i postepeno satiranje njihove proklete rase. Zašto se zavarava? Nikada neće uspeti da pronađe žive ljude.

Nevil se svom težinom sruči u stolicu. Sedim ovde šćućuren kao miš u rupi, opkoljen četom krvopija koje žele samo da isisaju sav hemoglobin iz mojih vena. Izgleda da je još jedino piće stvarno.

Lice mu izobličilo izraz mračne, neobuzdane mržnje. Kopilad! Pomlaticu vas sve pre no što me se dočepate! Desna šaka mu se skupi poput klešta i čaša se rasprsnu u pesnici.

On obori pogled na komadiće srče rasute po podu, na ostatke čaše u ruci i na mešavinu krvi i viskija koja mu je curila niz dlan.

Da li bi im se dopao ovaj koktel, pomisli. Za trenutak mu se javi nedoljiva želja da jurne i otvori vrata. Dao bi sve kada bi sada mogao da ih raspali po njuški i da uživa u njihovom bolnom urlanju.

A onda zatvori oči i jeza mu prože celo telo. Smiri se, momče, reče u sebi. Treba zaviti ruku.

Oteturao se do kupatila i pažljivo oprao šaku, trgnuvši se kada mu je jod dotakao živu ranu. Zatim je nespretno obmotao zavoj, dok su mu se široke grudi dizale i spuštale u isprekidanim pokretima, a znoj kapao sa čela. Potrebna mi je cigareta, pomisli.

Kada se vratio u trpezariju, pustio je Bernštajna umesto Bramsa i pripalio cigaretu. Šta bih radio kada bih ostao bez duvana, upita se, posmatrajući plavičasti dim koji se dizao uvis. Doduše, to je bilo malo verovatno. Imao je još najmanje hiljadu paklica u Ketinoj... Zubi mu se stisnuše. U ostavi, u ostavi, u ostavi!

Zurio je bezizražajnim pogledom u tapiseriju na zidu dok su mu u ušima odjekivali zvuci kompozicije 'Doba briga'. Doba briga, promrmlja on. Mislio si da si imao pravih briga, Leni? Leni i Beni; baš bi bilo lepo da se upoznate. Kompozitore, da vas upoznam sa lešom. Mama, kad porastem voleo bih da budem vampir kao tata. Ali dušo, sigurno da ćeš da budeš kao tata. Viski zaklokota u čaši. Na licu mu zaigra nekoliko mišića od bola u šaci i on premesti bocu u levu ruku. Seo je i srknuo jedan gutljaj. Neka se oštra ivica razboritosti malo istupi, pomisli on. Neka zdrav razum malo ode do đavola. I on mi se smučio.

Postepeno, soba poče da se okreće oko svog žiroskopskog središta, da se povija i leluja oko njegove stolice. Prijatna izmaglica, pahuljasta na rubovima, spustila se odasvud. Posmatrao je čašu i gramofon. Pustio je da mu se glava klata sa jedne strane na drugu. Napolju, oni su urlali, mumlali i čekali.

Jadni vampirići, pomisli on; jadni mali leševi što se šunjaju oko moje kuće, tako žedni i napušteni.

Kakva ideja! On podiže kažiprst i poče da ga miče pred očima.

Prijatelji, ovde sam da bih govorio o vampirima; o tim ništarijama, ako ih je uopšte bilo, a bilo ih je.

Ali da ne dužimo: sada ću vam izneti osnovni stav moje teze koja glasi: vampir nije predrasuda.

Ključna tačka ove beznačajne predrasude sastoji se u sledećem: oni su omraženi zato što ih se ljudi plaše.

Ponovo je nasuo piće. Ovoga puta veliko.

Postojalo je jedno doba, mračni srednji vek, kada je moć vampira bila velika, a strah od njih ogroman. Tada su bili anatemisani i to su ostali do danas. Društvo ih mrzi, a uopšte ne zna zašto. Ali zar su

njihove potrebe neobičnije od potreba ostalih životinja, uključujući tu i čoveka? Da li su njihova dela užasnije od postupaka roditelja koji pogrešno vaspitavaju svoju decu? Zbog vampira srce počinje brže da lupa i kosa se nakostreši. Ali da li je to gore od roditelja koji društvu poklanjaju neurotično dete da jednoga dana postane političar? Jesu li oni gori od kapitaliste koji osniva fondacije pred kraj života novcem koji je zaradio trgujući puškama i bombama među samoubilački raspoloženim nacijama? Da li su oni gori od vlasnika destilacija koji prodaju alkohol među Indijancima nesposobnim da mu se odupru? (Žao mi je što sam napao piće u kome uživam.) Jesu li gori od izdavača koji objavljuju petparačka dela puna požudnih i ubilačkih nagona? Hajde sad, dragi moji, budite iskreni: da li su vampiri stvarno rđavi? Oni jedino piju krv.

Otkud, onda, ta neprilična predrasuda, ta besmislena predubeđenja? Zašto vampiri ne bi mogli slobodno da žive tamo gde im se sviđa? Zašto moraju stalno da tragaju za skrovitim mestima gde ih niko neće pronaći? Zašto želite da ih uništite? Vi ste pretvorili ta bezazlena nevinašca u progonjene zveri. Oni nemaju načina da vam se odupru, nemaju mogućnosti da steknu obrazovanje, nemaju pravo glasa. Nije nimalo čudo što onda pribegavaju noćnom razbojničkom bivstvovanju. Robert Nevil otpi dobar gutljaj. Naravno, naravno, pomisli on, ali da li bi ti svoju sestru udao za vampira?

Prože ga jeza. Tu si me uhvatio, momče, tu si me uhvatio.

Muzika se okončala. Gramofonska igla grebala ja napred-nazad po ploči. Sedeo je nepomično, osećajući kako mu hladni žmarci gamižu nogama. Upravo zbog ovoga nije trebalo preterivati u piću. Čovek na kraju prestane da uživa u alkoholu. Viski više ne donosi utehu. Pre no što dostigneš stanje sreće, obuzme te muka. Soba je sada ponovo izgledala normalno, a spoljašnji zvuci opet počеше da mu drobe ušne školjke.

"Iziđi, Nevile!"

On proguta knedlu i sa usana mu skliznu drhtavi uzdah. Iziđi. Napolju su stajale žene, razgolićene ili sasvim nage; njihovo telo čekalo je njegov dodir, a njihove usne njegove...

Moju krv, moju krv!

Kao da je u pitanju bila ruka nekog drugog čoveka, on je posmatrao svoju bledu pesnicu kako se polako podiže, drhteći, da bi mu zatim

tromo pala na nogu. Bol ga nagna da duboko udahne ustajao, smrdljiv vazduh. Beli luk. Svuda se osećao miris belog luka. U odeći, nameštaju, hrani, pa čak i u piću. Hoćete li beli luk sa sodom - pade mu na um neumesna šala.

Ustao je i počeo da korača. Šta sada da radim? Da li da počnem uobičajene stvari? Tako ću se sačuvati od neprilika. Čitanje piće, zvučna izolacija kuće - žene. Žene, požudne, krvožedne, nage žene koje ga mame svojim toplim telima. Ne, ne toplim.

Iz dna grudi razli mu se bolan jecaj. Prokleti bili. Zašto čekaju toliko dugo? Zar misle da će on stvarno izići napolje i predati im se?

Možda i hoću, možda i hoću. U tom trenutku postao je svestan da skida veliku gredu koja je podupirala vrata. Evo me, devojke, evo me. Ovlažite usne.

Spolja su čuli kako se greda pomiče i u noći se razleže pomamni urlik iščekivanja.

Drhteći celim telom, on počeo da udara pesnicama po zidu sve dok malter nije otpao i dok mu koža nija bila sasvim oguljena. Ostao je nepomično da stoji, tresući se bespomoćno i cvokoćući zubima. Posle nekog vremena pošlo mu je za rukom da se pribere. Vratio je gredu na mesto i otišao u spavaću sobu. Sručio se na postelju i zario glavu u jastuk, prigušeno krkljajući. Leva ruka mu lagano klonu na ivicu kreveta. Oh, bože, pomisli on, dokle će sve ovo da traje?

4.

Budilnik nije zvonio zato što je zaboravio da ga navije. Duboko je disao u snu dok mu je telo bilo nepokretno poput čelične statue. Kada je konačno otvorio oči već je bilo deset. Promrmljavši neku kletvu, on se pridiže i prebaci noge preko ivice postelje. Istovremeno, u glavi poče sve da mu bubnja kao da je mozak pokušavao da mu se probije kroz lobanju. Prokleti mamurluk, pomisli on. Samo mi je još to bilo potrebno.

Oduprevši se o zadnji deo kreveta, on ustade i teturavo krenu u kupatilo. Ispljuskao je vodom lice i nakvasio glavu. Loše, baš loše, ponavljao je u sebi. Užasno se osećam. Ugledao je svoje ispijeno i neobrijano lice u ogledalu i za trenutak mu pade na pamet da se polako ali sigurno približava četrdesetim godinama. Ljubav - to je još jedino moglo da ga povrati; ova misao mu zaleprša svešču poput vlažnog rublja na vetru.

Lagano je otišao do trpezarije i otvorio prednja vrata. Sa usana mu skliznu kletva kada je ugledao sklupčano telo žene na trotoaru. Počeo je da škrguće zubima, ali od toga mu je u glavi jezivo zabubnjalo. Dosta mi je svega, pomisli.

Nebo je bilo sivo i mrtvo. Odlično, pade mu na um. Još jedan prokleti dan u ovoj smrdljivoj pacovskoj jazbini. Zalupio je ljutito vrata, ali mu taj tresak gotovo probi bubne opne. Začuo je kako spolja otpadaju ostaci ogledala i rasprskavaju se na betoniranoj stazi. Baš dobro! Usne mu se bolno zgrčiše i iz njih nestade i poslednja kap krvi.

Dve šolje vrele crne kafe samo su povećale mučninu koju je osećao u stomaku. On odgurnu ibrik i krenu u trpezariju. Do đavola sve, pomisli. Napiću se ponovo.

Ali piće je imalo ukus terpentina i on zavitla čašu o zid sa uzvikom gađenja, gledajući kako tečnost curi na prašnjavi ćilim. Ovako ću ostati bez čaša, pomisli ogorčeno. Ova misao poče da mu bolno odzvanja u glavi. Stajao je nepomično neko vreme, isprekidano dišući.

Zatim je otišao do kauča i sručio se na njega, lagano tresući glavom. Nije bilo pomoći; upropastili su ga, ti smrdljivi kopilani, sasvim su ga

dotukli.

Ponovo mu se vratilo osećanje nemira; osećanje kao da se širi, a kuća smanjuje, tako da je svakog sekunda mogao da probije njene zidove u eksploziji drveta, maltera i cigli. Ustao je i pošao brzo prema vratima, dok su mu ruke drhtale. Kada je izašao na travnjak, pluća mu nagoni počеше da udišu svež jutarnji vazduh. Namerno je okrenuo glavu od kuće koju je mrzeo. Istu mržnju osećao je i prema okolnim zgradama, prema pločnicima, trotoarima, travnjacima i svemu onome što se nalazilo u ulici Kimaron.

Bes je rastao u njemu. Najednom mu postade jasno da mora da ode odavde. Bez obzira na to što je dan bio oblačan, on će neizostavno otići. Zaključao je prednja vrata, otvorio garažu i zakačio pokretnu kapiju za nizak plafon. Nije se osvrnuo da je vrati natrag. Brzo ću se vratiti, pomisli. Idem samo na kratko.

Izveo je natraške kamionet na ulicu, ispravio ga i snažno pritisnuo papučicu za gas, uputivši se prema Kampton bulevaru. Nije znao kuda je krenuo.

Skrenuo je oko ugla brzinom od četrdeset milja na čas, a kod sledećeg bloka brzinomer je pokazivao šezdeset pet. Kola munjevito pojuriše napred i on oseti kako mu papučica za gas dodiruje pod. Rukama je čvrsto stezao volan, dok mu je lice bilo nepomično kao u statue. Brzinom od osamdeset milja na čas projurio je beživotnim, pustim bulevarom čiju je tišinu samo za kratko narušila buka njegovog motora.

Stvari bujaju i rastu u prirodi i polako je zaposedaju, pade mu na pamet dok je tromo koraćao travnatom stazom na groblju. Trava je bila toliko visoka da se povijala pod vlastitom težinom i pucketala pod njegovim teškim cipelama. Nije se čuo nikakav zvuk izuzev bata njegovih koraka i poja ptica koji je sada izgledao sasvim bezosećajan. Nekada sam mislio da ptice pevaju zato što je na svetu sve kako treba, promrmlja u sebi Robert Nevil. Sada znam da nisam bio u pravu. One pevaju zato što ne shvataju stvari.

Vozio je dobrih šest milja, sa papučicom za gas na podu, pre no što mu je postalo jasno kuda ide. Bilo je čudno na koji su mu način mozak i telo uklonili ovaj smer iz svesti. Jedino je bio svestan da je mamuran, neraspoložen i da mora da ode iz kuće. Ni na kraj pameti

mu mje padalo da je krenuo u posetu Virdžiniji. Pa ipak, on je nepogrešivo vozio u tom pravcu, i to što je brže mogao. Parkirao je kola uz pločnik i ušao kroz rasklimatanu kapiju, uputivši se odlučnim korakom preko gustog travnjaka.

Koliko već ima od kada je poslednji put bio ovde? Mora da je prošlo najmanje meseca dana. Bilo mu je žao što nije poneo cveće, ali kako je to mogao da učini, kada je tek pred kapijom shvatio kuda je krenuo.

Usne mu se skupiše pod iznenadnom plimom starog bola. Zašto nije mogao i Ketii da donese ovde? Zašto je tako slepo slušao one budale i njihova glupa pravila za vreme zaraze. Da je bar sada ovde pored svoje majke. Ne počinji ponovo, prekorio je sebe.

Približavajući se kapeli, trgao se kada je primetio da su čelična vrata odškrinuta. Oh, ne, pomisli. Potrčao je kroz vlažnu travu. Ako su je se dočepali, zapaliću čitav grad. Tako mi Boga! Spaliću ga do temelja ako su je samo dotakli!

Naglo je otvorio vrata koja se odbiše o zid uz šupalj, ječav zvuk. Pogled mu se munjevito upravi prema kamenom postolju na kome se nalazio zatvoren kovčeg.

Napetost minu; ponovo je povratio dah. I dalje je stajao neditnut. A zatim mu pogled skliznu na sklupčano telo čoveka koji je ležao na hladnom podu u jednom uglu kapele.

Sa uzvikom besa Robert Nevil priđe telu, zgrabi čoveka za kragnu i poče da ga vuče po podu. Kada je došao do vrata, podiže telo i silovito ga izbacila na travu. Trup se okrenu na leđa, a blede lice upravi se ka nebu.

Robert Nevil se vratio u kapelu, dok su mu se grudi brzo dizale i spuštale. Zatim je zatvorio oči i stajao nepomično neko vreme sa dlanovima koji su počivali na poklopcu kovčega. Ovde sam, pomisli. Vratio sam se. Sećaš li me se?

Izbacio je napolje cveće koje je doneo poslednji put i očistio kapelu od lišća koje je vetar uneo kroz odškrinuta vrata. Zatim je seo pored kovčega i priljubio čelo uz hladni metal. Tišina ga je obavila svojim hladnim i nežnim rukama.

Kada bih sada mogao da umrem, pomisli; mirno, blago bez napora i muke. Kada bih mogao da budem sa njom. Kada bih samo smeo da verujem da ću jednom ponovo biti sa njom.

Prsti mu se polako skupiše u šaci i glava mu klonu na grudi.

Virdžinija. Uzmi me kod sebe.

Kristalno bistra suza kanu na njegovu nepokretnu ruku...

Nije imao pojma koliko je već ovde. Posle izvesnog vremena čak i najdublja tuga počinja da bledi, najdublji očaj gubi početnu oštrinu. Bičevani uvek na kraju ogugla na bič.

On se podiže u uspravan položaj. I dalje sam živ, pomisli sa setom; srce mi još kuca, krv mi teče venama, telo, mišići i tkiva su živi - ali sve je to bez ikakve svrhe.

Stajao je još jedan trenutak gledajući u kovčeg, a zatim se okrenu i sa uzdahom iziđe, pažljivo zatvorivši vrata kao da je želeo da je ne uznemiri u snu.

Sasvim je zaboravio na čoveka. Gotovo da se sapleo o njega izlazeći iz kapele. Promrmljao je neku kletvu dok ga je zaobilazio.

A onda se iznenada trže.

Šta je ovo? Pogledao je sa nevericom prema čoveku. On je bio mrtav. Stvarno mrtav. Ali kako je to moguće? Promena se dogodila tako brzo; ovaj čovek je već izgledao i zaudarao kao da je mrtav danima.

Mozak je počeo grozničavo da mu radi. Nešto je ubilo vampira; nešto veoma neobično. Srce je bilo netaknuto, nije bilo ni traga od belog luka, pa ipak...

Smrt je očigledno bila nenasilna. Pa naravno - svetlost dana! Osećao se kao potpuni idiot. Čitavih pet meseci je znao razlog zbog koga oni ostaju unutra preko dana, a uopšte mu nije pošlo za rukom da poveže stvari. Zatvorio je oči, proklinjući vlastitu nedomišljatost.

Sunčevi zraci: infracrveni i ultraljubičasti. Mora da su oni posredi. Ali zašto? Do đavola, kada bi makar nešto znao o uticaju sunčevih zraka na ljudski organizam.

A onda mu na pamet pade još nešto. Ovaj čovek bio je pravi vampir; živi mrtvac. Da li bi sunčeva svetlost imala istog uticaja i na sve vampire koji su još živi?

Uzbuđenje koje već nije osetio mesecima nagna ga da potrči prema kamionetu.

Kada su se vrata sa treskom zatvorila iza njega, zapitao se da li bi možda trebalo da ukloni mrtvaca. Da li će telo privući ostale, da li će oni oskrnaviti kapelu? Ne, sigurno se neće približiti kovčegu; on je

bio osiguran belim lukom. Osim toga, čovekova krv bila je sada mrtva...

Ponovo mu je tok misli prekinuo iznenadni zaključak. Sunčevi zraci su sigurno učinili nešto sa njegovom krvlju!

A šta ako su sve stvari u nekoj vezi sa krvlju? Beli luk, krst, ogledalo, kolac, sunčeva svetlost, zemlja u kojoj neki od njih počivaju. Nije mu bilo jasno, kako, ali...

Moraće mnogo toga da pročita, dosta stvari da proveriti. Možda je to ono što mu je bilo potrebno. Odavno je već planirao da to malo prouči ali je kasnije zaboravio na celu stvar. Sada mu je ova zamisao ponovo dala podstreka.

Upalio je motor i brzo krenuo ulicom. Kada je stigao u stambeni kvart, zaustavio je kola ispred prve kuće. Požurio je stazom do ulaznih vrata, ali su ona bila zaključana. Kako nije mogao da provali unutra, pojurio je do sledeće kuće, obrecnuvši se nestrpljivo. Ovoga puta vrata su bila otključana i on protrča kroz predsoblje do zamračene trpezarije, a zatim se brzo pope uz stepenice, presvučene tepihom, preskačući po dve odjednom.

Ženu je pronašao u spavaćoj sobi. Bez oklevanja, on strže pokrivač sa nje i zgrabi je za zglavke na rukama. Kada joj je svalio telo na pod ona muklo zakrklja. Dok ju je vukao kroz hodnik i niz stepenice iz njenog grla razlegali su se prigušeni zvuci.

Nalazili su se u trpezariji kada je počela da se miče.

Ruke joj se čvrsto obavije oko njegovih zglobova, a telo poče da se izvija i trza. Oči su joj i dalje bile zatvorene, ali je bučno dahtala i mrmrljala, pokušavajući da mu se istrgne iz ruku. Njeni crni nokti zariše mu se u meso. On trže ruku sa ljutitim uzvikom i nastavi da je vuče kroz kuću za kosu. Da je smatrao ove ljude iole sličnim sebi, verovatno bi osetio grižu savesti zbog svega ovoga; ali okolnosti su bile takve da je on sasvim prenebregao sažaljenje. Osim toga, sada je bio i ponesen strašću da izvrši opit, tako da nije primećivao ništa drugo.

Pa ipak, stresao se kada je začuo prodoran krik užasa koji je ona ispustila kada ju je izvukao na pločnik.

Bespomoćno se izvijala na trotoaru, sa rukama koje su se grčile i skupljale, dok joj se na usnama pomaljale crvene pege. Robert Nevil ju je netremice posmatrao.

Jabučica mu zaigra u grlu. Želeo je da ga obuzme osećanje nemilosrdne brutalnosti. Pa ipak, ugrizao se za usnu dok ju je posmatrao. U redu, vidim da pati - pokušao je da umiri savest - ali ona je jedna od njih i sigurno bi me rado ubila kada bi joj se ukazala prilika. Stvari moraju tako da se postave; to je jedini način. Stisnutih zuba, on je nepomično stajao i posmatrao je kako umire.

Posle nekoliko minuta žena je prestala da se kreće i krklja, a ruke joj beživotno klонуše na asfalt poput belih latica. Robert Nevil kleknu i opipa joj puls. Ništa nije osetio pod prstima. Telo je već počelo da se hladi.

On se uspravi sa smeškom na usnama. Znači, istina je. Kolci mu više nisu potrebni. Posle dugo vremena najzad je pronašao bolji način.

A onda mu najednom zastade dah. Kako može da bude siguran da je ona stvarno mrtva? Kako to da sazna pre zalaska sunca?

Ova pomisao ispunila ga je nemoćnim besom. Zašto svako novo pitanje obesnaži prethodni odgovor?

Počeo je detaljnije da razmišlja o tome dok je ispijao konzervu soka od paradajza koju je uzeo iz obližnje samoposluge.

Kako da sazna? Nikako nije mogao da ostane pored žene do sumraka.

Povedi je sa sobom, budalo.

Oči mu se ponovo zaklopiše i on oseti kako mu telom prostruja talas nezadovoljstva. Danas mu nije pošlo za rukom da uoči nijedan očigledan odgovor. Sada će morati da se vrati natrag i da je nađe, ali više nije znao gde se kuća tačno nalazi.

Uključio je motor i izašao iz parkirališta, bacivši pogled na časovnik. Tri sata. Ima dovoljno vremena da se vrati pre no što oni dođu. Pritisnuo je papučicu za gas i kamionet jurnu brže.

Bilo mu je potrebno pola časa da pronade kuću. Žena je i dalje ležala na pločniku u istom položaju. Navukavši rukavice, Nevil spusti zadnja vrata kamioneta, a zatim krenu prema telu. Dok je prilazio pogled mu skliznu niz njene obline. Dosta, ne počinji ponovo, za ime boga.

Dovukao je ženu do kamioneta i utovario je u zadnji deo. Zatim je zatvorio vrata i skinuo rukavice. Ušavši u kabinu, bacio je pogled na časovnik. Tri sata. Ima dovoljno vremena da...

Protresao je sat i prislonio ga uz uho. Srce mu brže zakuca.
Časovnik je stao.

5.

Prsti su mu drhtali dok je okretao kontakti ključ. Grčevito je ščepao rukama volan i oštro zaokrenuo u mestu, a zatim što je brže mogao bez zastajanja krenuo prema Gardeni.

Kakva je budala bio! Sigurno je utrošio čitav sat dok je stigao do groblja. Zatim je nekoliko časova proveo u kapeli. A onda je otišao po ženu, svratio u samoposlugu, ispio sok od paradajza i ponovo se vratio po ženu. Koliko li ima sati?

Budalo! Žmarci mu podiđoše uz kičmu pri pomisli na ono što ga možda čeka kod kuće. Oh, bože, pa i vrata garaže su ostala otvorena! Benzin, oprema, generator!

Knedla mu zastade u grlu i on naleže na papučicu za gas do poda. Mali kamion poskoči, igla na bezinometru zatitra, a zatim poče brzo da se uspinje od šezdeset pet, preko sedamdeset, sve do sedamdeset pet. Šta ako ga već čekaju? Kako onda da uđe u kuću.

Pokušao je da se pribere. Ne sme da dozvoli da ga obuzme panika. Treba da sačuva hladnokrvnost. U kuću mora da svaki način. Ne brini, ući ćeš već nekako, poče da govori sam sebi. Ali i dalje nije shvatao kako.

Provukao je nervozno rukom kroz kosu. Baš sam se u lep sos uvalio, pomisli zlovoljno. Sve ovo radiš da bi spasao život, a onda, jednoga dana, jednostavno se ne vratiš na vreme. Dosta! Iznenada je osetio plimu samoprekora. Bio je u stanju da se ubije zato što je zaboravio sinoć da navije sat. Uostalom, zašto bih to ja učinio, pade mu na um, kada će njima i onako biti drago da to urade za mene. A onda je shvatio da je veoma gladan. Ono malo konzerviranog mesa koje je pojeo sa sokom od paradajza samo mu je još povećala apetit.

Utihle ulice promicale su sa obe strane, a on se neprestano osvrtao ne bi li opazio nekog od njih kako se pojavljuje na vratima kuće. Izgledalo je kao da se već spušta sumrak, ali je to isto tako mogla da bude i uobrazilja. Nemoguće da je toliko kasno.

Upravo je stigao do raskrsnice Vestern i Kompton bulevara kada je primetio čoveka kako istrčava iz jedne zgrade i viče za njim. Srce mu je gotovo stalo u grudima kada je čuo stravičan urlik koji se prodorno

razlegao pustim bulevarom.

Kamion nije mogao da ide brže. Najednom mu se učini kako će svakog trenutka otpasti jedan točak na kolima, koja će se zatim zaneti, preleteti preko trotoara i tresnuti o kuću. Usne počеше da mu podrhtavaju i on ih čvrsto stisnu kako bih ih ukrotio. Osetio je kako ruke za volanom počinju da mu se koče.

Kada je došao do ugla ulice Kilmaron morao je da uspori. Krajičkom oka primetio je jednog čoveka kako izleće iz kuće i ustremiljen se ka kolima.

Kada je uz škripu točkova zaokrenuo za ugao, više nije mogao da obuzda jezu. Svi su ga već čekali pred kućom.

Uzvik nemoćnog užasa ote mu se iz grla. Nije želeo da umre. Možda je razmišljao o tome, ali nipošto nije hteo da se dogodi na ovakav način.

Video je kako okreću svoja beskrvna lica prema zvuku motora. Nekoliko njih istrčalo je iz otvorene garaže; zubi mu se stisnuče u nemoćnom besu. Kako je to bio glup i bezuman način da se umre. A onda su u širokom frontu potrčali preko ulice u pravcu kamioneta. Najednom postade jasno da nema govora o zaustavljanju. Pritisnuo je papučicu za gas i trenutak kasnije auto ulete među njih, odbacivši trojicu uvis kao kegle. Osetio je kako se kola zatresoše od tupog udarca u tela. Njihova iskežena bleđa lica promaknuše pored prozora, dok su mu jezivi krici ledili krv.

A onda ih je video u retrovizoru kako neumorno kreću za njim u poteru. Iznenada mu na um pade jedna ideja i istog trenutka on poče da usporava sve dok brzina nije pala na dvadeset milja na čas.

Bacio je pogled unazad i ugledao ih kako jure; spazio je njihova avetinjski bela lica kako se brzo približavaju sa očima uprtim u kamionet, u njega.

A onda se iznenada trže kada se u neposrednoj blizini razleže jedan prodoran urlik; okrenuvši munjevito glavu primetio je izbezumljeno lice Bena Kortmana tik uz kamionet.

Noga mu instiktivno naleže na papučicu za gas, ali mu druga skliznu sa kvačila i uz nagli trzaj kola poskočiše i motor se ugasi.

Počeo je da ga obliva hladan znoj dok je grozničavo pokušavao da pritisne starter. Kandže Bena Kortmana ustremiše se ka njemu.

Sa krikom užasa on odgurnu bleđu ruku.

"Nevile, Nevile!"

Ben Kortman posegnu još jednom za njegovim vratom. Nevil odgurnu ruke hladne poput ledenih klešta i ponovo pokuša da upali motor, dok mu se čitavo telo bespomoćno treslo. Spolja je dopirala unezverena vika ostalih koji su se brzo primicali kamionetu.

U trenutku kada su ga dugi nokti Bena Kortmana zagrebali po obrazima, motor poče ponovo da prede.

"Nevile!"

Bol ga nagna da stisne prste u pesnicu i on silovito tresnu Bena Kortmana u lice. Kortman se kao pokošen sruči na pločnik; istog trenutka kola krenuše, povećavajući naglo brzinu. Jedan drugi je uspeo da ga sustigne i da se uhvati za zadnji deo kola. Za trenutak je visio pozadi i Robert Nevil ugleda njegovo pepeljasto lice kako se požudno ceri kroz stražnji prozor. On potera kamionet preko ivice pločnika, napravivši nekoliko oštih zaokreta, i čovek otpade. Poleteo je preko travnjaka, sa rukama ispred sebe, i žestoko tresnuo o zid kuće.

Srce Roberta Nevila kucalo je tako brzo da je izgledalo da će mu izleteti iz grudi. Osećao je kako gubi dah dok mu je telo bilo obamrlo i hladno. Na licu je imao krvave ogrebotine, ali nije bilo bola. Mahinalnim pokretom ruke on obrisa obraz.

Na uglu ulice brzo je skrenuo desno. Nije skidao pogled sa retrovizora, ali je pažljivo motrio i napred. Prošao je kratak blok do ulice Hejs, a zatim opet skrenuo desno. Šta ako su oni pošli prečicom i preprečili mu put?

Malo je usporio dok ih nije ugledao kako se, urlajući pomaljaju iza ugla ulice kao čopor vukova. Zatim ponovo pritisnu papučicu za gas. Uzdao se u to da ga svi prate. Da li je neko možda prozreo njegovu nameru?

Više nije skidao nogu sa papučice za gas i blokovi počеше munjevito da promiču jedan za drugim. Zaokrenuo je za ugao brzinom od pedeset milja na sat, a kada je ugledao ulicu Kimaron ponovo skrenuo desno.

Dah mu zastade u grudima. Na travnjaku pred njegovom kućom nije bilo nikoga. Još nije sve izgubljeno. Moraću da žrtvujem kamionet, pomisli; nije bilo vremena da ga smesti u garažu.

Priterao je kamionet uz trotoar i otvorio vrata. Kada je obišao kola,

začuo je graju koja se približavala iza ugla ulice. Nadao se da će imati vremena da zaključa garažu. Ako mu to ne bude pošlo za rukom, oni bi mogli da unište generator; očigledno je da još nisu stigli da to učine. Zakoračio je žurno prema garaži.

"Nevile!"

Sa užasom se trgao natrag, ugledavši Kortmana kako se pomalja iz mraka garaže.

Kortman se svom žestinom baci na njega i gotovo ga obori na zemlju. Osetio je kako mu se hladne snažne ruke obavijaju oko vrata i neprijatan smrad zapahnu mu lice. Gušajući se, polako su se primicali pločniku, dok su se beli kutnjaci ustremljivali prema vratu Roberta Nevila. On munjevito oslobodi svoju desnu pesnicu i tresnu Kortmana po grlu. Čuo je kako nešto pucketa u vratu vampira. Na uglu bloka potera je počela da se pojavljuje, besno vičući.

Žestokim pokretom Robert Nevil zgrabi Kortmana za dugu masnu kosu i poče da ga vuče prema ulici. Obnevideo od besa i straha stade da mu udara glavu o ivicu kamioneta.

A onda se trže i baci brz pogled niz ulicu. Kasno je za garažu! Pojurio je iza kuće i stigao do trema.

Pred vratima preneraženo zastade. Oh, Bože, ključevi!

Unezvereno se okrenuvši, on pojuri natrag prema kolima. Kortman se krkljajući pridizao i Nevil ga u prolazu šutnu vrhom cipele u blede lice. Vampir se ponovo sruči na trotoar. Uleteo je u kola i izvukao ključeve iz motora.

U trenutku kada je izlazio iz kamioneta najbrži progonitelj ga sustiže i baci se na njega.

On se trže natrag na sedište; soplevši mu se o noge, vampir izgubi ravnotežu i svom težinom tresnu na asfalt. Nevil hitro iskoči, pojuri preko travnjaka i zadihano stiže do trema.

Morao je da zastane za trenutak kako bi pronašao odgovarajući ključ, što je bilo dovoljno da ga sustigne drugi progonitelj. Vampir se baci na Nevila i obojica udariše o zid kuće. Ponovo je osetio na sebi vreću, krvožedni dah, dok su razjapljena usta posezala za njegovim vratom. Zario je koleno u vampirove mošnice, a zatim; oslonivši se o kuću, visoko podiže nogu i udari ga u lice; vampir se zanese i pade na drugoga koji je upravo pristizao preko travnjaka.

Nevil grčevito uvuče ključ i otvori vrata. Munjevito je skliznuo unutra i

okrenuo se da ih zatvori. Međutim, pre no što mu je uspjelo, jedna ruka se promoli kroz otvor. On naleže na vrata svom snagom sve dok nije čuo kako kosti prskaju; zatim ih odškrinu, izbacila slomljenu ruku napolje i žestoko ih zatvori. Drhtavim rukama uglavio je drveni podupirač.

Lagano je skliznuo na pod i legao na leđa. ostao je nepomičan u mraku, dok su mu se grudi dizale i spuštale, a ruke i noge nemoćno počivale na tepihu. Oni su napolje urlali i gruvali o vrata, uzvikujući njegovo ime na vrhuncu mahnitog besa. Sa svih strana su na kuću letele cigle i kamenice praćene jezivim kricima i kletvama. On je ležao zatvorenih očiju i odsutno slušao svu ovu graju.

Posle nekog vremena podigao se i krenuo prema baru. Sipajući viski, obilato ga je razlivao po tepihu. Drhteći kao prut ispio je na dušak celu čašu, pridržavajući se jednom rukom za ivicu šanka kako bi olakšao teret svojim nesigurnim nogama. Osećao je kako mu je duša gotovo u nosu, dok su mu se ruke nekontrolisano tresle.

Toplina viskija uskoro mu se razlila po utrobi i preplavila celo telo. Disanje mu je polako postajalo normalno, a pluća su prestala da se nadimaju.

Trgao se kada je spolja začuo tresak velike lomljave.

Prišao je špijunki i pogledao kroz nju. Zubi mu se stisnuše i obuze ga plima besa kada je video kamionet prevrnut na bok i šoferšajbnu razbijenu u paramparčad. Jedni su otvorili poklopac motora i počeli kamenicama da uništavaju mašinu, dok su ostali razvaljivali karoseriju mahnitim udarcima. Posmatrajući ovaj prizor, Nevil oseti kako ga obuzima talas očajanja i preplavljuje poput neke tople kiseline; nemušte kletve počеше da mu se slivaju iz grla, dok su mu se prsti skupljali u blede pesnice.

Naglo se okrenuvši, on priđe lampi i pokuša da je uključi. Ali svetla nije bilo. Opsovavši, on odjuri u kuhinju. Ni štednjak nije radio. Počeo je da trči iz jedne mračne prostorije u drugu. Frižider je bio isključen, tako da je sva hrana mogla da se pokvari. Njegov dom je sada bio mrtva kuća.

Bes prasnu u njemu. Dosta!

Grozničavim prstima počeo je da pretura po pisaćem stolu sve dok nije napipao napunjene pištolje.

Prošavši kroz mračnu dnevnu sobu, on ukloni gredu sa vrata koja uz

tup zvuk pade na pod. Napolju se graja pojačala kada su čuli kako se vrata otvaraju. "Dolazim, žgadijo!" vikao je u sebi.

Naglo je povukao vrata i najbližem ispalio metak u lice. Vampir se zatetura preko trema; u istom trenutku, dve žene sa blatnjavim, pohabanim haljinama ustremiše svoje bele ruke ka njegovom vratu. Video je kako im se tela povijaju i grče pogodena hicima, a zatim ih odgurnu i otvori paljbu tamo gde je masa bila najbrojnija. Osećao je kako mu se krv ponovo vraća u lice.

Pucao je dok nije ispraznio oba pištolja. Zatim je mahnito počeo da ih udara rukama i nogama, sve dok jedan od onih koje je pogodio nije ustao i krenuo prema njemu. Kada su mu istrgli pištolje iz ruku, on pređe na udarce pesnicama i laktovima, koristeći pri tom glavu i teške cipele kad god bi se za to ukazala prilika.

Tek kada je osetio užasan bol od uboda u rame nekim oštrim predmetom, shvatio je sve ovo što radi nerazumno i beznadežno. Odgurnuvši od sebe dve žene, on se povuče prema vratima. Nečije ruke mu se sklopiše oko vrata. On se naglo naže napred, zgrabi čoveka oko pasa i baci ga preko glave među ostale. Zatim stade na prag, osloni se rukama na dovratnik i poče da deli udarce nogama, odbacujući napadače na sve strane.

A onda, pre no što su uspeli da ga ponovo ščepaju, on im zalupi vrata pred nosom, zaključa ih, stavi rezu i vrati tešku gredu na svoje mesto.

Ostao je nepomično neko vreme u hladnoj tami kuće slušajući besomučnu vrisku vampira.

Stajao je naspram zida, udarajući polako i slabašno o tapiseriju, dok su mu se suze slivale niz neobrijane obraze, a krvave ruke podrhtavale u bolu. Sve je propalo, sve.

"Virdžinija!" zajecao je kao izgubljeno, zastrašeno dete. "Virdžinija! Virdžinija!"

6.

U kući je, konačno, ponovo moglo da se živi.

Čak možda i bolje nego ranije, pošto je za instaliranje zvučne izolacije utrošio čitava tri dana. Sada su mogli da urlaju i vuču do mile volje, ali ih on više nije čuo. Posebno mu je bilo drago što više neće slušati glas Bena Kortmana.

Za sve mu je to bilo potrebno dosta vremena i truda. Pre svega morao je da pronađe nova kola umesto potpuno uništenog kamioneta. Bilo je to mnogo teži posao nego što je očekivao.

Otišao je čak do Santa Monike gde se nalazila najbliža Vilisova prodavnica za koju je znao. Vilisovi kamioneti bili su jedini sa kojima je imao iskustva, a sada nije bilo vremena za eksperimentisanje. pošto nije mogao peške do Sante Monike, morao je da upotrebi jedna od mnogih kola koja su se nalazila u susedstvu. Međutim, gotovo sva su bila pokvarena iz ovog ili onog razloga; istrošene baterije, neispravna pumpa za gorivo, prazan rezervoar, probušene gume.

Konačno, u jednoj garaži udaljenoj oko milju od njegove kuće, pronašao je automobil čiji je motor mogao da upali. Njime se brzo prebacio do Santa Monike po novi kamionet. Promenio je baterije, napunio rezervoar benzinom, poneo rezervno gorivo i vratio se kući. Stigao je jedan sat pre zalaska sunca.

Greške mu se više nisu događale.

Srećom, generator nije bio teže oštećen. Vampiri očigledno nisu shvatili njegov značaj tako da su iščupali samo jednu žicu i razbili nekoliko osigurača. On je sve opravio sledećeg jutra posle napada i tako sačuvao zalihe hrane od kvarenja. Bio im je zahvalan na neznanju, pošto je bilo sasvim sigurno da se više nigde ne može naći neukvarena hrana, s obzirom da hladnjaci nisu radili bez električne struje.

Osim toga, morao je da opravi garažu i da počisti ostatak razbijenih sijalica, osigurača, vodovoda, klinova, lepila, rezervnih delova motora i jedne kutije sa semenjem koju je tu stavio nekada davno. Jedino je morao da zameni mašinu za pranje veša koja se više nije

mogla opraviti. Najteži posao je bio uklanjanje razlivenog benzina koji su oni prosuli iz kante. To im nije bila loša ideja što su rasuli benzin, pomisli on ljutito.

U kući je morao da zamalteriše oguljene zidove, a zatim je zakrpljena mesta prekrpio novom tapiserijom, što je prostoriji dalo svežiji izgled.

Kad je jednom započeo da radi, nastavio je da uživa u poslu. Bio je to način da zaboravi neke stvari, da isprazni nagomilanu i uzburkanu energiju u sebi. Osim toga, rad je odagnao jednoličnost običnih dana: uklanjanje tela, opravke na spoljnom delu kuće, postavljanje belog luka.

Nije mnogo pio u to vreme, a ponekad bi po čitav dan proveo bez i jedne čašice viskija; došlo je čak do toga da su mu redovne večernje doze služile pre kao sredstvo za uspavlivanje nego pribežište u koje se sklanjao da zaboravi na sve oko sebe. Poboljšao mu se i apetit, tako da se ugojio četiri kilograma, što se najbolje primećivalo oko stomaka. Polazilo mu je za rukom da spava noću umornim snom bez snova.

Jednog dana se čak nosio mišlju da se preseli u neki raskošan hotel. Ali pomisao na sav posao koji ga čeka oko toga učinila je da odustane. Ne, sasvim mu je bilo dobro u ovoj kući.

Sedeo je u trpezariji, slušajući Mocartovu 'Jupiterovu simfoniju', i razmišljao kako i gde da započne istraživanje.

Znao je svega nekoliko pojedinosti, ali to su bila samo spoljnja znamenja suštine stvari. Odgovor je bio skriven u nečem drugom. Možda je to bilo neka činjenica koje je bio svestan, ali je nije razumevao na pravi način, neka jednostavna očiglednost za koju još nije našao mesta u celom mozaiku.

Ali šta je to?

Sedeo je nepomično u stolici, držeći među prstima oznojenu čašu, dok mu je pogled počivao na tapiseriji.

Prizor je bio iz Kanade; duboke severne šume, pune tajanstvenih zelenih senki, lisnate i krošnjevite, ispunjene teškim mirom prirode u koju čovek još nije kročio. Zurio je u bešumnu zelenu divljinu i razmišljao.

Možda treba da se vrati. Možda se odgovor nalazi u prošlosti, u nekom skrovitom uglu sećanja. Vрати se tamo, pomisli u sebi, vrati se.

Povratak je doneo sa sobom bol i setu.

Nova prašjava oluja podigla se preko noći. Visoko gore, kovitlaci vetra zasipali su kuću nanosima peska, uvlačeći zrnca unutra kroz pukotine i pore oko vrata i prozora, i ostavljajući tanak sloj prašine po ravnim površinama nameštaja. Na njihovoj postelji je izgledala kao fini prah koji im se zadržavao u kosi, hvatao na obrvama i ispod noktiju, i začepljivao pore na koži.

Probdeo je pola noći pokušavajući da razazna zvuk Virdžinijinog prigušenog disanja. Ali od fijukanja i urlanja vetra nije moglo ništa da se čuje. Za trenutak, negde na granici između sna i jave, zastrašila ga je pomisao da celu kuću pretvaraju u pesak neki ogromni točkovi, slamajući njenu konstrukciju između dve čudovišno velike površine uz jezgrovito praskanje.

Nikako mu nije polazilo za rukom da se navikne na peščane oluje. Oduvek ga je podilazila jeza od škripavog drobljenja zrnaca peska. Oluje nisu dolazile u pravilnim razmacima kojima bi se on prilagodio. Kad god bi se podigle, on je provodio besanu, turobnu noć, a sledeće jutro dočekivao sav izlomljen i neispavan. Sada je još morao da se brine i o Virdžiniji.

Bilo je oko četiri kada se probudio iz nemirnog polusna i primetio da je oluja prestala. Kontrast je učinio da tišina neprijatno odjekuje u njegovim ušima.

Kada se pridigao da ispravi zgužvanu pidžamu, primetio je da je Virdžinija budna. Ležala je na leđima i netremice zurila u tavanicu.

"Šta ti je?" promrmlja on sanjivo.

Ona ne odgovori ništa.

"Dušo?"

Oči joj polako skrenuše u pravcu njega.

"Ništa", reče. "Spavaj."

"Kako se osećaš?"

"Isto."

"Oh."

Nekoliko trenutaka pažljivo ju je posmatrao.

"Dobro", reče on najzad. Zatim se okrenuo na stranu i zatvorio oči.

Budilnik se oglasio u pola sedam. Obično bi ga Virdžinija zaustavljala, ali kao to ovoga puta nije učinila, on se naže preko

njenog nepokretnog tela i prekide zvonjavu. Ona je i dalje ležala na leđima i gledala uvis.

"Šta ti je?" upita on zabrinuto.

Ona ga pogleda i odmahnu glavom na jastuku.

"Ne znam", reče. "Ne mogu da spavam."

"Zašto?"

Ona slegnu ramenima.

"Još se osećaš slabo?" upita je on.

Pokušala je da se uspravi, ali joj to nije pošlo za rukom.

"Budi mirna, dušo", reče on. "Ne miči se." Stavio je ruku na njeno čelo. "Nemaš vatru" reče joj.

"Ne osećam se bolesno", reče ona. "Samo... umorno."

"Bleda si."

"Znam. Izgledam kao duh."

"Ostani u krevetu", reče on.

Ali ona je već ustajala.

"Neću da se razmazim", reče ona. "Hajde, obuci se. Ne brini za mene."

"Nije trebalo da ustaješ ako se osećaš loše, dušo." Ona ga potapša po ruci i osmehnu se.

"Sve će biti u redu", reče. "Samo se ti spremaj."

Dok se brijao, čuo je bat njenih papuča iz hodnika pored kupatila. Otvorio je vrata i ugledao je kako prolazi sasvim polako kroz trpezariju, dok joj se telo malo povodilo u stranu. Vratio se u kupatilo, zabrinuto odmahujući glavom. Trebalo je da ostane u krevetu.

Čitava površina kade bila je prekrivena sivom prašinom. Ta đavolska stvar uvukla se svuda. Zbog nje je bio primoran da podigne veo preko Ketinog kreveta koji joj je štitio lice od prašine. Zakucao je dva kraja vela za obližnji zid, a druga dva pričvrstio za ram kreveta. Nije se dobro obrijao, pošto je čak i u sapunici bilo zrnaca peska; ali nije bilo vremena za novo brijanje. Isprao je lice, a zatim izvadio čist peškir iz ormanića u hodniku i obrisao se.

Pre no što je otišao u spavaću sobu da se obuče, bacio je pogled u Ketinu sobu. Još je spavala, sa malom plavom glavom koja je nepomično počivala na jastuku, i rumenim obrazima. Povukao je prstom preko vela i na koži mu ostade sloj prašine. Nezadovoljno odmahnuvši glavom, on iziđe iz sobe.

"Jedva čekam da ove proklete oluje prestanu", reče dok je ulazio u kuhinju deset minuta kasnije "Siguran sam..." Nije dovršio misao. Ona se obično nalazila uz štednjak, pripremajući mu jaja, francuski dvopek, palačinke, ili kuvajući kafu. Danas je sedela za stolom. Voda za kafu vrila je na štednjaku, ali se ništa drugo nije pripremalo.

"Draga, ako se ne osećaš dobro, vrati se u postelju", reče joj. "Mogu i sam da pripremim doručak."

"Dobro mi je", reče ona. "Samo se odmaram. Žao mi je. Sada ću da ti ispržim jaja."

"Nemoj", reče on. "Mogu i sam." Otišao je do frižidera i otvorio ga.

"Volela bih da znam šta se to dešava", reče ona. "Pola ljudi u bloku je bolesno, a rekao si da je sa posla odsutno još više sveta."

"Možda je u pitanju neki virus", reče on.

Ona odmahnu glavom. "Ne znam."

"Pored ovih oluja, komaraca i opšte zaraze život se čoveku brzo smučti", reče on, sipajući sok od pomarandže iz boce. "Počelo je da se priča i o đavolu." Izvukao je crno zrnice prašine iz čaše u koju je sipao sok.

"Pitam se kako li je samo dospelo u frižider", reče on ljutito.

"Ja neću, Bobe", reče ona.

"Nećeš sok od pomorandže?"

"Neću."

"Prijaće ti."

"Ne, hvala, dragi", reče ona, pokušavši da se osmehne.

On je odložio bocu i seo naspram nje sa čašom u ruci.

"Ništa te ne boli?" upita on. "Nemaš glavobolju ili nešto drugo?"

Ona lagano odmahnu glavom.

"Volela bih da znam šta je to sa mnom", reče ona.

"Pozovi doktora Baša danas."

"Hoću", reče ona, pokušavši da ustane. On položi svoje ruke na njene.

"Ne, ne, dušo, nemoj da ustaješ" reče.

"Ali zbog čega se ovako osećam?"

Glas joj je zazvučao srdito. Takva je bila od kada ju je upoznao. Kada bi se razbolela, to bi je veoma naljutilo. Bolest joj je smetala. Smatrala ju je nekom vrstom lične uvrede i poniženja.

"Hodi", reče on, ustajući. "Pomoći ću ti da se vratiš u postelju."

"Ne, hoću da ostanem ovde sa tobom", reče ona. "Vratiću se u krevet kada Ketu ispratim u školu."

"U redu. Da li ti je možda nešto potrebno?"

"Nije."

"Hoćeš li malo kafe?"

Ona odmahnu glavom.

"Stvarno ćeš se razboleti ako ne budeš jela", reče on.

"Uopšte nisam gladna."

Ispio je sok i ustao da isprži dva jajeta. Razbio ih je o ivicu metalnog tiganja i usuo sadržinu preko već zarumenele slanine. Izvadio je hleb iz kredenca i stavio ga na sto.

"Pusti, ja ću ga staviti u toster", reče Virdžinija. "Ti pripazi na... Oh, bože."

"Šta ti je?"

Ona zamahnu mlakim pokretom ruke ispred lica.

"Komarac", reče sa izrazom gađenja na licu.

On mahnu brzo rukom i čvrsto zgnječi insekta među dlanovima.

"Komarci", reče on. "Muve i buve."

"To nije dobro" reče Virdžinija. Oni raznose bolesti. Trebalo bi da postavimo mrežu oko Ketine postelje.

"Znam, znam", reče on, uputivši se prema štednjaku gde je počeo da obrće tiganj kako bi vrela mast sa svih strana prelila jaja. "Uradiću to."

"Sprej uopšte više ne pomaže", reče Virdžinija.

"Stvarno?"

"Ne."

"Blagi bože, a u samoposluzi su mi rekli da je to najbolji koji imaju."

Izručio je jaja u tanjir.

"Zaista nećeš malo kafe?" upita on.

"Ne, hvala."

Seo je za sto, a ona mu je dodala tost namazan maslacem.

"Nadam se da nećemo postati žrtve superinsekata", reče on. "Sećaš li se onih ogromnih skakavaca koje su pronašli u Koloradu?"

"Da."

"Možda insekti... kako se kaže ta reč? Mutiraju."

"Šta to znači?"

"Oh znači da se oni... menjaju. Veoma brzo. Preskaču po desetak

malih evolucionih stepenica i razvijaju se u pravcima kojima nikada ne bi krenuli da nije bilo..."

Za trenutak, zavladao je tišina.

"Bombardovanja?" upita ona.

"Možda", reče on.

"Ona takođe izazivaju peščane oluje. Verovatno su i vinovnici mnogih drugih stvari."

Virdžinija duboko uzdahnu i odmahnu glavom.

"A kazali su da smo mi dobili rat", reče ona.

"Niko ga nije dobio."

"Komarci jesu."

On se osmehnu.

"Verovatno", reče kratko.

Sedeli su nekoliko trenutaka ćuteći; jedini zvuk koji se čuo u kuhinji bilo je zveketanje viljuške i noža i šum koji je nastajao kada bi šolju spuštao na tacnu.

"Obilazio si Ketu noćas?" upita ona.

"Malopre sam bio kod nje. Ne izgleda loše."

Pažljivo ga je posmatrala.

"Razmišljala sam, Bobe", reče ona. "Možda bi najbolje bilo da pošaljemo Ketu na istok kod tvoje majke dok se ja ne oporavim. Šta ako je ovo zarazno?"

"Mogli bismo", reče on sumnjičavo, "ali ako je u pitanju zaraza, tamo ništa neće biti bezbednija nego ovde."

"Misliš", reče ona. Na licu joj se očitavala zabrinutost.

On slegnu ramenima. "Ne znam, dušo. Jednostavno mi se čini da je i ovde sigurna. Ako se bolest bude proširila po bloku, povući ćemo je iz škole."

Zaustila je da kaže nešto, ali se zaustavila.

"U redu", reče.

On baci pogled na časovnik.

"Moram da požurim."

Ona klimnu glavom; Nevil je na brzinu pojeo ostatak doručka; dok je ispijao šolju kafe, ona ga upita da li je sinoć kupio novine.

"Ostavio sam ih u trpezariji", reče joj on.

"Ima li nešto novo?"

"Nema. Uvek isto. Svuda se pojavljuje, malo ovde malo tamo."

Nikako ne uspevaju da pronađu uzročnik."

Ona se ugrize za donju usnu.

"Niko ne zna šta je to?"

"Sumnjam da zna. Do sada bi već sigurno otkrili."

"Ali mora da postoji neka pretpostavka."

"Ima mnogo nagađanja. Ali sva ona ništa ne vrede."

"Šta kažu?"

On slegnu ramenima. "Može da bude sve, od namerno ubačenog bakcila pa nadalje."

"Stvarno misliš da je to?"

"Namerno ubačeni bakcili?"

"Da", reče ona.

"Rat je završen", reče on.

"Bobe", reče ona iznenadno. "Misliš da stvarno treba da ideš na posao."

On se bespomoćno osmehnu.

"Šta mi drugo preostaje?" upita. "Moramo da jedemo, zar ne?"

"Znam, ali..."

On pruži ruke preko stola i oseti koliko su njene hladne.

"Biće sve u redu, draga", reče.

"Jesi li siguran da Ketu treba da ide u školu?"

"Jesam", reče on. "Sve dok oni u ministarstvu ne odluče da zatvore škole, ne vidim razloga zašto bismo je zadržavali kod kuće. Ona nije bolesna."

"Da, ali sva ta deca u školi..."

"Mislim da je bolje ovako", reče on. Veđe joj se skupiše za trenutak.

A onda reče: "U redu, ako ti tako misliš."

"Da li ti je još nešto potrebno pre no što krenem?" upita je.

Ona odmahnu glavom.

"Nemoj izlaziti danas iz kuće", reče joj on. "Ostani u postelji"

"Hoću", reče ona. "Idem u krevet čim ispratim Ketu u školu."

Pomilovao ju je po rukama. Spolja se začula sirena automobila. On brzo ispi kafu i požuri do kupatila da ispere usta. U predsoblju je uzeo sako i gotovo trkom izišao napolje.

"Zdravo, draga", reče, poljubivši je u obraz. "Budi dobra."

"Zdravo", reče ona. "Čuvaj se."

Zakoračio je preko travnjaka, stisnuvši zube kako ne bi udisao

ostatke prašine u vazduhu. Osećao je prodoran miris koji mu je nadraživao nozdrve.

"Brojtro", reče, ulazeći u automobil i zatvarajući vrata za sobom.

"Dobro jutro", uzvрати Ben Kortman.

7.

"Destilisano iz *Allium sativum*, rod *Lilacea*, koji obuhvata beli luk, praziluk, crni luk i vlašac. Blede je boje i prodornog mirisa, sa izvesnim količinama alil sulfida. Sastoji se od 64,6% vode, 6,8% belančevina, 0,1% masti, 26,3% ugljenih hidrata, 0,8% vlakana i 1,4% praha."

To je, dakle, ovo. Odmeravao je na desnom dlanu jednu od ružičastih, smežuranih glavica. Već ih je čitavih sedam meseci nizao u smrdljive češnjeve i vešao ih oko kuće, nemajući pri tom ni najmanju ideju zbog čega one odbijaju vampire. Bilo je krajnje vreme da to ustanovi.

Stavio je glavicu na mali sto. Praziluk, crni luk i vlašac. Da li su i oni efikasni kao beli luk? Stvarno bi se osećao kao poslednja budala ako se to pokaže tačnim; bio je prinuđen da se miljama udalji od kuće u potrazi za belim lukom, dok je crnog luka bilo svuda u izobilju.

Izrezao je glavicu u kriške i omirisao rezak miris na širokoj oštrici satare.

Dobro, a šta sad? U prošlosti nije postojalo ništa što bi mu pomoglo; jedino neproverena priča o insektima prenosnicima virusa. Sada je bio siguran da u tome nema nimalo istine.

Pa ipak, prošlost je nešto donela; bol zbog sećanja. Svaka prizvana reč bila je kao oštrica noža koja ga duboko zaseca. Stare rane ponovo su prokrvarile pri pomisli na nju. Međutim, konačno je morao da se zaustavi, zaklopljenih očiju i stisnutih pesnica, i da se vrati u sadašnjost onakvu kakva jeste, a ne da se celim bićem neprestano podaje prošlosti. Ali jedino je piće, koje je odagnavalo sva razmišljanja, moglo da obuzda plimu bola koju je donosilo sećanje.

Nesvesno je zamutio pogledom. U redu, do đavola, reče u sebi, učini nešto!

Ponovo se vratio na tekst: voda - da li je to? - upita se. Ne, bilo bi smešno; sve stvari sadrže vodu u sebi. Belančevine? Ne. Masti? Ne. Ugljeni hidrati? Ne. Vlakna? Ne. Prah? Ne. Pa šta onda? "Karakteristični miris i ukus potiču od jedne vrste ulja koje se sastoji uglavnom od alil sulfida i alil izotocijanata a na koji otpada svega

0,2% ukupne težine."

Možda ovde leži odgovor.

Ponovo je uzeo knjigu. "Alil sulfid se dobija zagrevanjem ulja od slačice i potasijum sulfida na temperaturi od sto stepeni."

Podigavši pogled sa knjige, zavalio se u naslonjaču u trpezariji i zamišljeno uzdahnuo. Gde, do đavola, da pronađem ulje od slačice i potasijum sulfid? Odakle mi oprema za eksperimentisanje? Baš lepo, pomisli u sebi. Prvi korak, i već si se sapleo.

Nevoljno je ustao i otišao do bara. Ali dok je sipao piće u čašu, nešto se prelomi u njemu. Ne, za ime boga, nije imao nameru da nastavi ovako kao slepac, da provodi besmislene i jalove dane sve do starosti ili dok ga neka nesreća ne savlada. Ili će pronaći odgovor, ili će dići ruke od svega, uključujući tu i život.

Bacio je pogled na časovnik. Deset i dvadeset pre podne. Još ima vremena. Žurno je otišao do hodnika gde se nalazio telefonski imenik. Postojalo je jedno takvo mesto u Inglvudu.

Četiri časa kasnije pridigao se sa tezge, protegnuvši noge; alil sulfid mu se duboko uvukao pod kožu, ali je zato prvi put osetio zadovoljstvo zbog uspešno obavljenog posla.

Pomalo uzbuđen, otrčao je do kola, isterao ih na ulicu i brzo prošao kroz područje koje je ranije očistio i obeležio proverene kuće masnom kredom. Znao je da je sasvim moguće da su se neki vampiri ipak provukli u očišćenu zonu i da se tu kriju. Ali sada nije imao nimalo vremena za njih.

Pošto se parkirao, ušao je u jednu kuću i uputio se pravo u spavaću sobu. Tu je ležala mlada žena sa tragovima zgrušane krvi na usnama.

Okrenuvši je na trbuh, Nevil joj podiže suknju i zabode joj inekciju alil sulfida u meku, mesnatu butinu. Zatim ju je ponovo okrenuo na leđa i povukao se jedan korak. Dobrih pola sata stajao je nepomično i posmatrao.

Ništa se nije dogodilo.

Više ništa ne razume, prostruja mu u svesti. Vešam beli luk oko kuće i vampiri beže od njega. A glavni sastojak belog luka je ulje koje sam ubrizgao ovoj ženi. Ali ništa se nije dogodilo.

Do sto đavola, baš se ništa nije dogodilo. Tresnuo je o pod bočicu i krenuo kući, drhteći od besa i nezadovoljstva. Pre sumraka, napravio

je mali drveni ram i postavio ga na prednjem travnjaku, a zatim obesio na njega nekoliko strukova crnog luka. Proveo je potpuno treznu noć, pošto ga je pomisao na posao koji ga još očekuje držala daleko od boce viskija.

Kada je ujutro izišao napolje, video je slomljen drveni ram.

Krst. Držao je u ruci jedno zlatno raspeće koje se presijavalo na popodnevnom suncu. I ovo je rasterivalo vampire.

Zašto? Da li je postojao logični odgovor, nešto što bi mogao da prihvati, a da se ne oklizne na koru banane misticizma. Bio je samo jedan način da se to utvrdi. Podigao je ženu iz kreveta, pokušavajući da se ne obazire na pitanje koje mu je sinulo u umu: zbog čega uvek bira žene za eksperimente? Nije hteo da prizna da je to stvar njegovog hotimičnog izbora. Ova je jednostavno bila prva na koju je naišao i to je sve. A šta je sa čovekom u trpezariji, pomisli? Za ime boga! - on odmahnu glavom. Pa neću je silovati.

Hajde, Nevile, priberi se. Čeka te posao.

Počeo je da podozreva da mu se neke stvari odveć motaju po glavi. Jednom će morati ozbiljno da ispita svoju savest. Sada je to bila samo još jedna briga više. Uostalom, moral je pao sa društvom. Sada je on imao svoju vlastitu etiku.

Našao si dobar izgovor, Nevile! Oh, prekini!

Nije mogao da provede celo popodne pored nje. Pošto ju je vezao za stolicu, povukao se u garažu i tu neko vreme sređivao auto. Ona je nosila pripijenu crnu haljinu, a kada bi je gledao kako diše videlo se mnogo toga. Dosta sa tim. Prekini već jednom... Bila je to laž, znao je, ali nije mogao da joj se odupre.

Srećom, najzad je i noć došla. Zatvorio je garažu, vratio se do kuće, zaključao prednja vrata i postavio tešku gredu. Zatim je pripremio piće i seo na kauč naspram žene.

Sa tavanice, tačno ispred njenog lica, visio je krst.

U pola sedam ona otvori oči. Dogodilo se to brzo, kao kod spavača koga nakon buđenja očekuje neki sasvim određen posao i koji se ne vraća u svest bunovno i pospano, već odsečnim i odlučnim pokretom, budući da zna šta ga očekuje narednog dana.

Kada je ugledala krst, munjevito odvrti pogled sa paničnim krikom i telo počeo da joj se izvija u stolici.

"Zašto se bojiš?" upita je, zbunjen zvukom svog glasa koji odavno nije čuo.

Oči joj se iznenada upraviše ka njemu. On zadrhta od tog pogleda. Način na koji su se oči caklile, a jezik palacao između usana, kao da postoji sam za sebe u ustima; način na koji je izvijala telo pokušavajući da mu se približi; besno škr gutanje koje joj se začulo iz grla slično režanju psa koji brani kost - sve ga je to užasnulo.

"Krst", ponovi on nervozno. "Zašto ga se plašiš?"

Pokušala je da se oslobodi veza, dok su joj se ruke napinjale duž naslona stolice. Ni reči nije izustila; čulo se samo hrapavo, isprekidano dahtanje. Telo joj se koprcalo na stolici, a oči su plamtele u pravcu njega.

"Krst!" urliknu on ljutito.

Skočio je na noge, a boca koju je držao pade i razbi se po tepihu. Zgrabio je uže napreglim prstima i prineo joj krst uz same oči. Ona mahnito trže glavu sa preplašenim krikom i odskoči u stolici.

"Gledaj u ovo!" uzviknu Nevil.

Zvuk bezumnog užasa razleže se iz nje. Oči su joj divlje šarale po prostoriji, velike bele oči sa zenicama kao dve trunke čađi.

Zgrabio ju je za ramena, ali onda naglo trže ruke natrag. Krv je kapala iz rane koju je ona napravila svojim oštrim zubima.

Trbušni mišići mu se zgrčiše. Ponovo je posegao rukom prema njoj, ali ovoga puta je uhvati za obraze i iskrenu joj glavu u stranu.

Deset minuta kasnije izbacio je njeno telo napolje i zalupio vrata ispred nosa razjarene mase. Ponovo je stajao neko vreme pred vratima, teško dišući. Kroz izolaciju do njega su dopirali prigušeni zvuci borbe šakala oko plena.

Zatim je otišao u kupatilo i isprao ranu alkoholom, gotovo uživajući u žestokom bolu.

8.

Nevil se sagao i uzeo malo zemlje u desnu ruku. Protrljao ju je između prstiju, drobeći krupnije grumenje. Koliko li ih samo počiva u zemlji, upita se.

Zatresao je glavom. Sigurno malo.

Šta je onda sa legendom?

Zatvorio je oči dok mu je tamni prah polako curio kroz prste. Da li je uopšte bilo odgovora? Kada bi se samo setio da li su ti koji počivaju u zemlji upravo oni koji se vraćaju iz mrtvih. Onda bi bar imao polaznu tačku u razmišljanju. Ali nije mogao da se seti. Znači, još jedno pitanje bez odgovora. Svrstajmo ga u isti red sa pitanjem koje nije rešio prošle noći.

Šta bi se dogodilo sa islamskim vampirom kada bi mu prineo krst?

Iznenadio ga je sopstveni zvonak smeh koji se razlegao u mirnom jutarnjem vazduhu. Blagi bože, pomisli, ne pamtim kada sam se poslednji put nasmejao. Zvuči mi kao kašalj bolesnog psa. Konačno, ja i jesam nešto slično, zar ne? I to veoma bolestan pas.

Oko četiri sata izjutra podigla se velika peščana oluja. Čudno kako je ona obnavljala sećanja. Virdžinija, Ketij, svi oni užasni dani...

Ponovo se ugrizao za usnu. Ne, bilo je to odveć opasno. Razmišljanje o prošlosti obično bi ga navodilo na bocu. Jednostavno je morao da se saživi sa sadašnjošću. A onda mu pade na um još jedno pitanje: zbog čega je nastavio da živi? Možda za to nemam pravog razloga. Možda sam, naprosto, neodlučan da sve to okončam. Pa onda nevoljno pljesnu rukama - a šta sad? Kružio je pogledom okolo kao da se nešto naročito moglo videti u utihnuloj ulici Kimaron.

U redu, odluči naglo, da vidimo da li voda ima nekog uticaja.

Zakopao je cev u zemlju i povezao je sa malim koritom napravljenim od drveta.

Voda je doticala preko korita i slivala se u cev koju je vodila u tle.

Kada je završio, otišao je u kuću, istuširao se, obrijao i promenio zavoj na ruci. Rana je već bila zalečena. Ali u to nije trebalo da bude suviše siguran. Tek će vreme pokazati da li je imun na njihove ujede.

U šest i dvadeset ušao je u trpezariju i stao pored špijunke. Malo se protegao, odagnavajući bol u mišicama. Pošto se još ništa nije dogodilo, on ode i napravi piće. Kada se vratio do špijunke, ugledao je Bena Kortmana kako dolazi preko travnjaka.

"Iziđi, Nevile", promrmlja Robert Nevil, a Kortman ponovi reči sa otegnutim krikom.

Nevil je stajao nepokretan, posmatrajući Bena Kortmana.

Ben se nije mnogo promenio. Kosa mu je i dalje bila crna, a telo sklono gojaznosti. Lice je sada postalo još bleđe i bilo je zaraslo u bradu. Najviše ju je imao ispod nosa, dok je na bradi, obrazima i ispod vrata izgledala proređena. Ovo je bila jedina prava razlika. Ben je ranije poklanjao veoma mnogo pažnje brijanju, i neizostavno bi mirisao na svežu kolonjsku vodu svakog jutra kada bi povezao Nevila na posao.

Bilo je čudno gledati ovako Bena Kortmana; Bena koji mu je sada bio potpuno stran. Nekada je razgovarao sa ovim čovekom, zajedno radio sa njim, pričao o automobilima, bezbolu i politici, a kasnije o bolesti, o tome kako se osećaju Virdžinija i Ketij, kako je Fredi Kortman, o...

Nevil odmahnu glavom. Nije imalo smisla razmišljati o tome. Prošlost je bila mrtva isto kao i Kortman.

Ponovo je zatresao glavom. Ovaj svet je poludeo, pomisli. Smrt se šeta unaokolo, a ja sam nemoćan. Povratak iz mrtvih postala je za mene sasvim obična stvar. Kako čovek brzo prihvati neverovatne stvari kada se samo jednom osvedoči u njih. Polako je ispijao viski, razmišljajući o tome na koga ga Ben podseća. Odnedavno mu se javio utisak da ga Kortman podseća na nekoga, ali nije uspeo da shvati ko bi to mogao da bude iz ranijeg života. Slegnuo je ramenima. Uostalom, zar je to važno?

Odložio je čašu na ivicu prozora i ušao u kuhinju. Tu je otvorio slavinu i vratio se u trpezariju. Kada je pogledao kroz špijunku, na travnjaku su se nalazili još jedan čovek i žena. Troje pred kućom nisu razgovarali međusobno. To nikada nisu činili. Neprekidno su hodali unaokolo, neumornim korakom, kružeći besciljno kao čopor vukova; uopšte nisu obraćali pažnju na same sebe, već su požudnim pogledima gutali kuću i željeni plen koji se nalazio unutra.

A onda Kortman ugleda vodu kako curi kroz korito i priđe da vidi u

čemu je stvar. Trenutak kasnije on podiže svoje blede lice i isceri se. Nevil se trže.

Kortman je počeo da preskače korito. U Nevilovom grlu nešto se skupilo. Prokletnik mi se ruga!

Munjevito se okrenuvši, on jurnu u spavaću sobu, i drhtavim rukama izvuče jedan od pištolja iz pisaćeg stola.

Kortman je upravo doskočio sa jedne strane korita, kada ga metak pogodi u levo rame.

On se zatetura sa krikom i sruči se na pločnik, dok su mu se noge trzale u grčevima. Nevil opali ponovo i kuršum se odbi od asfalta nekoliko centimetara od Kortmanovog tela koje se izvijalo. Sa krikom na usnama Kortman skoči na noge; ali ga treći metak pogodi pravo u grudi.

Nevil je netremice zurio napolje, dok su mu nozdrve zapahnjivale opori mirisi baruta. Trenutak potom, između njega i Kortmana postavi se žena i poče da se svlači.

Nevil se povuče korak nazad i navuče poklopac preko špijunke. Nije smeo da dozvoli da i dalje gleda taj prizor. Već u prvom trenutku je osetio kako ga neki užasan plamen podilazi od bedara nagore i besomučno mu proždire celo telo. Posle izvesnog vremena ponovo je pogledao napolje i spazio Bena Kortmana kako korača unaokolo, pozivajući ga da iziđe.

I tog trenutka, pri bledej svetlosti mesečine, Nevil iznenada shvati na koga ga Kortman podseća. Otkriće je bilo tako neobično da se gotovo zacenio od smeha; odmakao se od špijunke dok mu se celo telo nekontrolisano treslo.

Blagi bože - Oliver Hardi! Stari, dragi filmovi koje je često gledao! Kortman je izgledao kao stvoren za neme hurleske. Možda je bio samo nešto malo mršaviji; sada je čak imao i brkove.

Oliver Hardi bi se preturio na leđa kada bi ga stigla kiša metaka. Ali se zato uvek podizao, bez obzira na to šta se prethodno dogodilo. Izrešetan mecima, iskasapljen noževima izgažen kolima, smrvljen pod parnim valjkom, bačen u duboku vodu, proteran kroz dimnjak - uvek se vraćao, ugruvan ali sa veselim izrazom lica. Takav je sada bio i Ben Kortman - zlobna i opaka verzija Olivera Hardija, agresivan i veoma strpljiv.

Blagi bože, to je baš veselo!

Nije mogao da obuzda kikotanje zato što je sve to predstavljalo više nego običan smeh; bila je to u isti mah i neka vrsta opuštanja koja mu je odavno bila potrebna. Suze su mu tekle niz obraze. Čaša mu se tresla u ruci, od čega se tečnost razlivala na sve strane, što ga je navodilo na još jači smeh. U trenutku kada je njegov smeh prešao u histeričnu razuzdanost od koje je odjekivala cela kuća, čaša mu ispade iz ruke i pade na ćilim.

A onda je zaplakao.

Zabijao je kočeve u stomak i rame. U vrat, samo jednim udarcem drvenog malja. U noge i ruke - ishod je uvek bio isti: krv bi šiknula, gusta i crvena, po bledom mesu.

Učinilo mu se da je pronašao odgovor. Stvar je bila u gubljenju krvi od koje su živeli; morali su sasvim da iskrvare. A onda je otkrio ženu u maloj zelenobeljoj kući; kada je zabio kolac, raspadanje se odigralo tako munjevito da ga je to nagnalo da brzo okrene glavu. Tog jutra nije mogao da doručkuje.

Kada se malo povratio i smogao snage da ponovo baci pogled, ugledao je na posteljini nešto što je ličilo na smešu soli i bibera; smeša je imala oblik i veličinu žene koja je tu do malopre ležala. Bilo je to prvi put da vidi tako nešto.

Potresen prizorom, izašao je iz kuće klecavim nogama i presedeo u kolima nekoliko časova, ispivši do dna bocu viskija. Ali čak ni piće nije moglo da mu odagna iz svesti užasnu viziju.

Sve se zbilo veoma brzo. Odjek tupog udarca malja još je odzvanjao u ušima, kada se ona bukvalno raspala pred njegovim očima.

Setio se razgovora sa nekim Crncem na poslu. On je izučavao tehniku balsamovanja i jednom prilikom ispričao je Nevilu o mauzolejima gde se leševi nalaze u bezvazдушnim komorama, ne menjajući se uopšte.

"Ali pustite samo malo vazduha unutra", kazao je Crnac "i puh! Pretvoriće se u smešu soli i bibera. Upravo ovako!" Crnac pucnu prstima.

Žena onda mora da je bila odavno mrtva. Možda je ona bila jedan od prvih vampira koji su započeli pomor. Sam Bog zna koliko je godina ona izvrđavala smrt.

Tog i narednih dana bio je odveć izbačen iz ravnoteže da bi bilo šta radio. Ostao je kod kuće i pitao se kako da zaboravi na sve. Nije čak

ni uklanjao leševe sa travnjaka, niti opravljao razvaljene delove kuće. Danima je ostao u stolici sa čašom u ruci i razmišljao o ženi. Ma koliko pokušavao da to ne čini, i bez obzira na količine popijenog alkohola, misli su mu se uvek vraćale na Virdžiniju. Pred očima mu je stalno promicao prizor kako ulazi u kapelu i podiže poklopac kovčega.

Osećao je hladnoću i malaksalost, a nervi su mu već bili na granici kidanja, tako da mu se jednog trenutka učinilo da je i sam zaražen. Da li bi i ona tako izgledala?

9.

Jutro. Tišinu sunčevog rađanja remetio je samo hor ptica sa drveća. Nije bilo ni daška vetra koji bi zanjihao cvetne aleje oko kuće, grmlje, tamne krošnje drveća. Oblak utihle toplote ležao je nad svim u ulici Kimaron.

Srce Virdžinije Nevil prestalo je da kuca. Sedeo je pored nje na postelji i gledao u njeno bledo lice. Držao joj je prste u ruci i nesvesno stezao. Telo mu je bilo nepomično poput čvrstog, bezosećajnog bloka mesa i i kostiju. Oči su mu bile ugašene, usne ukočene u jednu liniju, a disanje tako slabo da je izgledalo kao da će se svakog trenutka zaustaviti.

Nešto mu se prelomilo u svesti.

U trenutku kada je osetio pod drhtavim prstima da njenog pulsa nema više, mozak kao da mu se okamenio, gubeći polako predstavu o stvarnosti, sve dok nije sasvim otupeo. Lagano, tražeći oslonac za obamrle noge, on iskliznu na postelju. A onda, nejasno; duboko u ponorima rastrzanog uma, on se zapita kako može da sedi ovde i kako ga očajanje nije odmah dokrajčilo. Pa ipak nije pao ničice na zemlju. Vreme se zaustavilo i nije više teklo. Sve je počivalo nepomično. Sa Virdžinijom, život i svet su nepomično stali.

Prošlo je trideset minuta; četrdeset.

A zatim, lagano, kao da otkriva neku prirodnu pojavu, on oseti kako mu telo podrhtava. Ne mestimično, već skroz. Telo mu se nekontrolisano treslo, kao da više nije moglo da obuzda nerve, čak ni najjača volja. A ono malo svesti što mu je preostalo shvatilo je da je to bila samo normalna reakcija.

Više od jednog sata ostao je u tom ustreptalom položaju, očiju nemo prikovanih za njeno lice.

A onda je, iznenada, sve prestalo; ispustivši nemušti jauk, on se podiže sa postelje i iziđe iz sobe.

Dok je sipao viski u čašu, obilato ga je izlivao na tepih. Ono što je uspeo da sipa, ispio je u jednom gutljaju. Osetio je kako ga nešto prožima u trbuhu i kako se pojačano razliva prema udovima. Oslonio se tromo o ispust prozora. Drhtavim rukama, napunio je ponovo

čašu do vrha i počeo da ispija viski velikim, požudnim gutljajima. To je samo san, pokušavao je da ubedi sebe.. Izgledalo je kao da mu to neki glas odjekuje u glavi.

"Virdžinija..."

Počeo je da se osvrće oko sebe, dok mu je pogled pretraživao sobu, u uzaludnom pokušaju da pronađe izlaz iz ove kuće užasa. Prigušeni glasovi neverice izlazili su mu iz grla. Stisnuo je ruke, stežući drhatave dlanove jedan o drugi i očajnički preplićući prste.

Pa ipak, ruke su mu se i dalje tresle, tako da više nije mogao da ih rastavi. Udahnuvši duboko vazduh, on ih naglo otrže i pritisnu na butine.

"Virdžinija!"

Koraknuo je napred, ali je u istom trenutku ispustio užasan krik kada se soba zaleljala pred njim. Bol mu se rasprsnuo u desnom kolenu, i vreli žmarci počеше da mu gamižu uz nogu. Zastenjao je, ustajući, i oteturao do trpezarije. Tu je počeo da se klata poput kamene statue pri zemljotresu, dok mu je ledeni pogled bio prikovan za vrata spavaće sobe.

Pred očima mu je ponovo iskrsnuo ceo događaj.

Velika vatra je praskala, plamenovi su se preplitali, a gusti i pepeljasti oblaci dima kuljali su u nebo. U rukama je nosio Ketino slično telo. Prišao je jedan čovek i uzeo je od njega kao da pridržava neki ćilim. Zatim se izgubio u mračnoj magli, noseći njegovu devojčicu. Nevil je ostao nepomično da stoji, osećajući kako ga preplavljuje plima užasa.

A onda, iznenada, jurnu napred sa očajničkim krikom na usnama.

"Keti!"

Ruke ga ščepaše. Ljudi obučeni u vatrostalna odela i sa maskama na licu odbaciše ga nazad. Pokušavajući da se odupre nogama, iskopao je dve plitke jame u zemlji. U glavi mu nešto puče i mahnit krik razleže mu se iz grla.

Osećao je nemušti bol u vilicama, dok su dan lagano zatamnivali oblaci noći. Knedla mu je igrala u grlu, kašljao je, dahtao i ječao; a onda se ponovo obreo, tih i nepomičan, u kolima Bena Kortmana, zureći tupo u džinovski oblak dima koji se dizao iznad tla poput neke crne utvare svezemaljskog očaja.

Sećajući se toga, zatvorio je oči i počeo da stiska zube sve dok ga

nisu zboleli.

"Ne!"

Virdžinija ne sme tamo da završi. Makar ga ubili zbog toga.

Laganim i ukočenim korakom krenuo je prema prednjim vratima i stupio na trem. Zatim je izašao na požuteli travnjak i uputio se ka bloku gde je stanovao Ben Kortman. Blesak jutarnjeg sunca učinio je da mu se zenice sasvim suze. Ruke je držao mlitavo opuštene uz telo.

Zvono na vratima i dalje je sviralo početne taktove melodije: 'Oh, kako sam žedan'. Apsurdnost ovog zvuka izazvala je u njemu želju da slomi nešto u rukama. Sećao se kada je Ben instalirao zvono; tada mu je to izgledalo prilično veselo i zabavno.

Stajao je ukočeno pred vratima, osećajući puls u slepoočnicama. Baš me briga za zakon, ne plašim se njihove pretnje; neću je odneti tamo!

Počeo je pesnicom da udara u vrata.

"Bene!"

Iznutra nije dopro nikakav zvuk. Bele zavese visile su nepomično na prednjim prozorima. Video je crveni otoman, lampu sa abažurum i veliku lutku koja je stajala na ormanu. Najednom mu nešto pade na pamet. Koji je danas dan. Sasvim je to zaboravio, pošto više nije vodio računa o danima.

Zgrčio je ramena u nestrpljivom besu koji mu je munjevito ispunio vene adrenalinom.

"Bene!"

Ponovo je zalupao pesnicama o vrata, dok su mu se vilice stezale. Do đavola, gde li se samo deo? Nevil pritisnu ogorčeno na dugme i zvonce počeo da ponavlja početne taktove melodije: "Oh, kako sam žedan, Oh, kako sam žedan, Oh, kako sam žedan..."

Mahnitim trzajem on gurnu vrata i ona se naglo otvoriše unutra, udarivši o postranični zid. Sve se odigralo tako brzo da nije imao vremena ni da se začudi što su nezaključana.

Zakoračio je u utihlu trepezariju.

"Bene", rekao je glasno, "Bene, potreban mi je tvoj auto."

Nalazili su se u spavaćoj sobi, ležeći nepomično na dva kraja bračnog kreveta, Ben u pidžami a Freda u svilenj spavaćici; bili su opruženi na razmeštenoj postelji, dok su im se grudi nadimale od

teškog disanja.

Stajao je nekoliko trenutaka na pragu, netremice ih posmatrajući. A onda je uočio rane na Fredinom belom vratu oko kojih je bilo malo zgrušane krvi. Pogled mu je skrenuo prema Benu. Na njegovom vratu nije se ništa videlo. Iznenada začu kako mu se kroz svest prolama samo jedna misao: kada bi sve ovo bio san!

Zatresao je glavom. Ne, nikakvo buđenje ovde nije pomagalo.

Pronašao je ključeve kola na pisaćem stolu i uzeo ih. Okrenuo se i izašao iz neme kuće. Bio je to poslednji put kada ih je video još žive. Uključio je motor i pustio ga da se zagreva nekoliko minuta, gledajući kroz zamagljeni vetrobran. Jedna muva obletala mu je oko glave, zujeći u toplom i zagušljivom vazduhu kola. Posmatrao ju je kako besciljno kruži, dok je motor jednomerno podrtavao.

Nekoliko trenutaka kasnije pokrenuo je auto i izvezao ga na ulicu. Parkirao je na kolovozu pred svojom garažom i isključio motor.

Kuća je bila sumorna i tiha. Cipele mu bešumno uroniše u tepih, a zatim zaškripaše dok je prolazio preko nezastrtog poda hodnika.

Zastao je nepokretno na pragu, posmatrajući je netremice. Ležala je na leđima, sa rukama opruženim sa strane, dok su joj beli prsti bili blago zgrčeni. Izgledala je kao da spava.

Okrenuo se i vratio u trpezariju. Nije znao šta sada da uradi. Svaki izbor bio je besmislen. Kao da je važno šta će učiniti. Bez obzira na to kakvu odluku doneo, život će ostati podjednako besciljan. Stajao je ispred prozora i tupim pogledom gledao mirnu, sunčanu ulicu.

Zašto sam, onda, uzimao kola, upitao se. Knedla mu je zastala u grlu. Ne želim da je spalim. Neću! Šta mi onda preostaje! Pogrebna preduzeća su zatvorena. Ono malo grobara što je još ostalo u životu nije smelo da obavlja sahrane pošto je zakon to strogo zabranjivao. Svako je bez izuzetka morao odmah nakon smrti da bude prebačen na lomaču. Bio je to sada jedini način da se spreči dalje širenje zaraze. Samo je vatra mogla da uništi bakterije koje su prouzrokovale pomor.

Znao je to. Bio je to zakon. Ali koliko ga se ljudi pridržavalo? - upitao se, tražeći neki izgovor. Koliko je muževa odnelo svoje žene, sa kojima su delili sto i postelju i bacilo ih u plamen? Koliko je roditelja spalilo svoju obožavanu decu, i koliko je dece prinelo svoje voljene roditelje na zajedničko ognjište, prečnika sto jardi i dubine sto stopa?

Ne ako je još postojalo išta sveto, bila je to zakletva da neće dozvoliti da ona bude spaljena.

Prošao je čitav čas pre no što je doneo odluku.

Onda je otišao i uzeo iglu i konac.

Šio je sve dok joj jedino lice nije ostalo otkriveno. A onda, drhtavim prstima, dok mu je mučnina rasla u stomaku, zašio je ćebad preko njenih ustiju, nosa, očiju:

Kada je završio, otišao je u kuhinju i ispio još jednu čašu viskija. Piće gotovo uopšte nije delovalo na njega.

Konačno se vratio u spavaću sobu na klecavim nogama. Nekoliko dugih minuta stajao je dišući teško. Zatim se saže i podvuče ruke ispod njenog beživotnog tela.

"Idemo, devojčice", prošapta on.

Glasno izgovorene reči izazvale su plimu osećanja u njemu. Počeo je da drhti, osećajući kako mu suze lagano klize niz obraze, dok ju je nosio kroz trpezariju.

Položio ju je na zadnje sedište i ušao u kola. Duboko je uzdahnuo, a onda posegao za starterom.

Zatim zastade. Ponovo je izašao iz kola, otišao do garaže i uzeo lopatu.

Trgao se kada je izašao iz garaže, primetivši čoveka kako mu se približava sa druge strane ulice. Odložio je lopatu i ušao u kola.

"Čekajte!"

Glas je bio hrapav. Čovek je pokušao da potrči, ali nije bio dovoljno snažan.

Robert Nevil je nepomično sedeo dok je čovek prilazio gegajući se.

"Da li biste mogli... da povežete... i moju majku?" upita nepoznati snebivajući se.

"Ja... ja... ja..."

Mozak mu uopšte nije radio. Učinilo mu se da će da zaplače ponovo, ali je uspeo da se uzdrži; ispravio se na sedištu.

"Ja ne idem... tamo", reče. Čovek ga pogleda tupo.

"Ali vaša..."

"Ne idem do lomače, rekoh!" prasnu Nevil i ponovo posegnu za starterom.

"Ali vaša žena", nastavio je nepoznati. "Pa vi morate da..."

Robert Nevil pritisnu papučicu za gas.

"Molim vas!" zavapio je čovek.

"Ne idem tamo!" viknu Nevil ne pogledavši ga.

"Ali to morate po zakonu!" vrisnu čovek, iznenada pobesnevši.

Kola brzo podoše natraške i Nevil ih ispravi tek kod Kompton bulevara. Povećavajući brzinu, video je za trenutak čoveka kako i dalje stoji na pločniku, nepomično ga posmatrajući. Budala! - obrecnu se u sebi. Zar je stvarno mislio da ću ja da bacim ženu u vatru.

Ulica je bila potpuno pusta. Skrenuo je levo iz Kompton bulevara i pošao prema zapadu. Dok je vozio pala mu je u oči prostrana livada sa desne strane ulice. Nije mogao da iskoristi nijedno od mnogih groblja. Ona su bila zaključana i pod prismotrom. Čak su i ubijani oni koji su pokušavali da sahrane svoje bližnje.

Zašao je desno u sledeći blok, i pošto ga je prošao, skrenuo je opet desno u jednu mirnu uličicu. Bio je na polovini kada je isključio motor. Ostatak puta gurao je kola kako ga neko ne bi čuo. Niko ga nije video kada ju je izneo iz auta i poneo kroz visoku travu livade. Nije bilo svedoka kada ju je položio na ogoljeno parče zemlje; zatim je klekao i sasvim nestao u visokom korovu.

Kopao je polagano, zabadajući lopatu u meku zemlju, dok su sunčevi zraci rasipali toplotu po maloj čistini, tako da je bilo vrelo kao u kotlu. Znoj mu se u dugim prugama slivao niz čelo i obraze, a topla isparenja zemlje zamućivala su mu pogled. Sveže iskopana zemlja ispunjavala mu je nozdrve vrelin, zasićenim mirisom...

Konačno je raka bila gotova. Odložio je lopatu i spustio se na kolena. Telo mu je drhtalo, a znoj se graškama slivao niz lice. Približavao se trenutak od koga je strepeo.

Ali znao je da ne sme da okleva. Ukoliko bi ga videli, smesta bi došli ovamo i uhvatili ga. To što bi ga ubili, nije bilo važno. Ali onda bi nju spalili. Usne mu se skupiše. Ne!

Polako i što je pažljivije mogao spustio joj je telo u plitak grob, vodeći računa o tome da joj glava ne udari o zemljano dno rake.

Podigao se i bacio još jedan pogled na njeno nepomično telo zašiveno u ćebad. Poslednji put, pomisli on. Nema više priče ni ljubavi. Jedanaest divnih godina se okončalo u ovom grobu. Počeo je da drhti. Ne, naredio je samome sebi, sada nije vreme za žaljenje.

Ali od toga nije bilo koristi. Svet se rastakao kroz beskrajne, kristalne

suze, dok je on vraćao toplu zemlju u raku, slažući je oko njenog ukočenog tela neosetljivim prstima.

Ležao je obučen na postelji i zurio u crnu tavanicu. Bio je polupijan i činilo mu se da je tama sobe ispunjena sićušnim svicima.

Desna ruka posegnu mu prema stolu. Spoljnim delom šake zakačio je bocu i ona pade pre no što mu je uspelo da je uhvati. Ostao je nepomičan na krevetu, sasvim ravnodušan prema klokotanju viskija koji je curio iz boce i razlivao se po podu.

Raščupana kosa zašuštala je na jastuku kada se okrenuo da pogleda koliko je sati. Od ponoći je prošlo tek dva časa. Sahratio ju je pre dva dana. Dva oka gledala su časovnik, dva uha su registrovala elektronsko otkucavanje hronometra, dve usne su bile stisnute, dve ruke opružene na postelji.

Pokušao je da se osmehne, ali ničeg smešnog nije bilo u tom podvajanju, u tom suludom sistemu od dva člana. Dva mrtva čoveka, dve postelje u spavaćoj sobi, dva prozora, dva pisaća stola, dva tepiha, dva srca koja...

Grudi mu se ispuniše noćnim vazduhom; za trenutak je zadržao dah, a onda ga ispustio. Dva dana, dve ruke, dva oka, dve noge...

Podigao se i prebacio noge preko ruba postelje. Stopala mu zagaziše u barice viskija i on oseti kako mu tečnost natapa čarape. Svež lahor zanjihao je zastore na prozoru.

Zurio je u pomrčinu. Šta mu je preostalo? Šta sada uopšte da radi? S mukom je ustao i oteturao se do kupatila, ostavljajući mokre tragove iza sebe. Ispljuskao je lice vodom i posegao za peškirom.

Šta mu je preustalo? Šta...

A onda se najednom skameni u prohladnoj tami.

Neko je pritisnuo kvaku na spoljnim vratima.

Osetio je kako mu ledeni žmarci gamižu uz kičmu i vrat. Kosa poče da mu se kostreši. To je Ben, pomisli u prvom trenutku. Sigurno je došao po ključeve od kola.

Peškir mu skliznu iz ruke i on začu kako pada na pločice. Telo mu se ukrti. Pesnica se spusti na vrata; bio je to slabašan udarac, kao da se neko oslonio o drveni dovrtak.

Polako je pošao prema trpezariji, dok mu je bilo udaralo u grudima.

Vrata ponovo odjeknuše kada niz njih skliznu još jedan mlitav udarac

pesnice. Tup zvuk ga je trgao. Šta se događa, upita se. A onda vrata počеше da se otvaraju. Prohladan povetarac iz otvorenog prozora pomilovao ga je po licu. Gusta tama oko vrata neodoljivo ga je privlačila.

"Ko...", promrmlja on, ukočivši se u mestu.

Trgao je ruku od kvake kada je ona počela sama od sebe da se okreće u šaci. Odskočio je korak unazad prema zidu; sasvim je izgubio dah, dok su mu razrogačene oči bole netremice uprte u pomrčinu.

Ništa se nije dogodilo. I dalje je stajao nemo i okamenjeno.

A tada oseti kako mu se kosa diže na glavi. Neko se nalazio na tremu, mrmljajući reči koje on nije mogao da razazna. Najednom, nešto se prelomi u njemu: energičnim pokretom on naglo otvori vrta i mesečina se razli po prostoriji.

Nije čak bio u stanju ni da krikne. Stajao je kao ukopan u mestu, tupo zureći u Virdžiniju.

"Rob... erte", reče ona.

Drugi deo: APRIL 1976.

10.

Odeljenje za nauku nalazilo se na drugom spratu. Koraci Roberta Nevila šuplje su odjekivali mermernim stepenicama javne biblioteke u Los Anđelosu. Bio je 7. april 1976. godine.

Posle pola nedelje opijanja do besvesti i mučnog samoispitivanja, konačno je shvatio da samo gubi vreme. Pojedinačni eksperimenti nisu mogli da donesu nikakav uspeh, to je postalo jasno. Ukoliko je postojao racionalno rešenje celog problema (a on je verovao da je to slučaj), mogao je da dođe do njega samo veoma studioznim istraživanjem.

Pokušaja radi, ali i zbog toga da bi povećao vlastito znanje, pošao je od jednog problema čiji je značaj bio nesumnjiv: bila je to krv. Smatrao je da je izabrao valjanu polaznu osnovu. Korak broj jedan bio je, dakle, pomno izučavanje svega onoga što se odnosilo na krv. Potpunu tišinu biblioteke narušavao je jedino bat njegovih koraka dok se kretao hodnikom na drugom spratu. Spolja bi se ponekad oglasile ptice, ali i onda kada se nisu čule izgledalo je da postoji nekakav stalan šum. Iako je to možda bilo pomalo nepojmljivo, na otvorenom nikada nije izgledalo tako mrtvo kao u zatvorenim prostorijama.

Ovo je pogotovo dolazilo do izražaja u ovoj ogromnoj kameno-sivoj zgradi u kojoj se nalazilo veliko znanje mrtvog sveta. Možda je u pitanju bilo to što je okružen zidovima, pomisli on, nešto isključivo psihološke prirode. Svest o tome, međutim, nije nimalo olakšala stvar. Nije bilo više psihijataru koji bi blebetali o zagonetnim neurozama i kolektivnim halucinacijama. Poslednji čovek na svetu bio je nepovratno zapleten u mrežu vlastitih zabluda.

Ušao je u Odeljenje za nauku.

Bila je to prostorija sa visokom tavanicom i prostranim, širokim prozorima. Naspram ulaza nalazio se veliki sto gde su se knjige izdavale u vreme kada se to još radilo.

Zastao je za trenutak, kružeći pogledom po utihloj prostoriji i odmahujući lagano glavom. Sve ove knjige, pomisli u sebi, srž inteligencije ove planete, uzaludni trzaji trošnih mozgova,

nagomilana pokolenja, gomile artefakata koje nisu imale moć da spasu čovečanstvo od propadanja.

Cipele mu zvonko zaškripaše preko crnih pločica dok je prilazio policama sa leve strane. Potražio je pogledom signaturne kartice koje su obeležavale pojedine oblasti nauke. 'Astronomija', pročitao je; knjige o nebu. Prošao je pored te police. Nebo ga je sada najmanje interesovalo. Čovekovo uzdanje u zvezde umrlo je sa svim ostalim nadama. 'Fizika', 'Hemija', 'Mašinstvo'. Sve je to ostavio iza sebe i došao do glavne sekcije Odeljenja za nauku.

Zaustavio se i podigao pogled prema visokoj tavanici. Gore su se nalazila dva niza ugašenih neonskih svetiljki, a tavanica je bila podeljena na velike udubljene kvadrate koji su bili dekorisani ornamentima sa indijanskih mozaika. Jutarnje sunce prolamalo se kroz prašnjave prozore i on ugleda fini prah kako leluja u snopovima zrakova.

Zatim je bacio pogled na dugačak red drvenih stolova uz koje su bile postavljene stolice. Neko ih je veoma pažljivo poređao. Na dan kada je biblioteka zatvorena, pomisli on, neka pedantna mlada pripravnica sigurno je došla ovamo i vratila svaku stolicu na svoje mesto. Pažljivo, sa osećanjem za red, koje je još postojalo u njoj samoj.

Misli mu se usredsrediše oko te zamišljene dame. Umreti, pomisli on, a nikada ne osetiti najjaču radost i neuporedivo zadovoljstvo u zagrljaju voljenog čoveka. Utonuti u odvratnu komu, a zatim i u smrt, da bi se nakon toga možda vratilo jalovom strahotnom lutanju. Sve to bez svesti o tome šta znači voleti i biti voljen.

Bila je to strašnija tragedija nego postati vampir.

Zatresao je glavom. U redu, sada je dosta, reče u sebi, nemaš više vremena za sudbine devica.

Prošao je pored još nekoliko sekcija sve dok nije došao do 'Medicine'. To je bilo ono što je tražio. Bacio je pogled na naslove knjiga. Odnosili su se na higijenu, anatomiju, fiziologiju (opštu i posebnu), terapeutiku. A onda je, ispod, ugledao bakteriologiju.

Izdvojio je pet knjiga iz opšte fiziologije i više radova o krvi. Sve je to položio na jedan od prašnjavih stolova. Da li bi bilo dobro da pogleda i nešto iz bakteriologije? Stajao je za trenutak, gledajući neodlučno u nizove knjiga sa tvrdim povezom. Konačno se odlučio. Pa, ne mogu da mi naškode, pomisli. Neće biti zgoreg da i njih uzmem. Izvukao je

nekoliko naslova nasumce i stavio ih na gomilu na stolu. Sada je imao devet knjiga. To je bilo više nego dovoljno za početak. Nadao se da će imati priliku da se vrati po nove.

Dok je izlazio iz Odeljenja za nauku, bacio je pogled na časovnik iznad vrata.

Crvene kazaljke bile su zaustavljene na četiri i dvadeset sedam minuta. Nije imao pojma kog se dana to dogodilo. Dok je silazio niz stepenice, noseći u naručju gomilu knjiga, upitao se u koje doba je sat stao. Da li je bila noć ili dan? Da li je padala kiša ili je bilo sunčano? Da li je nekoga bilo ovde kada se to desilo?

Nervozno je slegao ramenima. Za ime boga, zar je sve to sad važno? - upita se. Počinjalo je polako da mu se gadi od sve te tišteće nostalgije za prošlošću. Bila je to slabost, pomisli, slabost koje će morati da se oslobodi ako bude želeo nešto da uradi. Pa ipak, stalno je hvatao sebe kako se sve više udubljuje u ponore prošlosti. To je gotovo ležalo izvan njegove kontrole i počinjalo je polako ali neumitno da mu podriva ličnost.

Nije mogao da otvori velika ulazna vrata iznutra: bila su odveć dobro zaključana. Morao je opet da se provuče kroz polomljen prozor, izbacivši najpre knjige na pločnik, a zatim izašavši i sam. Ubacio je knjige u automobil i krenuo.

Kada je pritisnuo starter primetio je da se parkirao uz crveno obojen trotoar i to u pogrešnom pravcu jednosmerne ulice. Bacio je pogled niz oba kraja ulice.

"Policija!" začu sam sebe kako viče:

"Policija!"

Čitavu milju nakon toga smeja se bez prestanka, pitajući se istovremeno šta mu je to toliko smešno.

Odložio je knjigu. Ponovo je čitao o limfatičnom sistemu. Samo se nejasno sećao onoga što je pročitao pre mesec dana, u dobu koje je sada nazivao svojim 'mahnitim periodom'. Međutim, ono što je tada pročitao nije ostavilo na njega nikakav utisak zato što mu nije govorilo ništa o onome što ga je zanimalo.

Ali sada mu se učinilo da je naišao na nešto.

Tanki zidovi krvnih sudova omogućuju krvnoj plazmi da prodre u tkivni prostor zajedno sa crvenim i belim krvnim zrnima. Ovaj

materijal mogao je da se vrati u krvni sistem kroz limfne sudove, posredstvom tananog fluida nazvanog limfa. Za vreme tog povratnog puta, limfa prolazi kroz limfne čvoriće, koji filtriraju protok, izdvajajući čvrste tvari za telesnu ekskreciju i sprečavajući ih da uđu u krvni sistem.

Elem.

Postoje dve stvari koje aktiviraju limfocitni sistem: 1) disanje, koje uzrokuje da dijafragma pritiska utrobu, što omogućuje da krv i limfa teku nagore, uprkos sili teže; 2) fizički pokreti koji uzrokuju da skeletni mišići pritiskuju limfne sudove i na taj način obezbede protok limfe. Tako nastaje neprekidan cirkularni sistem, obezbeđen od svakog povratnog toka.

Međutim, vampiri ne dišu; kao ni mrtvaci, uostalom. To znači, grubo rečeno, da je polovina njihovog limfnog sistema prekinuta. Takođe, dalje znači da velika količina štetnih produkata ostaje u telu vampira. Nevil se odlično sećao njihovog odvratnog smrada.

Nastavio je da čita.

"...Bakterija ulazi u krvni tok, gde..."

"...naša bela krvna zrnca igraju vitalnu ulogu u odbrani organizma od napada bakterija."

"Jaki sunčevi zraci ubijaju brzo mnoge mikrobe i..."

"Mnoge bakterijske bolesti čoveka mogu da se prenose mehanički, posredstvom mušica, komaraca..."

"...kada pod uticajem napada bakterija, centri za stvaranje belih krvnih zrnaca proizvode uvećane količine ovih odbrambenih telašaca."

Pustio je da mu knjiga padne u krilo i ona skliznu niz njegove noge i nađe se na tepihu.

Bilo je sve teže i teže boriti se, jer bez obzira na to šta je čitao, uvek su postojale neke veze između bakterija i oboljenja krvi. Međutim, za sve ovo vreme on je osećao izvestan prezir prema svima onima koji su umirali verujući u ispravnost teorije o klicama i ne priznajući istinsko postojanje vampira.

Ustao je i natočio novo piće. A onda je najednom zastao pored bara sa čašom u ruci. Polako je počeo da dobuje desnom pesnicom ritmički po šanku, dok mu je odsutan pogled bio uprt u suprotan zid. Klice.

Napravio je grimasu. Blagi bože, promrmlja u sebi, pa reči ne ujedaju, zar ne? Zašto ih se plašiti?

Duboko je udahnuo. U redu, postoji li bilo koji razlog zbog koga to ne bi bile baš klice?

Okrenuo se od bara, kao da je hteo da ostavi to pitanje iza sebe. Ali pitanja se ne vezuju za pojedinačna mesta; ona se prostiru svuda.

Seo je u kuhinju, netremice posmatrajući šolju kafe koja se pušila. Klice. Bakterije. Virusi. Vampiri. Zbog čega sam protiv njih? - pomisli u sebi. Da li je u pitanju bila samo tvrdoglava reakcija, ili se možda uplašio problema sa kojim bi morao da se suoči ako su to odista bile klice?

Nije znao tačno. Izabrao je srednje rešenje, svojevrsan kompromis. Zašto odbaciti ijednu teoriju? One se međusobno ne isključuju. Štaviše, najednom mu se učinilo kako između njih postoji čvrsta veza.

Bakterije mogu da budu odgovor za vampire.

Najednom kao da se sve sručilo na njega. Sam je sebi ličio na mališana koji je upao u nevolju, a zbog nedostatka iskustva nije u stanju da se izbavi iz nje. Preostalo mu je samo da se odrekne svoje prvobitne teorije. Tek kada to bude učinio, biće u stanju da nasluti prave odgovore na stara pitanja.

Zaraza se širila veoma brzo. Ko zna da li su vampiri bili jedini koji su je prenosili? Da li su njihova noćna orgijanja mogla da budu tako efikasna?

Odjednom mu u svesti sinu pravi odgovor. Samo ako se prihvati teorija o bakterijama može se objasniti fantastična brzina kojom se zaraza širila, žanjući žrtve geometrijskom progresijom.

Odložio je šolju kafe, dok su mu se u glavi preplitale desetine novih zamisli.

Mušice i komarci sačinjavali su deo toga. Širili su bolest, pomažući da ona munjevito hara svetom.

Da, bakterije objašnjavaju mnogo stvari: skrivanje u kućama preko dana, komu koju izazivaju klice da bi se odbranile od sunčevog zračenja.

I još nešto: šta ako bakterije predstavljaju snagu pravih vampira?

Osetio je kako ga žmarci podilaze niz kičmu. Da li je moguće da ista klica koja ubija žive, obezbeđuje u isti mah i energiju za mrtve?

Morao je to da sazna. Gotovo je skočio i istrčao iz kuće. Ali u poslednjem trenutku se trže i zastade na pragu. Pobogu, pomisli, zar sam sišao sa uma? Pa sad je noć.

Iscerio se i počeo besciljno da hoda po trpezariji.

Može li ta teorija da objasni i druge stvari? Kolac? Mozak poče grozničavo da mu radi, dovodeći u vezu sve mogućnosti koje je dopuštala nova hipoteza. Hajde! - viknu on nestrpljivo u sebi. Ali sve se pre ili kasnije svodilo na misao o iskrvavljenju, što nije moglo da se uskladi sa činjenicom da se ona žena u jednom trenutku raspala. Takođe ni srce nije bilo po sredi.

Brzo je prešao preko tih nedoumica, uplašen da će njegova tek naslućena teorija biti pobijena pre no što se uopšte uspostavi.

A onda krst. Ne, bakterije to ne mogu da objasne. Zemlja; ne, ni tu nije bilo izlaza. Tekuća voda, ogledalo, beli luk... Osećao je kako nekontrolisano drhti i požele da krikne iz petnih žila kako bi obuzdao zahuktalu mašineriju svog mozga. Morao je da pronađe nešto! Do đavola, opsova on u sebi. Ne smem da ispustim ovo!

Prisilio se da sedne. Spustio se drhteći na stolicu i ostao nepomičan neko vreme dok se nije malo primirio. Blagi bože, reče konačno u sebi, šta se to događa sa mnom? Dođem do jedne ideje, a kada ona odmah ne uspe da objasni sve, obuzme me panika. Mora da sam malo skrenuo.

Ponovo je posegao za čašom; piće mu je sada bilo neophodno. Ispravio je ruku ispred sebe i gledao je kako prestaje da drhti. U redu, momak, pokušao je da se našali sa sobom, smiri se malo. Božić-Bata stiže u grad sa pregršt lepih odgovora. Nećeš više biti siroti Robinzon Kruso, zarobljen na ostrvu noći, okružen okeanom smrti.

To ga je nasmejalo, i on se malo opustio. Baš fino, pomisli u sebi. Uostalom, i nije tako loše biti poslednji čovek na svetu. Pa dobro, dosta razmišljanja, vreme je za počinak. Za danas je bilo dosta lutanja. To ne možeš više da izdržiš. Upropastićeš sva osećanja.

Najpre je trebalo da nabavi mikroskop. To je prvi korak, uporno je ponavljao u sebi dok se svlačio pred posteljom, ne obraćajući pažnju na neurotični pritisak u stomaku, i s naporom potiskujući neodoljivu čežnju da se odmah lati istraživanja bez ikakvog odlaganja.

Gotovo se razboleo dok je ležao nepomično u mraku i besomučno

razmišljao samo o tom jednom, prvom koraku. Shvatio je da ne postoji drugi način. To je prvi korak, to je prvi korak. Do đavola sa stomakom, najzad sam na pravom tragu.

Osmehnuo se u tami, radostan zbog posla koji ga očekuje sutra.

Pre nego što je zaspao, na um mu pade još jedna ideja. Ujedi, insekti, prenošenje sa čoveka na čoveka - da li je sve to dovoljno da objasni užasnu brzinu kojom se zaraza širila svetom?

Utonuo je u san razmišljajući o ovom problemu. Bilo je tri časa izjutra kada se probudio i otkrio da je u toku noći besnela peščana oluja. I najednom, u deliću sekunde, on je shvatio pravi odgovor.

11.

Prvi koji je našao bio je neispravan.

Osnova je bila veoma slabo izbalansirana, tako da ju je svaka vibracija remetila. Pomicanje pokretnih delova izazivalo je podrhtavanje čitave naprave. Ogledalo je ispalo iz ležišta pošto su pričvršćivači bili razlabavljeni. Osim toga, nedostajala je poluga za podešavanje kondenzora i polarizatora. Postojao je dalje, samo jedan točkić za korigovanje oštine slike, tako da je morao da pomera predmet prema sočivima kada je želeo da dobije bolje uvećanje. I sama sočiva bila su u jednom stanju.

Medutim, on ništa nije znao o mikroskopima, tako da je bez razmišljanja uzeo prvi na koji je naišao. Posle tri dana zavrtlao ga je o zid, ljutito psujući, a potom ga besno izgazio nogama.

A onda, kada se malo primirio, otišao je u biblioteku i potražio knjigu o mikroskopima.

Kada je sledeći put krenuo po mikroskop, nije se vratio sve dok nije pronašao najbolji instrument. Ovaj je imao tri nivoa uvećanja, ispravnu polugu za podešavanje kondenzora i polarizatora, dobru osnovu, usklađene regulatore, zenicu dijafragme, valjana sočiva. To je još samo jedan primer, reče on u sebi, koliko je glupo započinjati nešto bez plana. Da, da, da, pomisli jetko.

Prisilio je sebe da provede prilično vremena u upoznavanju načina na koji instrumenat funkcioniše.

Kombinovao je ogledala sve dok nije postao vičan da upravi zrak svetlosti na objekt u deliću sekunde. Upoznao je rad sočiva koja su operisala u rasponu od tri inča do jedne dvanaestine inča. Vremenom je naučio kako da stavi kap kedrovog ulja na pločicu, a zatim da spušta cev mikroskopa, sve dok sočiva ne dodirnu ulje. Slomio je čak trinaest pločica dok mu to nije prošlo za rukom.

Nakon tri dana strpljivog ispitivanja, bio je u stanju da brzo upravlja točkićima regulatora uvećanja, da kontroliše dijafragme i kondenzore, da upravi preciznu količinu svetlosti na pločicu, tako da je konačno stekao istančan osećaj za upravljanje radom mikroskopa. Nikada ne bi pomislio da buva izgleda tako božanstveno.

Zatim je usledilo postavljanje sasvim sitnih uzoraka - proces za koji se ubrzo ispostavilo da je znatno složeniji nego što je pretpostavljao. Ma koliko se trudio, izgledalo je da nikako ne može da odstrani zrnca prašine iz uzoraka. Kada bi ih pogledao kroz mikroskop, učinilo mu se kao da posmatra kamenje.

Stvar su posebno otežale peščane oluje koje su se u proseku podizale jednom u četiri dana. Konačno je bio prinuđen da podigne zastor oko radnog stola.

Takođe se navikao na sistematičnost dok je radio sa sitnim uzorcima. Ustanovio je, osim toga, da neprekidan rad sa mikroskopom ne dozvoljava da se mnogo prašine nakupi na pločicama. Ponekad gundajući, ali ipak veseo, sve stvari je konačno postavio na pravo mesto. Staklene epruvete, poklopce, igle, hemikalije - sve je sistematski bilo raspoređeno.

Tek tada je, na vlastito iznenađenje, otkrio da mu planski rad pruža veliko zadovoljstvo. Tako je to kad imamo u sebi nemačke krvi, pomislio je jednom.

A onda je konačno došao do uzorka krvi jedne žene.

Bili su mu potrebni dani da pravilno postavi nekoliko kapi na pločicu, a zatim da pločicu valjano centrira u fokus mikroskopa. U jednom trenutku mu se učinilo da mu to nikada neće poći za rukom.

A onda je slučajno jednog jutra, kao da radi nešto što je potpuno beznačajno, stavio trideset sedmu pločicu uzorka krvi pod sočivo, uključio izvor svetlosti, podesio žižnu daljinu i ogledalo i doterao dijafragmu i kondenzor. Osećao je kako mu svake sekunde srce sve brže kuca, kao da je znao da je došao pravi trenutak.

I odista, čas je kucnuo; za trenutak je zaustavio dah.

Znači, nije bio po sredi virus. Jer virus se ne može videti. Blago trepereći na pločici, nalazila se neka klica.

Nazvaću je vampiris. U istom trenutku kada je ugledao bakcil kroz mikroskop, ta reč mu je pala na pamet.

Proverivši u jednom tekstu o bakteriologiji, otkrio je da je cilindrična bakterija koju je video bio jedan redak bakcil - sićušna masa protoplazme koja se kreće kroz krv posredstvom malih bičeva koji se pružaju iz ćelijske opne. Ove kosolike vlati neprekidno se talasaju u tečnoj sredini, pokrećući bakcil napred i nazad.

Dugo je stajao gledajući kroz mikroskop, nesposoban da razmišlja ili

da nastavi sa istraživanjem.

Sve nepoznate njegovih ispitivanja nalazile su se ovde, na pločici, u vidu sićušnih telašaca koja su predstavljala uzrok vampira. Svi prethodni vekovi strašljivog sujeverja raspršili su se u trenutku kada je ugledao klicu.

Naučnici su, dakle, bili u pravu; bakterija je bila izazivač. Njemu, Robertu Nevilu, jedinom preživlom čoveku, palo je u delo da okonča istraživanje i otkrije ubicu - klicu koja je postojala u vampirima.

Iznenada ga preplavi sva težina razočarenja. Doći do odgovora sada kada je bilo suviše kasno, predstavljalo je užasnu ironiju. Pokušao je uzaludno da odagna očaj, ali mu to nije pošlo za rukom. Nije znao gde da počne i osećao se potpuno bespomoćno pred problemom. Da li postoji bilo kakva nada da izleči one koji su još živi? Nije znao ništa o bakterijama.

Međutim, već ću naučiti nešto, pomisli odlučno. Tog trenutka je rešio da još ozbiljnije prione na posao.

Izvesne vrste bakcila, kada bi životni uslovi postali nepogodni za njih, pokazivali su sposobnost stvaranja, iz samih sebe, telašca koja su dobila naziv spore.

One su predstavljale kondenzovan ćelijski sadržaj u ovalnom telu sa debelim zidovima. Kada bi se oformilo, ovakvo telo bi se odvajalo od bakcila i postajalo slobodna spora, izuzetno otporna na fizičke i hemijske promene.

Kasnije, kada bi se uslovi poboljšali, spora se opet pretvarala u bakcil, ponovo zadobijajući sve osobenosti matične klice.

Robert Nevil je stajao pred radnim stolom, zaklopljenih očiju i sa rukama čvrsto oslonjenim o ivicu pulta. Tu je negde, tu je negde! - ponavljao je u sebi. Ali gde?

Pretpostavimo, otpočeo je sa razmišljanjem, da vampiri nemaju krvi. U tom slučaju, uslovi za bakcil vampiris bili bi nepovoljni.

Zaštićujući sebe, klica stvara spore. Vampiri tada padaju u komu. A onda, kada uslovi ponovo postanu povoljni, vampiri dolaze k sebi, sasvim neoštećenog tela.

Ali kako klica zna da li je krv pogodna za život? Ljutito je tresnuo pesnicom o sto. A onda ponovo uze da čita. Postojalo je tu još nešto.

Osećao je to.

Ukoliko se pravilno ne hrani, kod bakterije dolazi do abnormalnog metabolizma pri čemu otpočinje proizvodnja bakteriofaga (neživih, samoreprodukujućih proteina). Ove bakteriofage uništavaju bakterije. Ukoliko nema krvi, bakterije takođe doživljavaju abnormalan metabolizam, apsorbuju vodu, nadimaju se, dok se konačno ne rasprsku, razorivši sve ćelije.

Ponovo pretvaranje u spore; stvari počinju da se uklapaju.

U redu, pretpostavimo da vampiri ne padaju u komu. Možda se njihovo telo raspada bez krvi. Klica i dalje može da proizvodi spore i...

Tako je! Peščane oluje!

Oluja je ta koja raznosi oslobodene spore. One se uvlače u sićušne proreze na koži koje su napravila oštra zrnca prašine. Našavši se jednom u koži, spora može da se ponovo pretvori u klicu i da se umnožava prostom deobom. Ovakvim progresivnim razmnožavanjem uništava se okolno tkivo, a krvni sudovi se pune bakterijama. Kada se razori ćelijsko tkivo, bakterije oslobadaju otrovna, agresivna tela u okolna zdrava tkiva. I tako, otrovi stižu do krvotoka. Tu se krug zatvara.

I sve to bez krvožednih vampira koji se šunjavu oko postelja heroína. Bez slepih miševa koji lepršaju oko prozora ukletih zamkova, bez ičeg natprirodnog.

Vampiri su bili stvarni. Jedino što niko nikada nije otkrio istinu o njima.

A onda Nevilu pade na pamet da poveže sa novim otkrićem istoriju velikih pomora.

Najpre se setio pada Atine. U toj katastrofi bilo je mnogo sličnosti sa zarazom iz 1975. Pre nego što je bilo šta moglo da se preduzme, grad je pao. Istoričari su zabeležili o stravičnoj žetvi crne smrti. Međutim, Robert Nevil je sada bio skloniji da veruje kako su u pitanju bili vampiri.

Ne, ne vampiri. Postalo mu je jasno da su duhovi bili isto tako oruđe u rukama klica kao i nedužni živi ljudi koji su bili zaraženi. Klica je bila opaki razbojnik. Klica koja se skrivala iza mračnih velova legende i sujeverja, razmahujući svojim bičem, dok su se ljudi grčili pred vlastitim strahom.

A šta je sa Crnim Pomorom, onim užasnim baukom koji je prohujao Evropom, desetkujući stanovništvo za čitave tri četvrtine? Vampiri?

Oko deset časova uveče počela je da ga boli glava, a oči su ga peklye kao vrele kapi želatina. Bio je takođe gladan. Izvadio je odrezak iz hladnjaka i dok se meso pržilo on je otišao da se istušira. Trgao se kada je kamenica zabubnjala o zid kuće. Lice mu se iskrivi u grimasu. Toliko je bio zauzet ceo dan da je sasvim smeo sa uma ovaj čopor koji bi mu se noću okupljao oko kuće i dizao graju.

Dok se brisao, iznenada je shvatio da ne zna koliko je od tih vampira fizički živo, a koliko se pokreće samo zahvaljujući klicama. Čudno, pomisli on, da to ne znam. Očigledno da ih je bilo iz obe grupe, pošto sam u neke pucao bez ikakvog rezultata, dok su meci druge uništavali. I tada mu sinu ideja da su mrtvi vampiri na neki način imuni na hicc.

Ovo je ukazalo na sledeće pitanje. Zašto onda živi pohode njegovu kuću? I zašto svega nekolicina, a ne svi iz ovog područja.

Uz odrezak je popio čašu vina, iznenađen koliko mu je sve prijalo. Hrana mu je inače imala ukus drveta. Mora da mi se apetit danas vratio sa radom, pomisli.

Osim toga, celog dana uopšte nije okusio piće. Štaviše, nije ni osetio potrebu za njim. Odmahnuo je glavom. Zbolelo ga je saznanje da piće predstavlja za njega neku vrstu emocionalne utehe.

Odrezak je oglodao do koske, pa je čak i nju počeo da grize. Zatim je poneo bocu sa vinom u trpezariju, uključio gramofon i zavalio se u naslonjaču sa osećanjem prijatnog umora.

Slušao je Ravelovu 'Dafnis' i svite Jedan i Dva; sva svetla su bila pogašena izuzev lampice na gramofonu. Za trenutak mu iz svesti nestade svaka pomisao o vampirima.

Pa ipak, malo kasnije, nije mogao da odoli, a da ne baci još jedan pogled kroz mikroskop.

Vi, gadovi, pomisli, gledajući sa neobičnom radoznalošću u sićušnu protoplazmu koja je treperila na pločici. Vi mali, prijavili gadovi.

12.

Sledeći dan bio je jalov.

Kvarcna lampa poubijala je klice na pločici, ali to ništa nije objašnjavalo.

Zatim je pomešao alil sulfid sa zaraženom krvlju i opet se ništa nije dogodilo. Alil sulfid je bio apsorbovan, ali su klice nastavile da žive. Nervozno je koračao po spavaćoj sobi.

Zazirali su od belog luka, a krv je predstavljala osnovu njihovog postojanja. Pa ipak, kada bi se beli luk pomešao sa krvlju ništa se nije događalo. U očaju on ljutito stisnu pesnice. Samo trenutak; ova krv je pripadala živom vampiru.

Jedan sat kasnije imao je uzorak druge vrste. Pomešao ga je sa alil sulfidom, a onda nestrpljivo pogledao kroz mikroskop. Ponovo ništa. Knedla mu zastade u grlu.

Šta ja sa kolcem? Njega je dovodio u vezu jedino sa iskrvavljenjem, ali je znao da stvar nije u tome. Ona prokleta žena.

Dobar deo popodneva pokušavao je da se usredsredi na nešto konkretno. Konačno, glasno opsovavši, on odgurnu mikroskop i izađe u trpezariju. Tu se zavalio u naslonjaču i ostao dugo da sedi, nervozno dobjući prstima po naslonu.

Sjajno, Neville pomisli u sebi. Baš si pametan. Najbolji si u razredu. Sediš ovde ko neka vreća. Otrgni se već jednom. Kao da sam sasvim izgubio bistrinu. Nisam u stanju da zrelo razmišljam dva dana za redom, a da se ne pojavi provalija. Ja sam beskoristan, bezvredan, glup, budala.

U redu, slegnu ramenima, to smo zaključili. A sada da se vratimo na problem.

Postoji nekoliko neospornih činjenica, ponovi on u sebi. Imamo klicu, ona se prenosi, sunčevi zraci je ubijaju, beli luk deluje odbijajuće. Neki vampiri spavaju u zemlji, kolac ih uništava. Oni se ne pretvaraju u vukodlake i slepe miševе, već same životinje bivaju zaražene klicom i postaju vampiri.

U redu.

Napravio je spisak. Jedan red je naslovio sa 'Bakcili', a iznad drugog

je stavio znak pitanja. Zatim je počeo.

Krst. Ne, on nema nikakve veze sa bakterijama. Ako postoji nešto, to je samo na psihološkom planu.

Zemlja. Da li postoji nešto u tlu što pogoduje klici? Ne. Kako bi ona onda dospela u krvotok? Osim toga, veoma mali broj spava u tlu.

Nešto mu se skupilo u grlu kada je dodao drugu stavku u kolonu koja je počinjala znakom pitanja.

Tekuća voda. Da li ona možda može porozno da se apsorbira i... Ne, to bi bilo besmisleno. Oni izlaze napolje po kiši koja im ništa ne smeta. Još jedna crta u desnoj koloni. Dok je zapisivao, ruka mu je lagano drhtala.

Sunčeva svetlost. Uzaludno je pokušavao da povрати samopouzdanje ubeleživši prvu stavku u željenu kolonu.

Kolac. Ne. Nešto mu se skupi u grlu. Nema ništa ni od toga.

Ogledalo. Za ime boga, kako može ogledalo da ima bilo kakve veze sa virusom? Njegov neuredan rukopis u desnoj koloni postojao je sve nečitljiviji. Ruka mu se i dalje tresla.

Beli luk. Stisnuo je zube. Morao je da doda bar još jednu stavku u kolonu pod naslovom 'Bakterije'. Bilo je to gotovo pitanje časti. Predao se intenzivnom razmišljanju. Beli luk, beli luk. Mora da na neki način utiče na klice. Ali kako, za ime boga?

Počeo je da upisuje poslednju stavku u desnu kolonu, ali pre no što je završio, obuze ga plima besa kao što lava izbija iz vulkanskog kratera.

Do đavola!

Zgužvao je papir u lopticu i zavrtlao ga preko sebe. Stajao je tako, pomahnitao i ukočen, zverajući unaokolo. Imao je želju da slomi nešto, bilo šta. Mislio si da je tvoj mahniti period prošao, a - isceri se sam sebi u lice krenuvši teškim korakom prema baru.

A onda se trže i stade na pola puta. Ne, ne, ne počinji opet, zavapilo je nešto u njemu. Dve drhtave ruke provukoše se kroz suhu plavu kosu. Vrat mu se grčio, a celo telo mu je podrhtavalo od potiskivane želje za nasiljem.

Zvuk viskija koji je ispunjavao čašu razbesneo ga je. Naglo je okrenuo bocu nadole i viski počeo da se izliva u velikim klopotima, prelivajući se preko rubova čaše i cureći na mahagonijsku plohu bara.

Ispio je na dušak celu čašu, sa glavom zavaljenom unazad, dok mu se viski rasipao niz uglove usana i slivao na revere košulje.

Ja sam životinja! - povika iz sveg glasa. Ja sam tupa i glupa životinja i zato ću da se napijem. Iskapio je čašu, a onda ju je zavrtao preko sobe. Ona se odbi o policu sa knjigama i otkotrlja preko tepiha. Tako, dakle, nećeš da se razbiješ, a?! - povika on mahnito, pojurivši preko sobe, i poče da skače teškim cipelama po čaši, sve dok ju nije sasvim rasparčao.

Zatim se trgao i ponovo otišao do bara. Napunio je novu čašu i izručio njenu sadržinu u grlo. Žao mi je što nemam crevo na boci, pomisli on. Tako bih mogao da se nalivam sve dok mi viski ne izađe na uši. Sve dok ne budem plivao u njemu.

Zavitlao je ovu čašu preko sobe. Suviše slabo, suviše slabo, do đavola! Nastavio je da pije neposredno iz otvorene boce, požudno gutajući, mrzeći i kažnjavajući sebe oporim viskijem koji mu je žario grlo.

Ovako ću se udaviti! - besneo je u sebi.

Ugušiće se, utopiće se u viskiju! Kao Klarens u vinu. Crknuću, crknuću, crknuću!

Zavitlao je gotovo praznu bocu preko sobe i ona se rasprsnu o tapiseriju. Viski poče da se razliva po granama drveća i da se sliva po tlu. Nevil priđe tapiseriji i podiže jedan komadić razbijene boce. Zatim se uspravi i zari reckavi grlić u prizor, strgavši ga hitrim pokretom ruke sa zida. Tako! promrmlja zadihano, tako ti i treba.

Dohvatio je novu čašu i tresnuo je o pod, a zatim mu pogled skrenu prema ruci u kojoj oseti oštar bol. Grlić mu je rasekao kožu.

"Odlično!" viknu on divlje, i stisnu grlić između dve ruke, dok mu je krv isticala u velikim kapima na ćilim. "Krvvari dok ne crkneš, ti glupa, bezvredna budalo!"

Jedan sat kasnije bio je potpuno pijan; ležao je potrbuške na podu sa blaženim izrazom lica. Svet je otišao do đavola. Nema više klica ni nauke. Svet je prešao u natprirodno, ovo je sad natprirodan svet. 'Harperova čudesa', 'Duh subotnje večeri' i 'Nastojnik Zloduh', 'Mladi doktor Džekil', 'Drakulina druga žena' i 'Smrt može biti divna'. 'Ne zabadaj nikad kolac do pola' i 'Mrtvački sanduk braće Smit'.

Dva dana je proveo trešten pijan, planirajući da ostane u tom stanju do kraja života. Ali bar dok ne iscrpe sve zalihe viskija.

Možda bi se ostvarilo nešto od toga, da se u međuvremenu nije dogodilo čudo.

Desilo se to trećeg jutra, kada se isteturao na trem da bi se uverio da li je svet još tu gde je ranije bio.

Ugledao je psa kako njuška po travnjaku.

Čuvši da se otvaraju vrata, pas je prestao da rije po travi, iznenada zaplašeno podigao glavu i munjevito se nadao u trk na svojim mršavim nogama.

Za trenutak Robert Nevil bio je toliko zaprepašćen da nije uspeo da se pomeri sa mesta.

Stajao je kao okamenjen, tupo buljeći u psa koji je brzo pretrčavao ulicu, dok mu se dugi rep motao oko nogu.

Pa on je živ! I to preko dana! Jurnuo je napred sa ludačkim krikom na usnama, ali se spoplete i gotovo opruži preko travnjaka. Noge su mu bile kao od olova, a rukama nije uspevao da uspostavi ravnotežu. S naporom se uspravio i nastavio da juri za psom.

"Hej!" povika glasom koji je razbio tišinu ulice Kimaron. "Vraćaj se ovamo!"

Cipele mu zatutnjaše trotoarom. Svaki korak po asfaltu pričinjavao mu je oštar bol u glavi. Srce mu je snažno udaralo u grudima.

"Hej!" viknu ponovo. "Hodi ovamo, momče!"

Preko ulice, pas je grabio duž pločnika sa povijenom desnom zadnjom nogom, dok su mu šape grebale po asfaltu.

"Hodi, momče, neću ti ništa!" vikao je Robert Nevil na sav glas.

Trčao je već dobar komad puta, dok mu je u glavi nenasno bubnjalo. Pas je zastao za trenutak i osvrnuo se. A onda je šmugnuo između dve kuće i za trenutak Nevil ga je ugledao iz profila. Imao je sivo-belu dlaku i očigledno nije pripadao rasnim psima; levo uho visilo mu je nemoćno niz vrat, dok mu se omršavelo telo zanosilo dok je trčao.

"Ne beži!"

Nije bio svestan histerične mahnitosti u glasu dok je vikao za psom. Počelo je nešto da ga guši kada je ugledao kako pas zamiče između dve kuće. Obuzeo ga je neobjašnjivi strah i on potrča brže, ne obazirući se na oštar bol koji je osećao u glavi i truhu, i spreman da stavi sve na kocku samo da uhvati psa.

Ali kada je izašao iza kuće psa više nije bilo. Otrčao je do drvene

ograda i pogledao preko. Ništa. Okrenuo se munjevito natrag da bi video ne vraća li se pas možda putem kojim je on upravo prošao.

Međutim, nije bilo nikoga.

Čitav sat lutao je unaokolo na klecavim nogama, uzaludno pretražujući skrovite budžake. Svakih nekoliko trenutaka dozivao je psa: "Hodi, momče, hodi!"

Kada je najzad rešio da se vrati kući, na licu je imao izraz klonule beznadežnosti. Proći živ kroz sav ovaj pakao i posle toliko vremena sresti nekog srodnog, a onda ga izgubiti. Zar mari što je to bio samo pas? Samo pas? Za Roberta Nevila taj pas je sada predstavljao vrhunac planetarne evolucije.

Nije mogao ni da jede, niti da pije. Osetio se veoma bolesnim i iscrpljenim posle svega što je doživeo tog jutra, tako da je morao da legne. Ali nije uspeo da zaspi. Ležao je u postelji tresući se u groznici, dok mu se glava nemirno klatila sa strane na stranu ravnog jastuka.

"Hodi, momče", mrmljao je bez prestanka u bunilu. "Hodi, momče, neću ti ništa!"

Popodne je ponovo krenuo u potragu. U čitava dva bloka u oba pravca od njegove kuće pretražio je svaki pedalj, svaku stopu, svaku kuću. Ali nije našao ništa.

Kada se vratio kući oko pet nasuo je u jednu tacnu mleko i odrezao parče kobasice. Ostavio je češanj belog luka okolo, kako vampiri ne bi dirali hranu namenjenu psu.

Ali kasnije mu pade na um da i pas mora da je zaražen, pa će beli luk sigurno oterati i njega. Nešto mu ipak tu nije bilo jasno. Ako je pas bio zaražen, kako je onda mogao da bude napolju preko dana. Sem ukoliko nije imao sasvim male doze bakterija u krvi, tako da još nije bio odista zaražen. Ali, ako je to tačno, kako je onda preživeo noćne napade.

Oh, moj bože, sinu mu iznenada, šta ako pas dođe noćas po hranu i oni ga ubiju? Šta ako ujutro bude pronašao mrtvo truplo na travnjaku, svestan da je on odgovoran za sve? To ne sme da bude, zajeca on u sebi. Prosuću sam sebi mozak ako se to dogodi.

Ova misao se nadovezala na staru dilemu: zbog čega uopšte nastavlja da se bori. U redu, sada postoji nekoliko mogućnosti za eksperimentisanje, ali život je ostao podjednako mučan i turoban kao

pre. Bez obzira na sve što je imao, ili mogao da ima (izuzev, naravno, nekog drugog ljudskog bića), ovakav život nije obećavao nikakvo poboljšanje, pa čak ni promenu. Kako su stvari sada stajale, njegova budućnost neće se nimalo razlikovati od sadašnjosti. A koliko ga je godina još čekalo? Trideset, ili možda četrdeset godina ovakvog životarenja; sav se stresao. Pa ipak, još nije digao ruku na sebe. Doduše, on se odnosio sa malo brige prema svom telu. Neredovno je jeo, pio, spavao, i uopšte sve je radio neredovno. Međutim, njegovo zdravlje nije bilo od čelika; podozrevao je da ga je već na neki način naćeo.

Ali loš odnos prema vlastitom telu još nije značio i samoubistvo. Nikada nije istinski razmišljao o tome. Zašto?

Pitanje je ostalo bez odgovora. On nije bio prisiljen ni na šta niti se pokorio životu koji bi mu bio nametnut. I evo gde je sada, osam meseci nakon što je pomor odneo poslednju žrtvu, devet od kako je poslednji put razgovarao sa nekim ljudskim bićem, deset od kako je Virdžinija umrla. Bio je čovek bez budućnosti, u čijoj sadašnjosti nije postojala nikakva nada. Pa ipak, nije pomišljao na samoubistvo.

Instinkt? Ili je možda u pitanju bila obična glupost? Nesposobnost da se sagleda nužnost samoubistva? Zašto to nije učinio u početku, kada je bio u ponoru depresije? Šta ga je nagnalo da utvrdi kuću, instalira hladnjak, generator, električni štednjak, rezervoar za vodu, da podigne staklenu baštu, napravi radionicu, spali okolne kuće, sakupi ploče, knjige i velike zalihe hrane, pa čak - gotovo da čovek ne poveruje - i da rasprostire veliku tapiseriju na zid.

Zaklopio je oči. Zašto se pitati, zašto uopšte misliti? Nije bilo odgovora. Njegovo životarenje bilo je glupo i nerazumno. Pa ipak, nije još bio načisto sa samim sobom da bi već okončao sve to.

Nešto kasnije zalepio je pocepane delove tapiserije. Zakrpljena mesta nisu izgledala loše, osim kada bi ih posmatrao iz neposredne blizine.

Pokušao je u jednom trenutku da ponovo razmišlja o problemu bacila, a onda je shvatio da ne može da se usredsredi ni na šta, izuzev na psa. Na vlastito zaprepašćenje, uhvatio je sebe jednog trenutka kako se tiho moli da se psu ništa ne dogodi. Bio je to momenat kada je osetio očajničku potrebu da veruje u boga koji vodi računa o svojoj pastvi. Ali čak i moleći se, osetio je tračak

samoprezira i znao je da je svakog trenutka u stanju da izvrgne ruglu svoju molitvu.

Pa ipak, nekako je uspeo da obuzda bezbožnika u sebi i da nastavi sa molitvom. Jer Žarko je želeo tog psa, on mu je bio više nego potreban.

13.

Kada je ujutro izašao napolje video je da su mleko i kobasica nestali.

Pogledom je preleteo preko travnjaka. Na travi su se nalazile dve sklopčane žene, ali psa nije bilo. Sa usana mu je skliznuo uzdah olakšanja. Hvala ti, bože, pomisli u sebi. A onda se nasmeja kroz stisnute zube. Da sam stvarno pobožan, ovo bi bilo uslišenje moje molitve.

Pa ipak, odmah je počeo da prebacuje sebi što nije bio budan u vreme kada je pas došao. Mora da se to dogodilo odmah nakon svitanja, kada je na ulicama ponovo postalo bezbedno. Pas je sigurno već posedovao razvijen osećaj za opasnost. Ali on je u svakom slučaju trebalo da bude budan.

Utešila ga je nada da je verovatno pridobio psa hranom. U jednom trenutku zabrinula ga je pomisao da su možda vampiri uzeli hranu, a ne pas. Ali neki tragovi su brzo odagnali ovaj strah. Kobasica nije bila podignuta iz venca belog luka, već provučena kroz njega na betonsku ploču trema. Takođe su se svuda oko zdele videle barice mleka, još sveže, koje je sigurno napravio pas koji je halapljivo pio.

Pre no što je doručkovao, ponovo je izneo napolje mleko i kobasicu; stavio je hranu u hlad, kako mleko ne bi bilo suviše toplo. Razmišljao je nekoliko trenutaka, a onda je izneo i čanak sa hladnom vodom.

Pošto je obedovao, odneo je dve žene do velike lomače, a zatim se u povratku zaustavio kod supermarketa i uzeo dva sanduka najbolje hrane za pse, kao i po jednu kutiju kolača, bombona, sapuna, praška za buve i oštru četku za pranje četvoronožnih ljubimaca.

Blagi bože, neko bi pomislio da sam dobio bebu, pade mu na pamet dok se vraćao prema kolima sa rukama punim paketa. Na usnama mu zaigra osmeh. Zašto se pretvarati, upita se. Odavno nisam bio ovako uzbuđen. Ljutnja koju je osetio kada je video klicu kroz mikroskop nije bila ništa u poređenju sa emocionalnim šokom koji je doživeo kada je ugledao psa.

Odvezao se kući brzinom od osamdeset milja na čas. Kada je stigao oduzela ga je plima razočarenja, pošto su mleko i meso bili nedirnuti.

Pa šta si očekivao, upita se sarkastično. Psi ne jedu svakih pola sata.

Spustivši hranu za pse i ostale stvari koje je doneo iz samoposluge na kuhinjski sto bacio je pogled na časovnik. Deset i petnaest. Pas će se sigurno vratiti kada bude ogladneo. Budi strpljiv, reče u sebi. Sačuvaj bar tu vrlinu.

Odložio je u ostavu kutije i pakete. Zatim je izašao napolje i proverio fasadu kuće i staklenu baštu. Morao je da pričvrsti jednu izvaljenu dasku i da zameni naprslu ploču na krovu staklene bašte.

Dok je skupljao kriške belog luka, ponovo se zapitao zbog čega se vampiri u napadima ne koriste vatrom. Takva taktika bila je više nego preporučljiva. Da li je moguće da se plaše plamena? Ili su možda, jednostavno, odveć glupi za to? U svakom slučaju, njihovi umovi nisu više onako pronicljivi kao pre. Prelaz iz života u pokretnu smrt, sigurno je dovodio do novih oštećenja.

Ne, ova teorija nije valjala, zato što su se oko njegove kuće noću skupljali i živi. Izgleda, ipak, da je sve u redu sa njihovim mozgovima.

Odustao je od daljeg razmišljanja zato što ga je čekalo mnogo poslova. Proveo je ostatak jutra pripremajući i vešajući češnjeve belog luka. Ponovo mu je palo na um pitanje zbog čega beli luk deluje na vampire. Legende su bez izuzetka govorile o podzemnom delu biljke belog luka. Slegao je ramenima. Nije bilo nikakve razlike. Beli luk je delovao podjednako odbojno, bez obzira na to koji se deo biljke uzeo.

Nakon ručka, seo je uz špijunku i s vremena na vreme baca pogled prema čanku i tanjiru. Nije bilo nikakvog zvuka izuzev gotovo nečujnog brujanja klima-uređaja u spavaćoj sobi, kupatilu i kuhinji.

Pas je došao u četiri. Nevil je gotovo zadremao u stolici pored špijunke. A onda se trže i zabljuje sa nevericom u psa koji je lagano i šepajući prelazio ulicu. Životinja je gledala prema kući opreznim očima okruženim prstenovima bele dlake. Nevil se zapitao šta se dogodilo sa njegovom šapom. Veoma je želeo da je izleči i tako stekne naklonost psa. Androklova sen, pomisli on u tami kuće.

S naporom se obuzdavao da ostane nepomičan i da posmatra. Osetio je gotovo neverovatnu plimu topline i prirodnosti gledajući psa kako loče mleko i jede kobasicu, zadovoljno mljackajući čeljustima.

Nevil je sedeo sa blagim osmehom na licu, osmehom koga ni sam nije bio svestan. Bio je to baš lep pas.

Nešto mu se skupilo u grlu kada je pas završio sa jelom i počeo da se udaljava od trema. Skočivši sa stolice, on jurnu munjevito prema prednjim vratima.

A onda se naglo trže. Ne, to bi bilo pogrešno, odluči on zlovoljno. Samo ćeš ga preplašiti ako iziđeš. Pusti ga da ode sada,пусти ga da ode. Vratio se do špijunke i posmatrao psa kako šepajući prelazi ulicu i ponovo zalazi između one dve kuće. Osetio je gorčinu u grlu kada je psa nestalo. U redu je, pokušao je da se primiri, već će se vratiti.

Napustio je mesto pored špijunke i pošao da pripremi neko razblaženo piće. Sedeći u naslonjači i lagano pijuckajući, pitao se gde pas provodi noć. Najpre se osetio veoma zabrinutim zato što ne može da ga domami u kuću. Ali onda je shvatio da je pas sigurno veoma vešt u sakrivanju kada je uspeo da do sada preživi.

Bio je to, verovatno, jedan od onih nemogućih slučajeva, koji krše stoprocentne zakone. Na neki način, srećom, sklonim podudarnostima, ili možda izuzetnim umećem, pas je uspeo da preživi pomor kao i užasne žrtve zaraze.

Počeo je da razmišlja. Ako je jedan pas, sa svojom ograničenom inteligencijom, prošao kroz ceo taj pakao, zar onda čovek, čiji je um neuporedivo razvijeniji, ne bi imao više šansi za opstanak.

A onda mu na um pade nešto drugo. Svaka nada predstavljala je opasnost. Sa tim je odavno bio načisto.

Sledećeg jutra pas je ponovo došao. Ovoga puta Robert Nevil je otvorio prednja vrata i izašao na trem. Pas je u istom trenutku zaboravio na tanjir i zdelu i mahnito se sjurio niz ulicu, dok mu je desno uho nemoćno visilo. Nevil je jedva obuzdao nagon da potrči za njim. Šta je mirnije mogao, seo je na ivicu trema. Sa druge strane ulice pas je ponovo utrčao u prolaz između dve kuće i nestao. Posle petnaest minuta, Nevil se vratio u kuću.

Brzo je doručkovao, a zatim izneo napolje još hrane.

Pas je došao u četiri i Nevil je ponovo izašao na trem pošto se prethodno uverio da je pas završio sa obedom.

I ovoga puta kuće je munjevito uteklo. Ali sada je, videvši da ga niko ne goni, zastalo na drugom kraju ulice i za trenutak se osvrnulo.

"Ne boj se, momče", doviknu mu Nevil, ali na zvuk njegovog glasa, pas brzo šmugnu u prolazu. Nevil je ukočeno sedeo na tremu, nestrpljivo grizući donju usnu. Do đavola, pa šta mu je sad? Nisam ni prstom mrdnuo.

Počeo je da razmišlja o tome kroz šta je sve pas prošao. Beskrajne noći puzanja po tami, skriven bog bi ga znao gde, dok mu se mršave grudi strašljivo dižu i spuštaju, a oko drhtavog tela koračaju legije vampira. Mukotrпно traganje za hranom i vodom, borba za goli život u svetu koji je izgubio gospodare a povrh svega sa navikama koje su u potpunosti zavisile od čoveka.

Jadni mali dečko, pomisli on, biće ti mnogo bolje kada budeš došao da živiš sa mnom.

A onda mu na pamet pade da pas možda ima više šansi za opstanak nego čovek. Psi su bili manji i bila su im dostupna mesta do kojih vampiri nisu mogli da dođu. Možda su bili u stanju da na neki način osete njihovo neprijateljstvo, da ga namirišu.

Ova pomisao nije ga mnogo usrećila. On je i dalje, bez obzira na razum, gajio nadu da će jednoga dana pronaći nekoga sličnog sebi - nekog čoveka, ženu ili dete, sasvim svejedno. Seks je gotovo izgubio značaj čim je prestao da bude glavna tema dana. Sada je postojala jedino usamljenost.

Ponekad bi se uljuljkivao u sanjarenje kako je pronašao nekoga. Međutim, znatno češće je morao da uverava sebe kako ipak nije istina ono što je objektivno smatrao za neizbežno - da je jedini živi čovek na svetu. Ili barem u onom delu sveta koji njemu sada bio dostupan. Utonuvši u misli, gotovo je zaboravio da se približava noć. A onda je krajičkom oka ugledao Bena Kortmana kako trči prema njemu sa druge strane ulice.

"Nevile!"

Munjevito je skočio sa trema i utrčao u kuću, zabravivši i poduprevši velikom gredom vrata iza sebe drhtavim rukama.

Izvesno vreme izlazio bi na trem čim bi pas završio sa jelom. I svaki put kada bi se on pojavio, pas bi se dao u bekstvo, ali kako su dani prolazili on je trčao sve sporije, zaustavivši se na pola ulice, i zalajavši. Nevil nikada nije krenuo za psom, već bi samo seo na trem i posmatrao. Bila je to smišljena igra.

A onda je jednoga dana Nevil seo na trem pre no što je pas došao. Kada se kuče pojavilo sa druge strane ulice, on je ostao nepomično da sedi.

Petnaestak minuta pas je podozrivo kružio trotoarom, neodlučan da li da priđe hrani ili ne. Nevil je seo dovoljno daleko od tanjira i zdele, kako ne bi obeshrabrio svog novog prijatelja. Mahinalno je prekrstio noge i ovaj neočekivani pokret naterao je psa u trk. Nakon toga Nevil se više nije micao i kuče se vratilo posle nekog vremena, nastavivši da neodlučno kruži ulicom; pogled mu je neprestano puzio sa Nevila na hranu i natrag.

"Hajde, momče", reče Nevil. "Budi dobra kuca i pojedi ovo."

Prošlo je još deset minuta. Pas se sad nalazio na travnjaku, krećući se u koncentričnim lucima koji su postajali sve kraći.

A onda se zaustavio. Zatim je lagano, šapu pred šapu, počeo da se penje prema činiji i tanjiru; ne skidajući ni za trenutak pogled sa Nevila.

"Hrabro, momče", ponavljao je Nevil blago. Ovoga puta, pas se nije trgao niti utekao na zvuk njegovog glasa. Pa ipak, Nevil je i dalje sedeo nepokretno, kako ne bi zaplašio kuče nekim naglim pokretom. Pas se polako primicao tanjiru, dok mu je telo, napeto kao opruga, čekalo neku Nevilovu kretnju.

"Sve je u redu", ponavljao je Nevil psu.

A onda se kuče sasvim primače i zgrabi meso iz tanjira. Nevilov veseo smeh pratio je njegovo mahnito, šepavo bežanje preko ulice.

"Brz si kao munja", doviknu Nevil sa simpatijom.

Zatim je seo na trem i posmatrao psa kako jede. On se zastavio na požutelom travnjaku sa druge strane ulice i halapljivo gutao kobasicu, posmatrajući neprestano Nevila krajičkom oka. Prijatno; pomisli Nevil, gledajući psa. Od sada ćeš da dobijaš hranu za pse. Sveže meso je odveć veliki luksuz za tebe.

Kada je završio sa jelom, pas se uspravi i ponovo krenu preko ulice ovoga puta manje oklevajući. Nevil je i dalje sedeo nepomično, osećajući kako mu srce nervozno udara u grudima. Pas je počinjao da mu veruje i to saznanje izazvalo je drhtavicu u njemu. Sedeo je na tremu, očiju uprtih u kuče.

"Samo mirno, momče", rekao je poluglasno. "Popij sada svoju vodu." Usne mu se razvukoše u iznenadan osmeh prijatnosti kada je

ugledao kako se zdravo uho psa načuljilo. Pa on me sluša, pomisli Nevil oduševljeno. On shvata da mu se obraćam i da mu želim dobro.

"Tako je, momče", ponavljao je blagim glasom. "Položi svu vodu i mleko, dobro će ti činiti. Ne boj se ništa."

Pas je prišao tacni sa vodom i počeo požudno da pije. S vremena na vreme podizao bi glavu da baci pogled na njega, a zatim bi uronio natrag u vodu.

"Neću ti ništa", mrmljao je Nevil psu.

Vlastiti glas zvučao mu je veoma čudno. Ako neko ne čuje sebe čitavu godinu dana, onda mu sopstveni glas izgleda krajnje neobično. Čitava godina provedena u tišini predstavljala je veoma dugo razdoblje. Kada budeš došao da živimo zajedno, pomisli Nevil, zaglušiću ti uši pričanjem.

Pas je prestao da loče vodu.

"Hodi, momče", pozva Nevil psa, potapšavši se po nozi.

"Hodi."

Pas ga je radoznalo pogledao, dok mu se zdravo uho ponovo načuljilo. Te oči, pomisli Nevil. Postoje čitavi svetovi osećanja u njima! Neverica, strah, nada, usamljenost - sve se presijava u tim velikim smeđim očima. Jadno malo kuče.

"Hodi, momče, neću ti ništa", reče on blago. Pa ipak kada se podigao pas je pobegao. Nevil je dugo stajao gledajući za psom koji se udaljavao, lagano odmahujući glavom.

Prošla je jedna sedmica. Svakog dana Nevil bi sedeo na tremu dok je pas jeo; bilo je potrebno mnogo strpljenja pre no što je pas počeo da prilazi tanjiru i zdeli bez oklevanja, gotovo smelo, sa sigurnošću koju oseća prema dobrom gospodaru.

A svaki put Nevil bi mu se blago obraćao.

"Tako je, momče. Samo ti jedi. Prija ti hrana, zar ne? Naravno da ti prija. Ja sam ti prijatelj. Ja ti dajem hranu. Samo ti jedi, momče, to je sve za tebe. Ti si dobra kuca." Bilo je to beskrajno tepanje, primirivanje i odagnavanje svih mora iz preplašenog uma psa.

Svakoga dana Nevil bi sedao sve bliže i bliže, sve dok konačno nije bio tako blizu da je mogao da dodirne rukom psa, samo ako bi se malo ispružio. Pa ipak, on to nije učinio. Ne želim da rizikujem, govorio je u sebi. Neću da ga uplašim.

Ali bilo je teško obuzdati se. Osećao je u rukama neodoljiv poriv da posegne za glavom psa i da je pomiluje prstima. Imao je užasnu potrebu da ponovo voli nešto, a ovaj pas je bio baš lepo ružno kuče. Nastavljao je da govori psu sve dok se nije opet navikao na zvuk vlastitog glasa. Kuče više nije podizalo pogled dok je on govorio. Sada je dolazilo bez zebnje, pojelo svoj obrok i na kraju kratko zalajalo u znak rastanka sa druge strane ulice. Uskoro ću moći da ga potapšem po glavi, reče Nevil u sebi. I tako, dani su se pretvorili u nedelje, a on je svakim časom postajao sve bliži novom prijatelju.

A onda jednoga dana pas nije došao.

Nevil je gotovo pomahnitao. Toliko se navikao na posete psa da su one postale glavni događaj dana; sve se vrtelo oko obeda kučeta, dok je na istraživanja sasvim zaboravio i sve odložio za kasnije, motivisan jedino željom da ima psa u kući.

Proveo je uspaničeno popodne pretražujući susedstvo i dozivajući psa na sav glas. Ali traganje nije urodilo plodom i on se vratio kući na bezukusnu večeru. Pas se nije pojavio na večeru te noći, niti na doručak sledećeg jutra. Nevil se ponovo dao u traganje, ali takođe sa mršavim ishodom. Oni su ga se dočepali, odjekivalo mu je u glavi, prljavi gadovi su ga uhvatili. Pa ipak, nije sasvim verovao u to. Nije smeo da dozvoli sebi da poveruje u tako nešto.

Popodne trećeg dana, dok je bio u garaži, začuo je kako je metalna činija iznenada zazvečala na tremu. Dah mu je zastao u grudima i on potrčao napolje koliko ga noge nose.

"Vratio si se!" povika.

Pas je preplašeno odskočio od tanjira, dok mu je sa čeljusti kapala voda.

Nevilovo srce zastade. Oči psa su se caklile, dah mu je bio otežan, a jezik visio napolje.

"Ne", zapavi Nevil, drhtavim glasom. "Oh, ne!"

Pas se polako vraćao preko travnjaka na klecavim nogama. Nevil se sruči na jednu stepenicu trema i zagnjuri glavu u ruke. Oh, ne, pomisli očajno, oh bože, ne.

Posmatrao je drhtavog psa dok je lokao vodu. Ne. Ne. Ne. Nije istina.

"Nije istina", mrmljao je, ni sam ne shvatajući značenje reči.

A onda, nagonski, on ispruži ruku. Pas odskoči malo unazad,

iskezivši zube i zarezavši.

"Sve je u redu, momče", reče Nevil blago. "Neću ti ništa." Reči su izlazile iz njega sasvim nekontrolisano i mahinalno.

Nije mogao da spreči psa da ode. Pokušao je da ga prati ali kuće je nestalo pre no što je on uspeo da ustanovi gde se krije. Shvatio je da je to ispod neke kuće, ali mu to nije mnogo pomoglo.

Nije mogao da spava te noći. Proveo ju je nemirno, ispijajući šolje kafe i proklinjući lagani hod vremena. Morao je da pronađe psa, neizostavno je morao. I to veoma brzo. Trebalo je da ga izleči.

Ali kako? Nešto mu se skupi u grlu. Sigurno postoji način. Čak i uz ono malo što zna, mora da postoji nešto.

Sledećeg jutra seo je uz sam čanak i osetio kako mu usne podrhtavaju dok se pas polako približavao preko ulice. Nije ništa okusio. Oči su mu bile još tuplje i svetlucavije nego juče. Nevil je poželeo da se baci na njega i da ga ščepa, da ga unese u kuću i da ga leči.

Ali znao je da je sve propalo ako se baci i ne uhvati ga. Pas se onda možda nikada više ne bi vratio.

Tokom celog obeda podizao je ruku da potapše psa po glavi ali kad god bi to učinio, kuće bi se trglo i zarezalo. Pokušao je da bude malo žustriji. "Prekini sa tim!" rekao je čvrstim, ljutitim tonom, ali to je samo zaplašilo psa koji se povukao nekoliko koraka. Nevil je morao da mu priča čitavih petnaest minuta blagim tepavim glasom pre no što se pas vratio do zdele sa vodom.

Ovoga puta je odlučno pošao za psom, koji se lagano kretao, i otkrio je ispod koje se kuće krije. U blizini se nalazila mala limena ploča koju je mogao da metne na otvor, ali on to ipak nije učinio. Nije želeo da zaplaši psa. Osim toga, tada bi jedino mogao da dođe do njega kroz pod, a to bi mu oduzelo mnogo vremena. Morao je da se domogne psa što pre.

Kada se pas nije pojavio tog popodneva, on je uzeo zdelu sa mlekom i odneo je ispod kuće gde se kuće krilo. Sledećeg jutra zdela je bila prazna. Upravo je nameravao da donese još mleka, kada je shvatio da pas tako možda nikada neće napustiti svoj brlog. Vratio je zdelu na trem svoje kuće i počeo da se moli da pas bude dovoljno snažan za novi izlazak. Bio je suviše zabrinut da bi se prekoreo zbog ovog nepriličnog čina.

Pošto se pas nije pojavio tog popodneva, on je otišao da vidi u čemu je stvar. Neko vreme se šetao pred otvorom i gotovo ostavio zdelu sa mlekom. Ne, pas tako nikada neće izići.

Vratio se kući i proveo besanu noć. Pas se ni ujutru nije pojavio. Ponovo je otišao do kuće. Osluškiavao je kod otvora, ali nije čuo nikakav šum disanja. Ili je pas bio suviše daleko od ulaza ili...

Vratio se do kuće i seo na trem. Propustio je doručak i ručak. Samo je sedeo i čekao.

Bilo je pozno popodne kada se pas pojavio, šepajući između kuća, i krenuo polako prema njemu. Nevil se s naporom obuzdao da ostane nepomičan sve dok pas nije stigao do hrane. A onda se munjevito bacio i ščepao ga. U istom trenutku pas je pokušao da ga ugrize, ali ga je on desnom rukom uhvatio za čeljusti i čvrsto ih stegao. Njegovo slabašno telo koje je ostalo gotovo bez krzna nemoćno se otimalo iz snažnog zagrljaja dok mu je iz grla dopiralo zaplašeno cvilenje.

"Ne boj se", ponavljao je Nevil. "Ne boj se, momče."

Brzo ga je uneo u sobu i spustio na mali ležaj od ćebadi koji je pripremio za ovu priliku. Čim mu je pustio čeljusti, pas je besno zarežao i žestoko se trgnuvši pojurio prema vratima. Nevil se u magnovenju bacio i preprečio mu put. Noge psa se okliznuše na glatkoj površini poda; izgubivši ravnotežu on se otkotrlja ispod kreveta.

Nevil se spusti na kolena i baci pogled ispod postelje. U tami je ugledao dva bleštava oka i začuo prigušeno dahtanje.

"Iziđi, momče", počeo je da moli psa. "Neću ti ništa. Ti si bolestan. Potrebna ti je pomoć." Pas se nije micao. Sa kletvom na usnama, Nevil se konačno podiže i izađe iz sobe, zatvorivši vrata za sobom. Otišao je na trem da uzme zdele, a onda ih napunio mlekom i vodom. Stavio ih je u spavaću sobu pored kreveta ispod koga se nalazio pas.

Zastao je pored svoje postelje za trenutak, osluškujući dahtanje psa, dok mu je lice izobličila bolna grimasa.

"Oh", promrmljao je tužnim glasom, "zašto mi ne veruješ?"

Upravo je večerao kada se iz sobe razlegao užasan urlik i cviljenje. Dok mu je srce stajalo u grlu, Nevil skoči od stola i pojuri preko

trpezarije. Naglo je otvorio vrata spavaće sobe i upalio svetlo.

U uglu pored tezge pas je pokušavao da iskopa rupu u podu.

Jezivo cviljenje potresalo mu je telo dok je prednjim šapama mahnito grebao po linoleumu; ali pod je bio odveć gladak i čvrst tako da se samo klizao po njemu.

"Sve je u redu, momče!" reče Nevil brzo. Pas je počeo da se osvrće oko sebe, a zatim se vratio u ugao, nakostrešene dlake, iskeženih žućkastih zuba u čeljusti koja je podrhtavala, i tela koje se treslo kao u groznici.

I najednom, Nevil shvati šta nije u redu. Bila je noć i preplašeni pas je pokušavao da iskopa rupu u koju bi se ukopao.

Stajao je tu bespomoćno, nesposoban da bilo šta smisli; cvileći, pas je napustio mesto u uglu i zavukao se ispod tezge.

A onda Nevilu konačno sinu ideja. Brzo je prišao krevetu i skinuo gornje ćebe. Vrativši se do tezge, sagao se i pogledao ispod nje.

Pas se šćušurio uza zid, dok mu se telo besomučno treslo, a iz grla dopiralo prigušeno režanje.

"U redu je, momče", reče, "ne boj se ništa." Pas je ustuknuo kada je Nevil gurnuo ćebe pod tezgju, a zatim se uspravio. Ne skidajući pogled sa psa povukao se do vrata i ostao tamo nekoliko trenutaka. Kada bih samo mogao da uradim nešto, pomisli on bespomoćno. Ali ja čak ne mogu ni da mu se približim.

Ako se pas ne bude uskoro navikao na mene, odlučio je nevoljno, moraću da upotrebim malo hloroforma. Tada će konačno moći da uradi nešto sa psom, i da pokuša da ga izleči pošto ga prethodno dobro veže.

Vratio se u kuhinju, ali nije mogao da jede. Posle desetak minuta izručio je sadržaj tanjira u kantu za smeće i vratio kafu u džezvu. U trpezariji je napravio koktel i požudno ga ispio. I piće je bilo bezukusno i oporo. Odložio je čašu i vratio se u spavaću sobu mračnog izraza lica. Pas se zavukao ispod ćebeta, i dalje drhteći celim telom i neprestano cvileći. Nema nikakvog smisla pokušati nešto sa njim sada, pomisli Nevil; suviše je zaplašen.

Otišao je do postelje i seo na nju. Provukao je prste kroz kosu a zatim zagnjurio lice u šake. Izleči ga, izleči ga, ponavljao je u sebi, ruke mu se zgrčiše u pesnice i on počeo polako da udara po madracu.

A onda, naglo se okrenuvši, isključio je svetlo i ispružio se na postelju potpuno odeven. Odupirući se nogom o nogu izuo je cipele koje uz tup zvuk padoše na pod.

Tišina. Ležao je nepomično zureći u tavanicu. Zbog čega ne ustanem? - upitao se. Zašto ne pokušam da preduzmem nešto, do đavola.

Okrenuo se na levu stranu. Najbolje da odspavam malo, pomisli. Ležao je u tami, slušajući cvilenje psa. On umire, umire, a ja sam sasvim bespomoćan.

Konačno, ne mogavši više da podnese skičanje, pružio je ruku i upalio lampicu na noćnom stočiću. Dok je prelazio preko sobe u čarapama, iznenada je začuo kako pas pokušava da se izmigolji iz ćebeta. Ali bio je odveć zapetljan i počeo je da skiči obuzet užasom, nastojeći uzaludno da se iskobelja iz vunenog omotača.

Nevil je klekao na pod i položio ruke na njegovo telo. Začuo je potmulo režanje i divlje škrgutanje zubima kada ga je dodirnuo preko ćebeta.

"Smiri se", reče mu. "Sad je dosta."

Pas se narogušio, ne prestajući da cvili, dok mu se mršavo telo nekontrolisano treslo. Nevil ga čvrsto steže za plećke i položi na pod, obraćajući mu se tiho i blago.

"Sve je u redu, momče, sve je u redu. Niko ti neće ništa. Smiri se sada. Opusti se i budi miran. Hajde, momče. Samo polako. Opusti se. Tako je, opusti se. Samo polako. Smiri se. Niko ti neće ništa. Pobrinućemo se za tebe."

Govorio je bez prestanka gotovo čitav sat, tihim, hipnotičkim glasom u tišini sobe. Polako, gotovo oklevajući, drhtanje psa lagano je jenjavalo. Nevilove usne razvukoše se u osmeh dok je nastavljao da priča.

"Tako je, samo se ti smiri. Pobrinućemo se za tebe."

Pas je ubrzo mirno ležao među njegovim snažnim rukama, dok su mu se samo grudi brzo nadimale. Nevil je počeo da ga tapše po glavi i da ga miluje desnom rukom po izgadnelom, napaćenom telu.

"Dobra si ti kuca", reče mu nežno. "Dobra kuca. Od sada ću se ja brinuti o tebi. Niko ti neće ništa. Ti me razumeš, zar ne, momče? Svakako me razumeš. Svakako. Ti si moj pas, zar ne?"

Polako je seo na hladan linoleum, i dalje milujući psa.

"Ti si dobra kuca, dobra kuca."

Glas mu je bio miran, ali se u njemu osećao prizvuk potištenosti.

Prošao je gotovo čitav čas pre no što je podigao psa. Kuče je za trenutak zarežalo i počelo da cvili, ali ga je Nevilovo tepanje ubrzo primirilo.

Seo je na postelju držeći na krilu psa umotanog u ćebe. Ostao je tako satima, milujući psa, mazeći ga i tepajući mu. Kuče je nepomično ležalo u njegovom krilu, lagano dišući.

Prošlo je jedanaest kada je Nevil polako odmotao jedan kraj ćebeta i ugledao glavu psa.

Nekoliko trenutaka, pas je uzmicao pred njegovom rukom prigušeno režući. Ali Nevil nije prestajao da mu priča, i posle izvesnog vremena, spustio je lagano ruku do njegovog toplog vrata koji je i dalje podrhtavao.

Osmehnuo se psu dok mu se grlo skupljalo.

"Uskoro će ti biti bolje", prošaputao je. "Stvarno bolje."

Pas ga pogleda svojim umornim, bolesnim očima, a zatim je prevukao hrapavim suvim jezikom preko dlana Nevilove desne ruke.

Nešto se prelomilo u Nevilovim grudima. Sedeo je dugo i nemo u tišini dok su mu se niz obraze lagano slivale krupne kapi suza.

Nedelju dana kasnije, pas je umro.

14.

Nije se više predavao alkoholnom razvratu. Daleko od toga. Naprotiv, pio je sve manje. Nešto se promenilo. Analizirajući situaciju, došao je do zaključka da ga je poslednja pijanka gurnula na dno, u sam ponor beznadnog očaja. Pošto se dublje više nije moglo, preostalo mu je samo da krene nagore.

Nakon nekoliko prvih nedelja u kojima je u njemu raslo uzdanje u psa, polako mu je postajalo jasno da nada nije, zapravo, ni bila, niti može da bude odgovor. U svetu jednoličnih užasa nije se moglo naći utočište u nesputanim sanjarenjima. Sa užasom je još nekako izlazi na kraj. Ali jednoličnost je predstavljala nepremostivu prepreku, i to mu je najzad postalo jasno, shvatio je jednom za svagda. A već sam čin razumevanja ispunjavao ga je izvesnim mirom; bilo je to osećanje da je podelio sve karte na svom mentalnom stolu, dobro ih pogledao, i izabrao one koje mu najviše odgovaraju.

Sahrana psa nije mu pala onako teško kao što je pretpostavljao. Na izvestan način bilo je to kao da sahranjuje iznevereve nade i lažna oduševljenja. Od tog dana shvatio je da mora da se pomiri sa tamnicom u kojoj je živeo; nikakva bekstva u nestvarno nisu pomagala, kao ni besomučno udaranje glavom u zid.

Kad mu je to najzad postalo jasno mogao je da se vrati na posao.

Dogodilo se to pre godinu dana; nepunu sedmicu nakon što je odneo Virdžiniju na njeno drugo večno počivalište.

Isprazan i turoban, ispunjen jedino osećanjem potpunog ništavila, besciljno je lutao ulicama jednog poznog popodneva, sa rukama opuštenim niz telo i koracima koji su odzvanjali ritmom očaja. Na licu mu se uopšte nije ogledala beznadežna agonija koju je osećao. Lice mu je bilo sasvim bezizražajno.

Tumarao je ulicama satima, ne znajući niti vodeći računa o tome kuda ide. Sve što je znao bilo je da ne može se vrati u prazne prostorije kuće, niti da vidi oko sebe sve one stvari koje su one dodirivale, i gledale zajedno sa njim. Nije bio u stanju da baci pogled na Ketinu praznu postelju, na njene haljinice koje su nepomično i

beskorisno visile u ormanu, na krevet u kome su on i Virdžinija spavali, na Virdžinijine stvari, njen nakit i pribor za šminkanje. Jednostavno, nije mogao da bude u blizini svega toga. I tako je izišao napolje i dugo besciljno tumarao, ne znajući uopšte gde se nalazi, sve dok ljudi nisu počeli da vrve oko njega i dok ga jedan čovek nije uhvatio za ruku, dok mu se neprijatan zadah belog luka širio iz usta.

"Hodi, brate, hodi", reče čovek hrapavim i grubim glasom. Jabučica na vratu nepoznatog, neobično je podsećala na krestu ćurana, imao je zarumenjene obraze, grozničave oči, tamno odelo, neopeglano i prljavo. "Dođi i bićeš spasen, brate, spasen!"

Robert Nevil se zabaljio u čoveka. Uopšte ga nije razumeo. Nepoznati uhvati Nevila za ruku svojim dugačkim koščatim prstima.

"Nikada nije kasno, brate", reče. "Spasenje će doći svima koji..."

Poslednje reči se izgubiše u sve jačem žamoru koji je dopirao iz velike šatre kojoj su se približavali. Zvučalo je kao more koje, bučno šumeći, pokušava da se izbavi ispod velikog platna. Robert Nevil je pokušao da oslobodi ruku.

"Ne želim..."

Čovek ga nije čuo. Uhvatio je Nevila ispod mišice i poveo ga prema vodopadu urlika i žamora. Nije ga puštao od sebe. Robert Nevil je imao osećaj kao da ide u susret velikom talasu plime.

"Ali ja neću..."

A onda ga je šator progutao i on je uronio u okean dovikivanja, žamorenja i tapšanja. Instinktivno se trgao, dok mu je srce brže zakucalo u grudima. Okruživala ga je velika masa sveta koja se stiskala i gurala oko njega poput bure koja se upravo podiže. Ljudi su se njihali, tapšali i uzvikivali reči koje Robert Nevil nije razumeo. Zatim se buka utišala i on je začuo glas koji je dopirao kroz polutamu kao prst sudbine - glas koji se prelamao i umnožavao kroz mnogo zvučnika.

"Želiš li da osećaš strah pred svetim krstom Gospodnjim? Hoćeš li da se pogledaš u ogledalo i da ne vidiš lice koji ti je dao Svemogući? Želiš li da se vratiš iz groba kao čudovište koje izlazi iz pakla?"

Glas je postajao napetiji, hrapaviji i prodorniji. "Želiš li da se pretvoriš u mračnu, neznabožačku životinju? Hoćeš li da ukaljaš nevino večernje nebo paklenim krilima slepog miša? Pitam te: želiš li da se

pretvoriš u bezbožničku ljušturu iz najdubljih tmina, u jedno stvorenje večnog prokletstva?"

"NE!" Zaurla masa, zahvaćena užasom. "Ne, spasi nas?"

Robert Nevil poče da se povlači nazad, kroz pomahnitalu gomilu vernika, sa visoko uzdignutim rukama i penom oko usana, koji su vapili za pomoć sa visokih nebesa.

"U redu, reći ću vam. Reći ću vam, i zato čujte reči Gospodnje. Neka se zna da će zlo ići od naroda do naroda i da će bič božiji tog dana pucati sa jednog kraja zemlje na drugi! Da li je to laž, da li je to laž?"

"Ne! Ne!"

"Kažem vam da sve dok ponovo ne budemo postali deca, nevina i čista u očima Gospodnjim, sve dok se ne podignemo i ne zapevamo u slavu svemogućeg boga i njegovog voljenog sina Isusa Hrista, našeg spasitelja, sve dok ne padnemo na kolena i ne zamolimo za oproštaj naših teških greha - bićemo prokleti! Kažem vam ponovo, i zato dobro čujte! Bićemo prokleti, bićemo prokleti, bićemo prokleti!"

"Amin!"

"Spasi nas!"

Masa poče da se izvija, da jeca, i da se udara u glavu, urlajući u samrtnom strahu i zapevajući užasne halucinacije.

Robert Nevil je krčio put kroz gomilu, posrćući i saplićući se u moru izneverenih nada, u unakrsnoj vatri mahnitih prizivanja boga.

"Bog nas je kaznio za naš veliki greh! Bog je upravio na nas užasnu silu svog svemoćnog gneva! Bog je poslao na nas drugi potop - potop bujicu, poplavu bića iz pakla koja su progutala čitav svet. On je otvorio grobove. Skinuo je poklopce sa kripti, vratio je smrt iz crne rake - i bacio je na nas. A smrt i pakao oslobađaju nove smrti i nove legije prokletih! To je glas Gospodnji! O bože, ti si nas kaznio, o bože, ti si video užasno lice našeg sagrešenja. O bože, ti si nas satio silinom tvog gneva!"

Tapšući rukama poput neusaglašenog plotuna streljačkog voda, telesa su se povijala kao stabljike na oluji: odasvud su se razlegali jecaji zbog sveprisutne smrti, krici živih koji su se još borili. Robert Nevil se konačno probio kroz uzavrelu masu; lice mu je bilo bledo, a ruke je držao ispred sebe kao slepac koji traži zaklon.

Utekao je odatle, pometen i uzdrhtao, bežeći što dalje od njih. Pod šatrom ljudi su i dalje vrištali. Ali noć je već bila pala.

Razmišljao je o svemu tome sada dok je sedeo u trpezariji sa nekim psihološkim priručnikom u krilu i čašom viskija u ruci.

Jedan citat pokrenuo je lanac misli, vrativši ga u ono veće od pre deset meseci, kada se iznenada obreo usred mahnitalog skupa onih koji su želeli da žive.

"Ovakvo stanje, poznato kao histerično slepilo, može da bude delimično ili potpuno i da obuhvati jednu, nekoliko ili sve osobe."

Bio je to pasus koji je pročitao. On ga je ponovo usredsredio na stari problem.

Ali ovoga puta bio je nov pristup. Prethodno je poklanjao potpuno poverenje hipotezi da se fenomen vampira može objasniti klicama. Ako su i postojali neki izuzeci koji se nisu uklapali u pretpostavku o bacilima, on je bio sklon da njihovo postojanje pripíše sujeverju. Istina, bio je nejasno svestan i mogućnosti čisto psihološkog objašnjenja, ali mu nikada nije poklanjao odveć poverenja. Sad, međutim, oslobođen konačno ranijih predrasuda, uzeo je u obzir i ovu hipotezu.

Znao je da ne postoji razlog zašto neki slučajevi ne bi imali fizičko, a drugi psihološko objašnjenje. Kada mu je to najzad postalo jasno, najednom su mu blesnuli pred očima odgovori koje je samo slepac mogao da ne vidi. Tja, izgleda da sam ja oduvek spadao u tu vrstu ljudi, pomisli on sa pritajenim zadovoljstvom.

Na um mu je najpre pao šok koji su pretrpele pojedine žrtve zaraze. Kako se pomor sve više širio, bulevarska štampa posvećivala je srazmernu pažnju natpisima o vampirima koji su konačno uvrežili užasan strah i u najzabitije delove zemlje. Sećao se gomile pseudonaučnih članaka koji su naširoko pisali o ovom problemu, a sve sa ciljem da novine imaju bolju prođu.

Postojalo je nešto groteskno u svemu tome; grozničava nastojanja da se novine što bolje prodaju u trenucima kada je svet neumitno klizio ka propasti. Pa ipak, nisu sve novine podlegle toj atmosferi. One novinske kuće koje su živele na častan i pošten način, i umrle su tako. Bulevarska štampa je sasvim pomahnitala tokom poslednjih dana. Uporedo sa tim uzimao je maha veliki polet kulta života. U tipičnom grozničavom traženju brzih odgovora, lako shvatljivih, ljudi su ponovo potražili spas u primitivnim religijskim transovima. Ali

uspeha nije bilo. Oni ne samo da su umirali podjednako brzo kao i ostali svet, već su kopnili sa užasom u srcima i sa samrtnim strahom koji im je tekao u venama.

Pa ipak, Robert Nevil je nalazio opravdanje za taj paničan strah. Bila je užasna i sama pomisao da će se svest ponovo roditi ispod toplog, teškog sloja zemlje, kao i saznanje da smrt nije konačna. Takođe je postojalo nešto morbidno u činjenici da će nakon umiranja uslediti povratak kroz zemlju i to u telima koje sada pokreće čudovišna, užasna potreba.

Ovaj traumatski šok sigurno je dorkajčio i ono malo zdravog razuma što je preostalo. A takav šok je mogao mnogo toga da objasni.

Krst, pre svega.

Kada su jednom bili prinuđeni da se suoče sa užasom koji je donosilo ponovno vraćanje u paklenom, demonskom obličju, razum ih je naprosto izdao. I upravo se tada pojavio mahniti strah od krsta. A kada se taj užas jednom čvrsto ukorenio, svest budućih vampira najednom je postala opterećena snažnim kompleksom koji se manifestovao kao mržnja prema vlastitom biću, pa je išao čak dotle da oni budu potpuno slepi za svoj užasno izmenjeni lik. To ih je učinilo usamljenim, bezdušnim robovima noći, punim straha da se približe nekome; najčešće su živeli sasvim sami, tražeći utehu na tlu gde su i ranije živeli i uzaludno nastojeći da uspostave vezu sa nekim, bilo kim.

Voda? Pre ju je prihvatao kao sujeverje, kao deo nasleđa iz tradicionalnih legendi u kojima su veštice bile nesposobne da pređu preko tekuće vode, kako je to lepo bilo opisano u pričama Tama O' Šantera. Veštice, vampiri - u svim tim prestravljenim stvorenjima postojalo je mnogo srodnih osobina. Legende i sujeverja su sve to obuhvatali.

A živi vampiri? Sada je i taj problem postao jednostavan. Oni su u životu bili poremećeni, bolesni, a takvi su ostali i kao vampiri. Sada je bio siguran da svi živi koji mu pohode kuću preko noći predstavljaju, zapravo, bolesna stvorenja, koja uobražavaju da su pravi vampiri, iako su samo bezumni paćenici. Ovo je u isti mah objašnjavalo i činjenicu da oni nikada nisu preduzeli najočigledniji taktički potez i zapalili mu kuću. Njima je jednostavno, zatajila sposobnost logičkog razmišljanja.

Na um mu je pao čovek koji se jedne noći popeo na vrh bandere sa druge strane ulice i dok ga je Robert Nevil posmatrao kroz špijunku, skočio uvis, mahnito uzmahujući rukama. Tada mu nije pošlo za rukom da objasni ovaj događaj, ali odgovor mu je sada bio sasvim jasan. Čovek je uobrazio da je slepi miš.

Nevil je sedeo i posmatrao poluispijenu čašu dok mu je na usnama poigravao laki osmeh. Tako, dakle, pomisli on, najzad smo otkrili u čemu je stvar. Konačno smo ustanovili da oni nisu nepobedivi. Daleko od toga; oni su predstavljali rasu koja je brzo iščezavala i kojoj su bili potrebni krajnje specifični fizički uslovi za procvat njihove bezbožničke civilizacije.

Odložio je piće na sto.

Nije mi potrebno, misli. Moja osećanja mogu i bez toga. Ne želim više viski da bih zaboravio ili pobegao iz ovog sveta. Uopšte više ne moram da bežim. Sada više ne.

Po prvi put otkako je pas umro on se osmehnuo sa osećanjem blagog, pritajenog zadovoljstva. Postojalo je još mnogo stvari koje je morao da nauči, ali ne više tako mnogo kao pre. Čudno, ali život je postao gotovo podnošljiv. Mogu bez roptanja da odenem haljetak pustinjaka, pomisli u sebi.

Sa gramofona je dopirala mirna i spokojna muzika.

Napolju su čekali vampiri.

Treći deo: JUN 1978.

15.

Počeo je da odlazi u lov na Bena Kortmana. Ovaj posao mu je pričinjavao prijatno zadovoljstvo: jedno od malog broja koja su mu preostala. Onih dana kada nije imao potrebe da izlazi iz kvarta i kada ga nije čekalo mnogo poslova oko kuće, obično bi krenuo u potragu. Zavirivao bi svuda: ispod automobila, iza žbunja, pod kućama, iznad ognjišta, u ormanima, pod krevetima, u frižiderima; na svim mestima gde se jedno prilično krupno muško telo moglo sakriti.

Ben Kortman je mogao da bude svaki put na drugom mestu. Bilo je verovatno da je neprestano menjao skrovišta. Nevil je bio siguran da Kortman zna kako se on dao u potragu za njim. Takođe je osećao da Kortman na izvestan način uživa u toj opasnosti. Kada to ne bi bio očigledan anahronizam, Nevil bi rekao da se Ben Kortman predaje slastima života. Ponekad mu se činilo da je Kortman sada srećniji nego ikada ranije.

Nevil je polako koračao Kompton bulevarom prema novoj kući koju je nameravao da pretraži. Bilo je to jednog jutra sasvim lišenog bilo kakvih događaja. Još mu nije pošlo za rukom da pronađe Kortmana iako je znao da se on krije negde u susedstvu. Bio je siguran u to, pošto se Kortman uvek pojavljivao prvi pred njegovom kućom u sumrak. Gotovo svi drugi bili su svaki put novi. Očigledno je da su bili veoma pokretljivi, pošto su morali da dolaze iz susedstva, a Nevil ih je svakog dana nemilice uništavao. Sa izuzetkom Kortmana.

Dok je koračao, Nevil je razmišljao o tome šta da uradi ako pronađe Kortmana. U prvom trenutku mu se učinilo da tu nema nikakve dileme: odmah će ga se otarasiti. Međutim, sada je shvatio da to nije ono što želi. Znao je da stvar neće ići tako lako. Oh, nije to bilo zbog toga što je osećao nešto prema Kortmanu. Niti zato što je on predstavljao deo prošlosti. Prošlost je sada bila mrtva i on se već pomirio sa tim. Ne, nije bilo ništa od svega toga. Najzad mu je postalo jasno da bi ubistvom Kortmana on izgubio jednu od svojih retkih rekreacionih razonoda. Svi ostali su bili samo bezlična bića slična robotima. Ako ništa drugo, Ben je imao bar malo mašte. Iz nekog nepoznatog razloga, njegov um nije sasvim propao kao kod

drugih. Možda je to zbog toga, palo mu je jednom na pamet, što je Ben bio rođen za mrtvaca. Živi mrtvac, zapravo, pomisli on uz setan osmeh. Više se nije događalo da je Kortman bio u prilici da ga ubije. Bila je to sasvim zanemarljiva mogućnost.

Nevil je stupio na nov trem i nakašljao se. Zatim je tromim pokretom ruke posegao u džep i izvadio lulu. Polako je palcem grunuo hrpicu duvana u prostranu cev. Nekoliko trenutaka kasnije koluti dima lagano su se rasplinjavali oko njegove glave u toplom i mirnom vazduhu. Gledajući prema drugoj strani prostranog bulevara, Nevil se osetio staloženiji i odmorniji. Iako je vodio neuzbudljivi život pustinjaka, težina mu se povećala na 230 funti. Lice mu je bilo zaokrugljeno, a telo podgojeno i nabreklo pod poširokim radničkim kombinezonom. Odavno je prestao da se brije. Samo bi retko potkresao svoju gustu plavu bradu, a i tada bi je skratio samo na dužinu od tri inča. Kosa mu je bila proređena, duga i neuredna. Gotovo izgubljene na širokom licu, njegove plave oči bile su mirne i spokojne. Za trenutak je stajao nagnut nad ogradom trema, ispuštajući male oblake dima. Negde daleko napred na velikom polju nalazila se rupa u zemlji u kojoj je sahranio Virdžiniju i odakle se ona vratila iz mrtvih. Međutim, pomisao na ovo nije u njemu više budila stari bol. Umesto da se prepusti patnji, on se radije podvrgavao samoposmatranju. Vreme je izgubilo višedimenzionalnu strukturu. Za Roberta Nevila sada je postojala samo sadašnjost; sadašnjost koja se zasnivala na svakodnevnoj borbi za opstanak i koju nisu krasile ni ekstaze radosti, ni ponori očaja. Polako se pretvaram u biljku, često je govorio u sebi. Uostalom bilo je to upravo ono što je želeo.

Robert Nevil je posmatrao belu mrlju na polju čitavih nekoliko minuta pre no što je shvatio da se ona kreće.

Zenice mu se skupiše, a koža nabra oko očiju. Iz grla mu se razleglo nerazgovetno mrmljanje kao izraz neverice i čuđenja. A zatim, ustajući, on podiže desnu ruku u visini očiju kako bi ih zaštitio od jakih sunčevih zraka.

Zubi mu čvršće zagrizoše rub lule.

Žena.

Nije čak ni pokušao da dohvati lulu koja mu je ispala iz ustiju kada su mu se vilice širom otvorile. Nekoliko dugih, nepomičnih trenutaka stajao je na tremu, zureći u daljinu.

Zatim je zatvorio oči, pa ih ponovo otvorio. I dalje je bila tamo. Robert Nevil je osetio kako mu nešto potmulo bubnja u grudima dok je posmatrao ženu.

Ona ga nije videla. Glava joj je bila pognuta dok je koračala dugim poljem. Njena crvenkasta kosa lepršala se na povetarcu, dok su joj se ruke lagano njihale uz telo. Nešto mu se skupi u grlu. Prizor koji je gledao bio je tako neverovatan posle tri godine usamljenosti, da ga je on samo s naporom mogao da primi. Stojeći u senci kuće neprestano je žmirkao i ponovo otvarao oči.

Žena. Živa. Po danu! Stajao je poluotvorenih ustiju i buljio u ženu. Kako se približavala, primetio je da je mlada; teško da je mogla da ima više od dvadeset godina. Nosila je izgužvanu i prljavu belu haljinu. Bila je veoma preplanula od sunca, a kosa joj je imala crvenu boju. U mukloj tišini popodneva Nevilu se činilo da čuje šuštanje njenih cipela u visokoj travi.

Mora da sam sišao sa uma, prođe mu munjevito kroz svest. Manje ga je šokirala mogućnost da je on poludeo nego to da je jedna žena bila stvarno pred njim. On je, zapravo, bio na izvestan način pripremljen za ovakve opsene. One su bile sasvim moguće. Čoveku koji u pustinji umire od žeđi priviđaju se raskošna jezera bogata vodom. Zbog čega, onda, nekome ko vapije za društvom ne bi mogla da se priviđa žena koja korača pod suncem?

A onda mu sinu. Ne, nije to bilo po sredi. Njegova opsena nije se samo videla već i čula, pošto su sada do njega sasvim razgovetno dopirali koraci kroz travu. Više nije bilo nikakve sumnje. Talasanje njene kose i njihanje ruku bili su više nego stvarni. I dalje je držala oboren pogled. Ko je ona? Kuda ide? Gde je bila?

Nešto je počelo da ključa u njemu. Dogodilo se odveć brzo da bi shvatio šta je po sredi: bio je to instinkt koji je u trenu savladao sve prepreke što ih je vreme postavilo.

Podigao je desnu ruku.

"Hej!" uzviknu. Jednim skokom našao se na pločniku. "Hej, vi!"

Za trenutak je zavladao potpuna, sveobuhvatna tišina. A onda žena podiže glavu i njih dvoje se pogledaše u lice. Živa, pomisli on. Živa! Hteo je da to vikne glasno ali mu je iznenada nešto zamrlo u grlu. Jezik mu je bio kao okamenjen, a mozak prestao da radi. Živa. Jedino je ova reč odjekivala u njegovom umu. Živa, živa, živa...

Munjevito se okrenuvši mlada žena poče mahnito da beži preko polja. Za trenutak, Nevil je stajao zabezeknut, ne shvatajući šta treba da uradi. A onda mu srce zakuca žestoko u grudima i on pojuri preko pločnika. Bat njegovih čizama muklo je odzvanjao ulicom.

"Čekajte!" povika.

Ali žena ga nije poslušala. Gledao je njene bronzane noge kako trče preko talasaste površine polja. Najednom mu postade jasno da je njegove reči neće zaustaviti. Palo mu je na um koliko ga je izbacilo iz koloseka to što ju je video. Kako li je tek na nju delovalo kada je začula iznenadan uzvik koji je raspapao dugu tišinu i ugledala krupnog čoveka sa bradom kako joj maše!

Dotrčao je do kraja pločnika i ušao u polje. Srce mu je žestoko udaralo u grudima Ona je živa! - neprestano mu je odzvanjalo u svesti. Živa. Živa žena!

Bila je sporija od njega. Nevil ju je brzo pristizao. Ona se osvrnu i baci užasnut pogled unazad.

"Neću vam ništa!" viknu on, ali ona ipak nije prestajala da trči.

A onda se iznenada spotakla o jedan busen i pala na kolena. Lice joj se ponovo okrenu unatrag - lice koje je izobličio strah.

"Neću ti ništa!" doviknu on ponovo.

Očajničkim trzajem ona se podiže i potrča ponovo.

Izvesno vreme čuo se samo bat njenih cipela i njegovih čizama kroz gustu travu. On je počeo da skače preko trave kako se ne bi spoplitao i zaglibljivao u mekanu zemlju. Donji deo njene haljine uplitao se oko visokih bodljikastih stabljika trave i ometao je u kretanju.

"Stani!" viknu on ponovo, ali više instiktivno nego što je odista verovao da će je njegov glas zaustaviti.

Ona nije prestajala da beži. Trčala je sve brže, tako da je i on morao da ubrza gonjenje. Stisnuvši zube, trčao je za njom u pravoj liniji, dok je ona povremeno krivudala kroz polje; svetlocrvenkasta kosa vijorila se iza nje.

Bio je već toliko blizu nje da je mogao da čuje njeno isprekidano disanje. Nije želeo da je zaplaši, ali više nije imao kud. Najednom mu sve drugo na svetu nije bilo toliko važno kao ona. Morao je da je uhvati.

Njegove duge snažne noge potrčaše još brže, a čizme mu

zabubnjaše po tlu.

Pred njima se pružalo novo polje. Dvoje ljudi je trčalo, teško dišući. Ona se još jednom osvrnula da bi videla koliko joj se primakao. On uopšte nije bio svestan u kojoj meri zastrašujuće izgleda; visok i krupan čovek sa bradom, unezverenog pogleda.

Kada joj je prišao na nekoliko koraka ispružio je desnu ruku i ščepao je za rame.

Sa užasnutim krikom, mlada žena se izvi i zatetura. Izgubivši ravnotežu, ona pade na jednu kamenu izbočinu. Nevil priskoči da joj pomogne da ustane. Ona počne da odstupa po zemlji, pokušavajući da ustane, ali se ponovo okliznula i pala ovoga puta na leđa. Donji deo haljine skliznuo joj iznad kolena. Konačno je uspela da se pridigne; bila je gotovo bez daha i imala je ukočen užasnut pogled.

"Ne bojte se", promrmlja on zadihano, pružajući ruku prema njoj.

Ona je odgurnu sa zaplašenim krikom i ponovo skoči na noge. On joj opet priđe i uhvati je za ruku: žena savi slobodnu šaku u kandžu i zagreba ga po čelu i desnoj slepoočnici, ostavivši krvavi trag.

Nevil trže glavu i čvrsto je ščepa za ramena.

"Čega se bojite..."

Nije završio. Njena ruka ga pljoštice udari po ustima. A onda se neko vreme čuo samo zvuk dahtanja i gušanja, nadjačavan škripanjem i krckanjem suvih vlati trave pod njihovim nogama.

"Prekini već jednom!" povika on, ali ona se i dalje borila.

Naglo je odskočila unazad i u njegovim prstima ostade komadić njene haljine. Pustio ga je da padne i materijal skliznu na njena prsa. Pred očima mu se ukaza leva polovina njenog prslučeta pod kojim su se grudi nadimale.

Ona se ponovo ustremi noktima na njega, ali on joj ovoga puta čvrsto steže zglavke na rukama. A onda žena naglo podiže desnu nogu i snažno ga udari u kolenicu.

"Prokletnice!"

Sa uzvikom besa, on joj opali zvonak šamar. Ona se zatetura i pogleda ga ošamućena. A onda, najednom, počne bespomoćno da plače. Pala je na kolena pred njim, podigavši ruke iznad glave kao da pokušava da se odbrani od novih udaraca.

Nevil je stajao iznad nje, teško dišući, i posmatrao je kako isprekidano jeca. Za trenutak je zatvorio oči, a onda duboko

uzdahnuo.

"Ustani", reče. "Neću ti ništa."

Ona nije podizala glavu. Nevil je zbunjeno pogleda, ne znajući šta da kaže.

"Rekoh da ti neću ništa", ponovi on.

Žena podiže pogled. Ali njegovo lice i dalje je izgledalo zastrašujuće, tako da ona ponovo sagnu glavu. Posle nekoliko trenutaka opet ju je podigla i počela prestrašeno da ga posmatra.

"Čega se bojiš?" upita on.

Nije mu bilo jasno da je njegov glas sasvim lišen topline, da predstavlja samo opor i sterilan zvuk jednog bića koje je sasvim izgubilo kontakt sa ljudima.

On joj pride korak bliže, ali žena ponovo uplašeno ustuknu. Nevil pruži ruku.

"Hajde", reče. "Ustani."

Ona se pridigla polako, ali bez njegove pomoći.

Primitivši iznenada da su joj grudi razgolićene, ona se saže i brzo podiže otrgnuto parče haljine. Stajali su neko vreme teško dišući i netremice posmatrajući jedno drugo. Međutim, kada je prvi šok prošao, Nevil shvati da ne zna kako da započne razgovor. Godinama je sanjao o ovom trenutku. U njegovim snovima sve je to izgledalo mnogo drugačije.

"Kako... kako se zoveš?" upita najzad.

Žena nije odgovorila. I dalje ga je netremice posmatrala, dok su joj usne podrhtavale.

"Kako?" upita on glasnije, na šta se ona trže.

"R-Rut." Glas joj je treperio. Robert Nevil oseti kako ga podilaze žmarci. Zvuk njenog glasa kao da je rastočio sve u njemu. Najednom, iščezoše sva pitanja. Osećao je kako mu srce besomučno kuca. Gotovo mu se činilo kao da će da zaplače.

Ruka mu sama krenu napred, skoro nesvesno. Njeno rame mu zadrhta pod dlanom.

"Rut", ponovi on ravnim, beživotnim glasom. Nešto je počelo da mu se skuplja u grlu dok ju je posmatrao.

"Rut", reče on opet. Dvoje ljudi, čovek i žena, stajali su jedno naspram drugog na velikom toplom polju.

16.

Žena je ležala nepokretno na postelji i spavala. Bilo je pozno popodne. Najmanje dvadeset puta Nevil je ulazio u spavaću sobu, da vidi da li se ona probudila. Sada je sedeo u kuhinji i razmišljao uz šolju kafe.

Šta ako je i ona zaražena? - stalno je ponavljao u sebi.

To mu je prvi put palo na pamet pre nekoliko časova kada je Rut zaspala. Pa ipak, ova pomisao više mu nije izgledala smešna. O čemu god da je počeo da razmišlja, sve se svodilo na isto. U redu, sunce joj nije škodilo i on ju je našao na otvorenom po danu. Ali sunčevi zraci nisu smetali ni psu.

Nevil je nervozno dobio prstima po stolu. Jednostavnosti je nestalo; san se rastočio u uznemirujuću složenost. Nije bilo strasnih zagrljaja niti su čarobne reči bile izgovorene. Osim svog imena ona nije imala ništa drugo. Morao je da vodi pravu borbu sa njom da bi je doveo do kuće. Ali i to je bilo bezazleno prema ratu koji je nastupio kada je trebalo da je uvede unutra. Ona je plakala i molila ga da je ne ubije. Ma šta joj govorio, ona je samo ridala i preklinjala ga. Nevolja je bila u tome što je ovaj trenutak zamišljao po uzoru na romantične holivudske filmove; oči im se cakle od sreće dok ulaze u kuću držeći se za ruke. Ali od svega toga nije bilo ništa. Umesto toga on je bio prinuđen da je vuče, da joj laska, da je ubeđuje, i da se prepire sa njom, dok se ona uporno opirala. Ulazak je bio sve drugo samo ne romantičan. Morao je da je ugura u kuću.

Ona je, međutim, i unutra ostala preplašena. Pokušala je malo da se opusti, ali se ubrzo šćućurila u jednom uglu kao i pas. Nije htela da okusi ništa od onoga što joj je on ponudio. Konačno mu je preostalo samo da je odvede u spavaću sobu i tu zaključa. A onda je zaspala. Duboko je uzdahnuo i nervoznim prstima uhvatio šolju za dršku.

Sve ove godine sanjao je o tome kako bi bilo lepo imati društvo. A onda, kada je konačno sreo nekoga počele su da ga razjedaju sumnje i ponašao se okrutno i nestrpljivo.

Pa ipak, to je bilo jedino što mu je preostalo. Odavno se navikao na činjenicu da je on jedino normalno ljudsko biće na svetu. Nije bilo

važno što i ona izgleda normalno. Video je mnogo njih u komi koji su izgledali podjednako kao i ona. Ali oni to ipak nisu bili, on je to znao. Jednostavna činjenica da ju je zatekao napolju po danu nije bila dovoljna da u njemu prituli nepoverenje. Odveć je dugo živeo u sumnji. Njegova slika sveta počivala je na veoma čvrstim temeljima. Gotovo da više nije mogao da poveruje kako postoji još neko sličan njemu. I sada kada je prvi šok prošao, stare dogme iz svih ovih godina usamljenosti ponovo su počele da upravljaju njegovim mislima.

Duboko uzdahnuvši, ustao je i otišao u spavaću sobu. Ona je i dalje bila u istom položaju. Možda je, pade mu na um, ponovo pala u komu. Stajao je iznad postelje netremice je posmatrajući. Rut. Postojalo je mnogo stvari koje je želeo da zna o njoj. Ali istovremeno, on se gotovo plašio takvog saznanja. Jer, ako je ona bila kao i drugi, onda mu je preostajalo samo jedno rešenje. A na izvestan način je najbolje ne znati ništa o onima koje ubijate.

Ruke mu se zgrčiše uz telo, dok su mu plave oči bile prikovane za njeno telo. Šta ako je sve ovo samo neverovatna podudarnost. Možda je ona samo za trenutak izašla iz kome. To nije moguće. Pa ipak, koliko je njemu bilo poznato klice nisu mogle da podnesu sunčevu svetlost. Zbog čega to nije dovoljno da ga ubedi kako ona nije nenormalna?

U svakom slučaju postoji samo jedan način da se uveri.

On se nagao i približio ruke na njena ramena.

"Probudi se", reče.

Ona je ostala nepomična. Stisnuo je usne, a prsti pritisnuše čvršće njena ramena.

A onda je primetio zlatni lančić oko njenog vrata. Pažljivo ga je uhvatio prstima i izvukao iz bluze.

Posmatrao je mali zlatni krst kada se ona probudila i uplašena trgla glavu na jastuk. Nije, dakle, u komi, pomisli on zadovoljno.

"Šta to ra... diš?" upita ga ona slabim glasom. Bilo je teško ne verovati joj kada bi progovorila. Zvuk ljudskog glasa bio mu je tako neobičan i imao je moć nad njim kao nikada ranije.

"Ja, ovaj... ništa", reče on.

Zbunjeno se trgao i oslonio o zid. Posmatrao ju je nekoliko dugih trenutaka pre no što ju je upitao:

"Odakle si?"

Ona je ležala gledajući ga praznim pogledom.

"Pitao sam te, odakle si", reče.

Ponovo nije rekla ništa. On se odmače od zida prodorno je posmatrajući.

"Ing... Ingvud", reče ona brzo.

Gledao ju je hladno nekoliko trenutaka, a zatim se ponovo naže ka zidu.

"Tako", reče on. "Jesi li živela sama?"

"Bila sam udata."

"Gde ti je muž?"

Knedla joj zaigra u grlu. "Umro je."

"Kada?"

"Prošle nedelje."

"Šta si radila nakon njegove smrti?"

"Pobegla sam." Ugrizla se za donju usnu. "Počela sam da bežim."

"Hoćeš da kažeš da si sve ovo vreme bežala?"

"D... da."

Posmatrao ju je bez reči. A onda se naglo okrenu i bat njegovih čizama muklo zabubnja dok je koračao prema kuhinji. Otvorio je vratanica na kredencu i izvadio nekoliko glavica belog luka. Stavio ih je u jedan tanjir, razdvojio na kriške i izgnječio. Oštar miris zapahnuo mu je nozdrve.

Ona je ležala oslonjena na lakat kada se on vratio u sobu. Bez oklevanja, Nevil joj podnese tanjir pod lice. Ona trže glavu u stranu uz prigušen krik.

"Šta to radiš?" upita ga, nakašljavši se.

"Zbog čega okrećeš glavu?"

"Molim te..."

"Zbog čega okrećeš glavu?"

"Pa to smrdi!" glas joj je postao jecav. "Nemoj, muka mi je od toga."

On joj prinese tanjir još bliže. Žena ispusti hrapav krik i pribi se uza zid oduprevši se nogama o postelju.

"Prekini! Molim te!" zavapila je.

On odmače tanjir, posmatrajući je kako se grči i drži za trbuh.

"Ti si jedna od njih", reče joj on zlobnim glasom.

Ona naglo ustade i protrča pored njega u kupatilo. Vrata se zalupiše

iza nje i on začu kako ona povraća nad lavaboom.

Skupivši usne on odloži tanjir na natkasnu pored postelje. Osećao je kako mu se nešto skuplja u grlu. Zaražena. Bio je to siguran znak. Pre više od godinu dana otkrio je da beli luk izaziva alergiju u svakom organizmu koji je zaražen bacilom *Vampiris*. Kada se organizam izloži uticaju belog luka, dolazi do prenadraživanja ćelija što izaziva abnormalnu reakciju na svaki dalji kontakt sa belim lukom. Upravo zbog toga je ubrizgavanje alil sulfida imalo tako slab uticaj. Oni su morali da budu izloženi mirisu.

Zagnjurio je glavu u šake. Žena je reagovala na pogrešan način.

Trenutak kasnije, Robert Nevil se namršti. Ako je ono što je rekla tačno, onda je sigurno besciljno lutala već nedelju dana. Od toga je bez sumnje bila iscrpljena i slaba, tako da je miris belog luka i zbog toga mogao da je nagna na povraćanje.

Počeo je polako da udara pesnicama po madracu. To znači da još ništa ne zna, bar ne zasigurno. A objektivnost mu je nalagala da ne donosi zaključke na osnovu nepouzdatih činjenica. Bilo je to nešto što je naučio uz dosta muke, nešto što je znao i u šta je apsolutno verovao.

Još je sedeo na postelji kada je ona otključala vrata kupatila i izašla. Za trenutak je stajala u hodniku i posmatrala ga, a zatim je pošla u trpezariju. On ustade i krenu za njom. Kada je ušao u trpezariju, ona je sedela na kauču.

"Jesi li zadovoljan?" upita ga.

"Nije važno", reče. "Ti si u nevolji, a ne ja." Pogledala ga je ljutito, zaustivši da nešto kaže. Ali onda sleže ramenima i odmahnu glavom. Za trenutak je osetio neku vrstu naklonosti prema njoj. Izgledala je tako bespomoćno, sa tankim rukama prekrštenim u krilu. Izgledalo je da više uopšte ne obraća pažnju na pocepanu haljinu. On pogleda zavodljive obline njenih grudi. Imala je vitak stas, gotovo uopšte bez suvišnih izbočina. Pa ipak nije nimalo ličila na ženu koju je on stalno imao pred očima. Nema veze, pomisli on u sebi, to uopšte nije važno.

Seo je na stolicu naspram nje i pogledao je u oči. Ona nije skrenula pogled.

"Slušaj me pažljivo", reče on. "Imam puno razloga da smatram da si zaražena. Posebno sada kada si ovako reagovala na beli luk."

Ona nije ništa odgovorila.

"Imaš li nešto da kažeš?" upita je.

Ona podiže pogled.

"Ti misliš da sam ja jedna od njih", reče.

"Možda si."

"Pa šta?" upita ona, počevši da se poigrava krstom.

"To ne znači ništa", reče on.

"Meni je dobro", reče ona. "Nisam u komi." Nevil nije odgovorio ništa. Sa ovom činjenicom je morao da se složi iako ona nije odagnavala sumnje.

"Prošao sam kroz Ingvud više puta", reče on konačno. "Kako to da niste čuli moj automobil."

"Ingvud je veliko mesto", reče ona.

Pažljivo ju je posmatrao dok su mu prsti dobovali po naslonu stolice.

"Voleo bih... da ti verujem", reče.

"Stvarno?" upita ga ona. A onda je ponovo dobila grčeve u stomaku i savila se preko pojasa stisnuvši zube. Robert Nevil se upita zbog čega ne oseća više naklonosti prema ovoj ženi. Doduše teško je bilo probuditi osećanja u nekome ko je mrtav. On ih je odavno sve istrošio i sada je potpuno prazan od svih emocija.

Nekoliko trenutaka kasnije ona podiže pogled. U njenim očima videla se odlučnost.

"Oduvek sam imala slab stomak", reče. "Videla sam kako mi je muž ubijen prošle nedelje. Bio je doslovce raskomadani. I to upravo pred mojim očima. Zaraza mi je odnela dvoje dece. Proteklu sedmicu provela sam u paničnom lutanju. Noću sam se krila, a jela sam tek svaki drugi dan. Od straha nisam mogla da spavam više od nekoliko časova dnevno. A onda sam čula kako me neko zove. Progonio si me preko polja, uhvatio me i doveo u tvoju kuću. A onda kada mi je pripala muka zato što si mi poturio pun tanjir belog luka pod nos, palo ti je na pamet da me optužiš kako sam zaražena!"

Ruke joj se zgrčiše u krilu.

"Šta si mislio, kako ću da reagujem?" upita ona ljutito.

Zavalila se ponovo na kauč i zaklopila oči. Prstima je nervozno čupkala po suknji. Za trenutak je pokušala da dotera pocepanu haljinu ali joj bluza ponovo skliznu, i ona tužno zajeca. Nevil se nagao napred u stolici. Počinjao je da oseća grižu savesti bez obzira

na podozrenja i sumnje. Nije mogao da joj pomogne. Zaboravio je kako se teše žene. Podigao je polako ruku do brade i počeo odsutno da je mrsi, netremice posmatrajući ženu.

"Da li bi...", započne on, ali mu nešto zastade u grlu. "Da li bi mi dozvolila da ti uzmem uzorak krvi?" upita tihim glasom. "Mogao bih..."

Ona naglo ustade i krenu prema izlaznim vratima. Nevil brzo skoči.

"Kuda ćeš?" upita je.

Nije odgovorila. Ruke joj nestrpljivo posegnuše prema bravi.

"Ne možeš napolje", reče, iznenađen. "Ulice će ubrzo biti pune vampira."

"Ne želim da ostanem ovde", zajeca ona ponovo. "Kakva je razlika ako me oni ubiju?" Obavio joj je ruke oko ramena. Ona pokušava da se oslobodi.

"Ostavi me na miru", viknu. "Nisam tražila da dođem ovamo. Ti si me dovukao. Zbog čega me ne pustiš na miru?"

Nevil je stajao pored nje nesposoban da bilo šta kaže.

"Ne možeš napolje", prošaputa najzad.

Odveo ju je natrag do kauča, a zatim je otišao do bara i uzeo novu bocu viskija. Svejedno da li si zaražena ili ne, pomisli on, sasvim svejedno. Pružio joj je veliku čašu ali ona odmahnu glavom.

"Uzmi ovo", reče on. "Činiće ti dobro."

Ona ga pogleda ljutito. "A onda ćeš moći da mi ponovo podmetneš beli luk pod nos."

Nevil zatrese glavom.

"Popij ovo", reče tihim glasom.

Posle nekoliko trenutaka žena uze čašu i ispi jedan gutljaj viskija. I to je bilo dovoljno da se zagrcne. Odložila je čašu na naslon kauča, a duboki uzdah joj potrese celo telo.

"Zbog čega želiš da ostanem?" upita ona rezignirano.

U njegovom pogledu nije se nazirao nikakav određen odgovor.

"Čak i ako si zaražena, ne smem da te pustim napolje. Ti i ne slutiš šta bi ti učinili."

Žena zatvori oči.

"Svejedno mi je", reče kratko.

17.

"Nikako ne razumem", reče on za vreme večere. "Prošle su već tri godine, a neki od njih su još živi. Rezerve hrane u organizmu su odavno iscrpljene. Koliko je meni poznato, oni su i dalje preko dana u komi." Zastao je za trenutak i odmahnuo glavom. "Ali nisu mrtvi. Tri godine i nisu mrtvi. Šta li ih samo održava?"

Ona je sada na sebi imala Nevilov penjoar. Oko pet se najzad malo primirila, otišla da se okupa i presvukla. Njeno vitko telo bilo je bezoblično u masivnom muškom ogrtaču. Pozajmila je od njega češalj i zabacila kosu unazad, napravivši konjski rep koji je pričvrstila komadićem uzice. Rut podiže šolju sa kafom.

"Ponekad smo ih posmatrali", reče. "Pa ipak, bojali smo se da im se približimo. Smatrali smo da ne treba da ih dodirujemo."

"Da li ste znali da se vraćaju posle smrti?"

Ona domahnu glavom.

"Ne."

"Da li ste razmišljali o onima koji su noću napadali vašu kuću?"

"Nikada nam nije palo na pamet da su oni...", Rut lagano odmahnu glavom. "Teško je poverovati u tako nešto."

"Slažem se", reče on.

Posmatrao ju je dok su jeli u tišini. Bilo je još teže poverovati da pred sobom ima jednu normalnu ženu. Da je, posle toliko godina, ponovo stekao druga. Nije on, zapravo, sumnjao u nju. Bio je više nego podozriv prema činjenici da se nešto tako značajno može dogoditi u ovom izgubljenom svetu.

"Pričaj mi nešto o njima", zamoli ga Rut.

On ustade i skide džezvu sa štednjaka. Dolio je još malo kafe u njenu i svoju šolju, a zatim vratio džezvu na štednjak i seo.

"Kako se sada osećaš?" upitao je.

"Bolje mi je, hvala."

On klimnu glavom i usu kašikom šećer u kafu. Najednom je počeo da oseća njen pogled na sebi. O čemu li razmišlja? - upita se. Duboko je uzdahnuo, ne shvatajući zbog čega nervoza ne popušta u njemu. Za trenutak mu se učinilo da joj veruje. Ali sada više nije bio

siguran u to.

"Ti mi još ne veruješ", reče ona, pročitavši mu misli.

On je brzo pogleda, a zatim slegnu ramenima.

"Nije... stvar u tome", reče.

"Bojim se da jeste", reče ona tiho, uzdahnuvši.

"Oh, u redu. Ako već moraš da ispitaš moju krv, onda je ispitaaj."

Pogledao ju je podozrivo, pitajući se nije li to samo neki trik. Lagano je ispio veliki gutljaj kafe. Glupo je, pomisli najzad, biti toliko sumnjičav.

Spustio je šolju na sto.

"Dobro", reče. "Vrlo dobro."

Posmatrao ju je kako gleda u kafu.

"Ako si zaražena", reče Nevil polako, "učiniću sve da te izlečim."

Pogledi im se sretoše.

"A ako ne budeš mogao?" Za trenutak je vladala tišina.

"Treba biti strpljiv", reče on najzad.

Pošto su ispili nekoliko gutljaja kafe on upita:

"Da uradimo to sada?"

"Molim te", reče ona. "Ostavimo to za ujutro. Još mi... nije sasvim dobro."

"U redu", reče on, klimnuvši glavom. "Sutra ujutro."

Završili su obed u tišini. Nevil je osećao izvesno zadovoljstvo što je ona odlučila da mu dozvoli da joj ispita krv. Počeo je da oseća zebnju prema mogućnosti da otkrije kako je zaražena. U svakom slučaju, preostajalo mu je još dugo večere i noć sa njom, kada će moći da je bliže upozna, a možda i da... jer, sutra ujutro možda to ne bi više poželeo.

Nakon večere otišli su u trpezariju gde su sedeli posmatrajući tapiseriju, pijuckajući vino i slušajući Šubertovu Četvrtu simfoniju.

"Ne mogu prosto da poverujem", reče ona gotovo veselim glasom.

"Ni na kraj pameti mi nije padalo da ću ponovo da slušam muziku i da pijem vino."

Osvrnula se po sebi. "Lepo si ovo udesio", reče.

"Šta je sa tvojom kućom", upita je on.

"Nije bilo slično ovome", reče ona. "Mi nismo imali..."

"Kako ste obezbedili kuću?" prekide je on.

"Oh...", za trenutak je razmišljala. "Zabarikadirali smo sve otvore."

Koristili smo i krstove."

"Oni ne pomažu uvek", reče on tiho, pošto ju je posmatrao nekoliko trenutaka.

Rut je izgledala zbunjeno.

"Ne pomažu?"

"Zašto bi se Jevreji bojali krsta?" upita je. "Zašto bi ga se bojao vampir koji je bio Jevrejin? Velika većina ljudi se užasno plašila mogućnosti da postane vampir. Svi su oni doživljavali histerična slepila pred ogledalima. Ali kada je krst u pitanju, nema nikakvog razloga da od njega zazire jedan Jevrejin, Indus, Arapin ili ateista." Rut je sedela, držeći čašu u ruci i posmatrajući ga bezizražajnim očima.

"Zbog toga krst ne pomaže uvek", reče on.

"Nisi mi dozvolio da završim", reče ona. "Takođe smo koristili beli luk."

"Mislio sam da ti od njega pripada muka."

"Pripala mi je muka od drugih stvari. Za poslednjih nedelju dana izgubila sam sagurno preko dvadeset funti težine."

Klimnuo je glavom. Ali kada je otišao u kuhinju da donese novu bocu vina na um mu pade da je ona do sada morala sasvim da ogugla na beli luk. Prošle su čitave tri godine.

Uostalom, možda i nije. Zbog čega je sada sumnjiči? Pa ona mu je dozvolila da joj ispita krv. Učinila je sve što je bilo u njenoj moći. Problem je u meni, pomisli Nevil. Odveć dugo sam bio sam. Ne verujem ni u šta dok ga ne stavim pod mikroskop. To ponovo precizno govore iz mene. Ja sam samo sin svoga oca, đavo da mu nosi kosti. Stojeći u mračnoj kuhinji i otvarajući polako novu bocu vina Robert Nevil baci pogled prema Rut koja je sedela u trpezariji.

Pogled mu je lagano klizio preko ogrtača, zaustavivši se na čas na blago naglašenoj oblini grudi, a onda se spustivši ka bronzanim listovima i člancima, da bi se najzad vratio do glatkih kolena. Imala je telo kao devojčica. Uopšte nije ličila na majku dvoje dece.

Najneobičnija stvar u svemu ovome, pomisli on, jeste to što ne osećam nikakvu fizičku želju prema njoj.

Da je došla pre dve godine, pa čak i nešto kasnije, on bi je možda silovao. Postajali su izvesni užasni trenuci tih dana, trenuci kada su mu na um padala najčudovišnja rešenja tog gorućeg problema,

često ga dovodeći na samu granicu ludila.

Ali onda su počeli eksperimenti. Smanjio je broj cigareta, a piće je izgubilo svoju opsesivnu prirodu. Promišljeno i sa iznenađujućim uspehom, on se sav predao istraživanju.

Seksualni nagon je veoma oslabio, pa se čak gotovo izgubio. Ali bilo je to samo trenutno monaštvo, pomisli on. Nagon će se ponovo javiti, pre ili kasnije, pošto normalan muškarac nije u stanju da vodi bilo koji način života iz koga je isključen seks.

Sada, srećom, nije osećao gotovo ništa, možda samo nejasan nagoveštaj prvih komešanja ispod kamenih naslaga apstinencije. Bio bi zadovoljan kada bi ostao samo na tome. Posebno zbog toga što nije bio siguran da je Rut onaj sadrug koga je želeo. Kao što nije bio siguran da će joj dozvoliti da i dalje živi posle sutrašnjeg jutra. A šta je sa lečenjem.

Lečenje je bilo sasvim bezizlazno.

Vratio se u trpezariju sa otvorenom bocom. Kratko mu se osmehnula dok joj je dolivao vino u čašu.

"Uživala sam u tvojoj tapiseriji", reče Rut. "Prosto da čovek poveruje kako je usred šume."

On se nakašlja.

"Mora da ti je bilo potrebno mnogo rada da bi ovako uredio kuću", reče ona.

"Trebalo bi to da znaš", reče Nevil. "I ti si prošla kroz sve to."

"Kod nas je bilo sasvim drugačije", reče ona. "Kuća je bila znatno manja, a skladište sa hranom jedva ako je zapremalo polovinu tvoga."

"Sigurno ste se snabdevali hranom spolja", reče on pažljivo je posmatrajući.

"Koristili smo samo smrznutu hranu", reče ona. "Nismo imali konzerve."

On klimnu glavom. Bilo je to logično i on je morao da se složi. Ali i dalje mu se nešto nije dopadalo. Znao je da je u pitanju samo izvesno predosećanje, ali mu nikako nije pošlo za rukom da ga odagna.

"Šta je sa vodom?" upita je on.

Posmatrala ga je jedan trenutak u tišini.

"Ne veruješ mi ni reč od svega onoga što sam ti rekla", upita ona.

"Nema veze sa tim", reče on. "Samo me zanima kako ste živeli."

"Glas te odaje", reče ona. "Suviše si dugo bio sam, tako da si gotovo sasvim izgubio talenat za obmanjivanje."

On se zagrcnu; najednom se pojavilo neprijatno osećanje da se ona poigrava sa njim. To je smešno, pomisli u sebi. Ona je samo žena. Uostalom, možda je u pravu. Možda je on odista postao grub i osoran pustinjač. Pa šta s tim?

"Kaži mi nešto o tvom mužu", reče on iznenada.

Nešto zaigra na njenom licu, neodređena sen sećanja. Podigla je čašu crnog vina do usana.

"Nemojmo sada o tome", reče. "Molim te."

On se zavalio na kauč, nesposoban da odgonetne poreklo nejasnog nezadovoljstva koje je osećao. Sve što je rekla i učinila mogla je da bude posledica pakla kroz koji je prošla. Ali je isto tako mogla da bude laž.

Zašto bi ona lagala? - upita se on u sebi. Sutra ujutro ispitaće joj krv. Od kakve bi joj koristilo bilo da slaže noćas, ako bi on samo kroz nekoliko časova saznao istinu?

"Znaš", reče on, pokušavajući da odagna napetost, "razmišljao sam o nečemu. Ako troje ljudi mogu da prežive zarazu, zašto ne bi moglo da ih bude i više?"

"Misliš li da je to moguće?" upita ga ona.

"Zašto da ne? Sigurno postoje i drugi koji su na neki način stekli imunitet."

"Reci mi nešto više o toj klici?"

Oklevao je za trenutak, a zatim odložio čašu sa vinom. Šta će se dogoditi ako joj kaže sve? Ona može da pobegne, a zatim da se vrati posle smrti, sa svim saznanjem koje je on tako mukotržno skupljao.

"Postoji čitavo mnoštvo pojedinosti", reče.

"Rekao si mi malopre nešto o krstu", reče Rut. "Kako znaš da je to istina?"

"Sećaš li se onoga što sam ti pričao o Benu Kortmanu?" upita on, zadovoljan što su prešli na nešto sa čim je ona već bila upoznata, umesto da razgovaraju o stvarima koje je on želeo da zadrži samo za sebe.

"Misliš li na onog čoveka koga si..."

Nevil klimnu glavom.

"Da. Hodi", reče on ustajući. "Pokazaću ti ga."

Stojeći iza nje dok je gledala kroz ključaonicu, Nevil oseti miris njene kose i kože. Za trenutak ga uhvati vrtoglavica. Nije li divno? - pomisli u sebi. Pa ipak, ne dopada mi se. Kao Guliver koji se vratio od razumnih konja i našao da je ljudski miris neprijatan.

"To je onaj pored bandere", reče.

Lagano je klimnula glavom. Zatim se okrenu i upita ga: "Ima ih samo nekoliko. Gde su ostali?"

"Mnogo sam ih poubijao", reče, "ali pred kućom ih obično ima samo ovoliko."

"Kako to da je lampa na banderi i dalje čitava?" upita ona. "Mislila sam da oni uništavaju električne sisteme."

"Povezao sam je sa mojim generatorom", reče Nevil, "kako bih mogao da ih posmatram."

"Zar ti ne razbijaju sijalicu?"

"Postavio sam veoma jaku žičanu mrežu oko nje."

"Kako to da se oni nisu uspentrali i strgli je dole?"

"Postavio sam svuda okolo beli luk."

Ona klimnu glavom.

"Na sve si mislio."

Povukavši se korak unazad, on se zagleda u nju jedan trenutak. Kako može da ih posmatra tako mirno, pomislio je, da mi postavlja pitanja i da vrlo razložno komentariše, kada su joj pre samo nedelju dana oni pred očima raskomadali muža? Ponovo sumnje, pomisli. Da li će ikada prestati.

Znao je da neće, sve dok se ne bude sasvim uverio u nju.

Ona se odmače od prozora.

"Izvini me za trenutak", reče.

Posmatrao ju je kako odlazi u kupatilo, a zatim začu kako zaključava vrata za sobom. Stajao je još nekoliko trenutaka, a onda se vrati na kauč pošto je prethodno zatvorio špijunku, Na usnama mu zaigra iskrivljen osmeh. Zagledao se u zagasite dubine vina i počeo odsutno da čupka bradu.

"Izvini me za trenutak."

Ko zna zbog čega, postojalo je nešto groteskno zabavno u tim rečima, nešto što je dopiralo iz davnih vremena. Afektiranje Emili

Post na groblju. Etikecija za Mlade Vampire.

Osmeha nestade.

A šta sad? Šta će mu doneti budućnost? Da li će kroz nedelju dana ona i dalje biti ovde, ili će dotinjavati na večitoj vatri?

Znao je da će, ako je zaražena, on pokušati sve da je izleči. Šta, međutim, ako ne bude imala bakterije? Na izvestan način bila je to još neprijatnija mogućnost. U suprotnom slučaju, on bi jednostavno odmah preduzeo jedino što mu preostaje, ne remeteći uopšte svoje navike i sistem života. Ali ako ona ostane, ako između njih dođe do neke veze, pa čak postanu muž i žena i dobiju decu...

Da, to je bilo strašnije. Najednom je shvatio da je postao zagriženi i okoreli neženja. Gotovo da više uopšte nije pomišljao na svoju ženu, dete i minuli život. Postojala je samo sadašnjost. Počeo je da se pribojava mogućeg zahteva da se ponovo žrtvuje i još jedanput prihvati odgovornosti. Plašio se da ponovo nekome da svoje srce i da ukloni lance kojima se opasao kako bi sputao svoja osećanja. Bojao se da ponovo voli.

Kada je Rut izašla iz kupatila on je i dalje sedeo na kauču i razmišljao. Prostorija ja bila ispunjena prigušenim škripavim zvucima sa gramofona, ali on ih nije primećivao.

Rut skide ploču sa gramofona i okrenu je. Počeo je treći stav simfonije.

"Stali smo kod Kortmana", reče ona sedajući pored njega.

Nevil je pogleda praznim očima.

"Kortman?"

"Počeo si da mi pričaš o njemu i krstu."

"Ah, da. Jedne noći uveo sam ga i pokazao mu krst."

Da je ubijem sada? Bez ikakvih ispitivanja - da je ubijem i spalim?

Nešto mu se skupi u grlu. Ovakve misli predstavljale su odvratna svedočanstva sveta koji je prihvatio kao stvaran; sveta u kome je ubistvo bilo više nego nada.

Pa ipak, nismo još toliko daleko otišli, pomisli Nevil. Ja sam čovek a ne uništavač.

"Šta se dogodilo?" upita ona nervozno.

"Molim?"

"Zuriš u mene."

"Žao mi je", reče on hladno. "Samo sam... samo sam razmišljao."

Rut nije ništa odgovorila. Dok je ispijala vino, on primeti kako joj se trese ruka u kojoj je držala čašu. Pa ipak, nije želeo više da ga ophrvavaju sumnje. Nije smela da zna šta on oseća.

"Kada sam mu pokazao krst", reče, "nasmejao mi se u lice."

Ona klimnu glavom.

"Ali kada sam mu pokazao Toru, reagovao je na očekivani način."

"Šta si mu pokazao?"

"Toru. Ploču sa zakonima, ili kako se već zove."

"I on je... reagovao?"

"Da. Prethodno sam ga vezao ali kada je ugledao Toru, uspeo je da se oslobodi i da me napadne."

"Šta se onda dogodilo?" Izgledalo je da je ponovo nestalo njenog straha.

"Udarilo me je nečim po glavi. Ne sećam se čime. Gotovo sam se onesvestio. Ali uz pomoć Tore doterao sam ga do vrata i izbacio napolje."

"Oh."

"Kao što vidiš, krst nema onu snagu koju mu pripisuju legende. Prema mojoj teoriji, od kada se ova legenda raširila Evropom, dominantno katoličkim kontinentom, krst je naravno postao simbol odbrane protiv sila mraka."

"Zar nisi mogao da upotrebiš pištolj protiv Kortmana?" upita ona.

"Odakle znaš da imam pištolj?"

"Pa... pretpostavljam", reče. "Mi smo imali pištolje."

"Onda bi morala da znaš da meci ne deluju na njih."

"Nismo... nismo bili sigurni", reče ona, a zatim brzo dodade: "Znaš li zbog čega je tako? Mislim, zbog čega im meci ne mogu ništa."

On odmahnu glavom.

"Ne znam", reče.

Sedeli su neko vreme u tišini slušajući muziku. Znao je, ali pošto su ponovo počele da ga razjedaju sumnje, nije hteo da joj kaže.

Vršeći eksperimente na mrtvim vampirima otkrio je da bakterije dovode do stvaranja snažnog telesnog regenerišućeg tkiva, koje odmah zatvara rupe od metka, u istom trenutku kada nastanu.

Meci bi gotovo trenutno bili okruženi sa svih strana, i sve dok je funkcionisao sistem koji su aktivirale klice, hici su bili bezopasni. U tom sistemu je praktično mogao da se nađe beskonačan broj

metaka, budući da regenerišuće tkivo nije dozvoljavalo prodor u dubinu veću od nekoliko delića inča. Pucati u vampire bilo je isto kao i bacati kamičke na katran.

Dok je ona popravljala nabore na suknji oko nogu, pred njegovim očima se za trenutak ukazaše vitka bronzana bedra. Ali umesto da ga to privuče, osetio je iznenadnu plimu ljutnje. Bio je to tipičan ženski gest izveštačena kretnja.

Kada je taj trenutak prošao, on počeo da oseća kako se sve više i više udaljuje od nje. Na izvestan način mu je bilo čak žao što ju je uopšte pronašao. Tokom proteklih godina pošao mu je za rukom da stekne izvestan unutarjni mir. Prihvatio je usamljenost, pa čak je i otkrio neke čari u njoj. A sada ovo... treba sve da poremeti. Kako bi nečim ispunio prazninu trenutka, on posegnu za lulom i duvankesom. Ugurao je hrcicu duvana u cev lule i zapalio. Za trenutak se premišljao da li da je pita da li joj duvan smeta. Pa ipak, nije to učinio.

Muzika je prestala. Ona je ustala i Nevil ju je posmatrao dok je razgledala ploče. Imala je vitak stas kao sasvim mlada devojka. Ko je ona? - pomisli on. - Ko je ona?

"Smem li da pustim ovo", upita ona, držeći u ruci jedan omot.

On ga čak nije ni pogledao.

"Samo izvoli", reče.

Ponovo je sela kada je počeo drugi Rahmanjinov klavirski koncert. Nema baš neki naročiti ukus, pomisli on, gledajući je bezizražajno.

"Pričaj mi nešto o sebi", reče Rut.

Još jedan tipičan ženski gest, pade mu na um. A onda se prekori što je tako kritičan. Zbog čega sam sebe nervira, potpirujući sumnje prema njoj?

"Nema tu mnogo šta da se priča", reče on, prigušujući nepoverenje.

Ona se ponovo nasmeja. Da li se to njemu smejala? "Na smrt si me preplašio danas popodne", reče. "Ti i tvoja čekinjasta brada i te divlje oči."

Nevil ispusti kolut dima. Divlje oči? Bilo je to smešno. Šta ona to pokušava? Da slomi njegovu uzdržanost zavodjenjem?

"Na šta samo ličiš pod tom bradurinom", reče ona.

Pokušao je da joj se osmehne, ali mu nije pošao za rukom.

"Obično", reče. "Sasvim obično."

"Koliko ti je godina, Roberte."

Nešto mu se pokrenu u grlu. Bilo je to prvi put da je ona izgovorila njegovo ime. Činjenica da ga je jedna žena posle toliko godina ponovo zvala po imenu ispunila ga je čudnim, neobičnim osećanjem. Ne obraćaj mi se tako, gotovo joj je rekao. Nije želeo da između njih nestane distance. Ako je ona zaražena i ako ne bude mogao da je izleči, više bi mu se dopadalo da budu samo stranci kada je bude nosio na lomaču.

Ona okrenu glavu u stranu.

"Ne moraš da razgovaraš sa mnom ako nećeš", reče tiho. "Neću ti dosađivati. Otići ću sutra." Mišići na grudima mu se stegoše.

"Ali..."

"Ne želim da remetim tvoj način života", reče ona. "Ne moraš da osećaš nikakvu obavezu prema meni samo zato što smo jedini živi ljudi na Zemlji."

Bilo je nečeg tužnog u njegovom pogledu i za trenutak je osetio kajanje, zato što ju je naveo da tako govori. Zbog čega sam tako sumnjičav prema njoj? - upita se. Ako je zaražena, nema joj spasa. Zbog čega je se onda bojati?

"Žao mi je", reče. "Bio sam... bio sam sam odveć dugo."

Ona nije dizala pogled.

"Ako želiš da razgovaramo", reče Nevil, "biće mi drago da... ti kažem sve što znam."

Oklevala je za trenutak. Zatim ga pogleda, ali u očima joj se ništa nije moglo pročitati.

"Pričaj mi nešto o bolesti", reče. "Zaraza mi je odnela dve devojčice. Ona je takođe dovela do smrti mog muža."

On je pogleda, a zatim počeo da priča.

"U pitanju je bakterija", reče, "bakterija cilindričnog oblika. Ona stvara izotonski rastvor u krvi, dovodi do usporene cirkulacije krvotoka, aktivira sve telesne funkcije, živi u svežoj krvi i obezbeđuje energiju. Bez krvi ona postaje samoubilačka bakteriofaga, pa se čak pretvara i u spore."

Gledala ga je praznim pogledom i Nevil shvati da ga nije razumela. Termini koji su njemu odavno postali pristupačni, za nju su bili potpuno strani.

"U stvari", reče, "većina ovih stvari nije mnogo važna. Pretvoriti se u

spore znači zadobiti ovalno telo koje ima sva osnovna svojstva vegetirajućih bakterija. Klica se aktivira tek onda kad dospe u svežu krv. A onda, kada se vampir-domaćin raspadne, spore izlaze napolje u potrazi za novim utočištem. Kada ga pronađu, pretvaraju se u klice, i tako se zarazi nov organizam."

Rut odmahnu glavom sa nevericom.

"Bakteriofage su neživi proteini koji se stvaraju čak i kada u organizmu nema krvi. Pa ipak za razliku od spora u ovom slučaju abnormalni metabolizam razara ćelije."

Ukratko joj je ispričao o nesavršenstvima limfnog sistema, o belom luku kao alergenu koji izaziva anafilaksu, o različitim vidovima bolesti.

"Kako onda da smo mi imuni?" upita ga.

Posmatrao ju je nekoliko dugih trenutaka, ustežući se od bilo kakvog odgovora. Slegnuvši ramenima, reče:

"Ne znam za tebe. Što se mene tiče, dok sam bio stacioniran u Panami za vreme rata, ujeo me je jedan slepi miš. Iako to ne mogu da dokažem, prema mojoj teoriji najpre je došlo do susreta između nekog vampira i ovog slepog miša, koji je na taj način stekao klicu Vampiris. Klica je nagnala slepog miša da radije potraži ljudsku krv nego životinjsku. Međutim, pre no što je dospela u moj organizam, klica je na neki način bila oslabljena. Naravno, zbog nje sam se veoma razboleo, ali nisam umro, i tako je moje telo steklo imunitet. U svakom slučaju to je samo hipoteza. Ne znam koliko vredi. Nisam uspeo da smislim ništa pametnije."

"Ali... zar se ista stvar nije događala i drugim vojnicima u Panami?"

"Ne znam", reče Nevil tiho. "Ja sam ubio tog slepog miša." Slegao je ramenima. "Možda sam ja bio prvi čovek koga je on napao."

Posmatrala ga je bez reči. Njena prividna ravnodušnost počinjala je da mu ide na živce. On bi nastavio da priča čak i ako ona to stvarno nije želela.

Ukratko joj je izložio o najtežoj prepreci koju je imao u proučavanju vampira.

"U početku sam mislio da kolac treba da im probode srce", reče. "Verovao sam legendi. Ali kasnije sam otkrio da to nije tačno. Zabadao sam kolčeve u sve delove njihovog tela i oni su umirali. Ta činjenica me je navela na pomisao da je možda u pitanju

iskrvavljenje. Ali onda, jednog dana..."

I on joj ispriča o ženi koja se raspala pred njegovim očima.

"Tako sam shvatio da nije posredi iskrvavljenje", nastavio je, osećajući se ponosnim što može pred nekim da priča o svom otkriću.

"Dugo nisam znao šta da preduzmem. A onda mi je sinulo."

"Šta?" upita ona.

"Uzeo sam jednog mrtvog vampira. Stavio sam njegovu ruku u veštački vakuum, a zatim sam je probo oštrim predmetom. Krv je šiknula iz rane." Zastao je za trenutak. "I to je bilo sve."

Rut ga je netremice posmatrala.

"Ne shvataš?" upita je on.

"Ja ovaj... ne."

"Kada sam ponovo pustio vazduh, ruka se raspala."

Ona ga je i dalje tupo gledala.

"Razumeš", reče, "bakterija je fakultativni saprofit. On živi sa ili bez kiseonika; ali uz jednu razliku. U organizmu, ona se ponaša kao anaerobik i tu stupa u simbiozu sa telom. Vampir je hrani svežom krvlju, a bakterija ga za uzvrat snabdeva energijom kako bi mogao da nabavi još sveže krvi. Čini mi se da klica takođe izaziva hipertrofiran rast očnjaka."

"Tako?" reče ona.

"Kada uđe vazduh", nastavi Nevil, "situacija se trenutno menja. Klica postaje aerobik i umesto da nastavi da živi u simbiozi ona se pretvara u otrovnog parazita." Zastao je za trenutak. "Ona pojede domaćina", reče.

"To znači da kolac...", započe Rut.

"Pušta vazduh unutra. Naravno. Pušta vazduh i stvara otpor tako da regeneraciono tkivo ne može da funkcioniše. Srce nema sa tim veze. Sada sam pojednostavio postupak: napravim samo mali zarez na zglavcima i sve je gotovo." Na usnama mu zaigra osmeh. "Kad pomislim na sve ono vreme koje sam utrošio praveći kočeve!"

Ona klimnu glavom i odloži čašu sa vinom na sto.

"Upravo zato se žena o kojoj sam ti pričao tako brzo raspala", reče.

"Bila je veoma dugo mrtva, tako da su u istom trenutku kada je vazduh prodro u njen organizam, klice izazvale spontano i munjevito truljenje."

Ona stisnu usne i telom joj prođe jeza.

"To je užasno", reče Rut.

Pogledao ju je iznenađeno. Užasno? Bilo je to čudno. Tako nešto već godinama mu nije padalo na pamet. Za njega je reč 'užasno' postala arhaična. Prekomernost užasa učinila je da on izgleda sasvim obično. Za Roberta Nevila užas je jednostavno postojao kao prirodna činjenica. Odavno je prestao da ga koristi kao pridev.

"A šta je sa onima koji su još živi?" upita ona.

"Tja", reče Nevil, "kada ih zasečeš, klice takođe postaju paraziti. Ali oni uglavnom umiru tako što jednostavno iskrvare. Jednostavno..."

Rut naglo okrenu glavu ustranu, ugrizavši se za donju usnu.

"Šta se dogodilo", upita on.

"N-Ništa. Ništa", reče Rut.

On se osmehnu. "Čovek mora da se navikne na te stvari", reče. "Stvarno mora."

Ona se ponovo stresla, dok je jabučica počela da joj poigrava na glatkom vratu.

"Biće ti potrebno vremena da se navikneš na poredak stvari u Džungli Roberta Nevila", reče on. "Veruj mi, to je sve što mogu da uradim. Zar je bolje pustiti ih da umru od bolesti, pa da se onda vrate u onom užasnom obličju?"

Ona sklopi ruke.

"Ali ti si rekao da je većina njih... još živa", reče Rut nervozno. "Otkud znaš da oni neće i ostati živi?"

"Znam", reče Nevil. "Poznajem klicu, znam kako se ona razmnožava. Bez obzira na to koliko se dugo njihov organizam borio na kraju klica uvek pobjedi. Napravio sam mnogo antibiotika i ubrizgavao ih u njih. Ali sve to nije pomoglo, jer pomoći nije bilo. Vakcina više nema nikakvog efekta kada je bolest odavno uzela maha. Njihova tela ne mogu da se bore protiv klica i da u isto vreme stvaraju antitela. To je jednostavno nemoguće, veruj mi. Sve je to zamka. Ako ih ne ubijem, oni će ranije ili kasnije umreti i poći u lov na mene. Nemam izbora; uopšte nemam izbora."

Zavladala je tišina koju je jedino remetilo grebanje igle na kraju gramofonske ploče. Ona nije podigla pogled prema njemu, već je zurila u pod bezizražajnim očima. Čudno je, pomisli on, da danas moram da se branim zbog nečega što sam juče prihvatao kao najnormalniju nužnost. Tokom minulih godina nijednom mu na um

nije pala mogućnost da greši. Tek ga je njeno prisustvo navelo na tu pomisao. Bilo je nečeg čudnog i neobičnog u njoj.

"Misliš li da grešim?" upita je on glasom u kome se osećala neverica.

Rut se ugrize za donju usnu.

"Rut", reče Nevil.

"Nije na meni da to kažem", odgovori ona.

18.

"Virdži!"

Tamno obličje zgrčilo se prema zidu kada je prodoran krik Roberta Nevila zaparao tišinu noći.

Bunovno je skočio sa kauča i počeo da se osvrće po sobi sanjivim očima, dok su mu se pluća brzo nadimala, a srce mahnito udaralo kao pesnice zatvorenika o vrata tamnice.

Nespretno se uspravio, dok mu je svest plovila negde na granici između jave i sna; nije bio u stanju da odredi ni vreme ni mesto na kome se nalazi.

"Virdži?" reče ponovo, slabim drhtavim glasom. "Virdži?"

"Ja... ja sam", ogłosi se uplašen odgovor u tami.

On klecavo zakorači prema tankom zraku svetla koji je dopirao kroz otvorenu špijunku. Tupo je zurio u sićušan snop.

Kad ju je začuo kako isprekidano diše, on ispruži ruke i obuhvati je oko ramena.

"Ja sam, Rut. Rut", prošaputa ona užasnutim glasom.

Lagano se njihao, stojeći na jednom mestu u tami dok su mu oči bez ikakvog poimanja zurile u tamno obličje pred njim.

"Ja sam, Rut", reče ona, ovoga puta malo glasnije.

Buđenje je došlo kao naporan povratak iz duboke kome. Mišići na grudima i trbuhu počеше da mu se opuštaju. To nije bila Virdži. Žestoko je zatresao glavom, prevukavši drhtavim prstima preko očiju.

A onda se ponovo zabljuje u stvaranje pred sobom, opterećen iznenadnim pritiskom potištenosti.

"Oh", promrmlja tiho. "Oh, ja..."

Nije se micao sa mesta, osećajući kako mu se telo blago povija u tami, dok su mu se magle razilazile iz svesti. Bacio je pogled kroz otvorenu špijunku, a zatim se okrenuo prema njoj.

"Šta to radiš?" upita je on još sanjivim glasom.

"Ništa", reče ona nervozno. "Ja... ovaj, nisam mogla da zaspim."

Za trenutak je zažmirkao očima prema bleštavoj svetlosti stone lampe. Zatim je brzo posegao rukom prema prekidaču i ponovo se

okrenuo prema njoj. Ona je i dalje stajala uza zid, zureći u pravcu svetla, sa rukama stisnutim uz bokove i zgrčenim u drhtave pesnice.

"Zašto si obučena?" upita je on iznenađenim glasom.

Dok ga je posmatrala, jabučica joj je poigravala u grlu. On protrlja ponovo oči i ukloni dugu kosu sa slepoočnica.

"Samo sam... gledala napolje", reče ona.

"Ali zašto si obučena?"

"Nisam mogla da zaspim."

Posmatrao ju je mamurnim pogledom, osećajući kako srce počinje polako da mu usporava otkucaje. Kroz otvorenu špijunku čuo ih je kako urlaju napolju, a onda celu graju nadjača poznati glas Bena Kortmana:

"Iziđi, Nevile!"

Brzo je spustio vratanica na otvor špijunke i okrenuo se prema Rut.

"Hoću da znam zašto si obučena", reče on ponovo.

"Tek tako", uzvratila ona.

"Htela si da odeš dok sam spavao?"

"Ne, ja..."

"Jesi li?"

Ona bolno uzviknu kada ju je Nevil ščepao za zaglavke na rukama.

"Ne, ne", reče ona brzo. "Kako sam mogla kad ih ima toliko napolju?"

Stajao je teško dišući i gledajući njeno preplašeno lice. Nešto mu se skupilo u grlu kada se setio šoka koji je doživeo prilikom buđenja, pomislivši da je ona Virdži.

A onda joj naglo pusti ruke i okrenu se. A bio je gotovo siguran da je prošlost mrtva. Koliko li je samo prošlosti bilo potrebno vremena da umre. Rut nije rekla ni reči dok je on nalivao veliku čašu viskija i ispio je nadušak. Virdži, Virdži, pomisli on utučeno i dalje si uz mene. Zaklopio je oči i stisnuo zube.

"Je li to bilo njeno ime?" začu on Rut kako pita.

Mišići mu se zgrčiše, a zatim opružiše.

"Sve je u redu", reče on najzad mrtvim glasom. "Vrati se u postelju."

Rut se povuče malo unazad.

"Žao mi je", reče. "Nisam mislila da..."

Nevilu najjednom postade jasno da on zapravo ne želi da se Rut vrati u krevet. Više je voleo da ona ostane sa njim. Nije znao zašto, tek

nije hteo da bude sam.

"Pomislio sam da si ti moja žena", reče. "Probudio sam se i pomislio..."

Povukao je dobar gutljaj viskija, ali se zagrcnuo kada mu je nekoliko kapi ušlo u dušnik. Rut je stajala u senci i slušala.

"Shvataš, ona se vratila", reče Nevil. "Sahranio sam je ali ona je ponovo došla jedne noći. Izgledala je... kao ti sada. Samo nejasan obris u tami. Bila je mrtva. Ali se ipak vratila. Pokušao sam da je zadržim ovde. Pokušao sam, ali ona više nije bila... razumeš? Sve što je želela bilo je samo..."

S naporom je obuzdao jecanje koje mu je dopiralo iz grudiju.

"Moja vlastita žena", nastavio je drhtavim glasom, "vratila se da bi pila moju krv!"

Spustio je čašu na plohu bara. Okrenuvši se, nervozno je otišao do špijunke, ostao tu nekoliko trenutaka, a zatim se ponovo vratio do bara. Za sve to vreme Rut nije progovorila ni reči; samo je stajala u tami i slušala.

"Ponovo sam je odneo", reče Nevil. "Morao sam sa njom da uradim istu stvar kao i sa ostalima. Mojoj vlastitoj ženi." Nešto mu je zagrebalo u grlu. "Kolac", reče on užasnim glasom. "Morao sam i njoj da zabijem kolac. To mi je jedino preostalo. Ja..."

Nije završio. Stajao je dugo vremena, drhteći bespomoćno celim telom dok su mu oči bile čvrsto zaklopljene.

Zatim je ponovo počeo da priča.

"Učinio sam to pre skoro tri godine. Pa ipak, sve je još sveže u mom sećanju, neprekidno me proganja. Šta sam mogao da učinim. Šta bi ti mogla da učiniš?" Udario je snažno pesnicom o plohu bara kada su slike prošlosti počele da mu preplavljaju um. "Bez obzira na to koliko se trudio, nisam uspeo da zaboravim, da se prilagodim, niti da se pomirim sa tom izvesnošću."

Provukao je drhtave prste kroz kosu.

"Znam kako se osećaš, znam. U početku ti nisam verovao. Bio sam bezbedan i siguran u mojoj maloj orahovoj ljuski. A sada..." Odmahnuo je glavom polako, utučeno. "U magnovenju je sve nestalo. Pomirenost, sigurnost, spokojstvo - sve je to iščezlo."

"Roberte."

Glas joj je bio isto tako slomljen kao i njegov.

"Zašto smo ovako kažnjeni?" upita Rut.

On duboko uzdahnu.

"Ne znam", odgovorio je gorko. "Ne postoji odgovor, nema nikakvog razloga. To je, naprosto, tako."

Ona mu se polako približila. A onda, bez oklevanja ili povlačenja, Rut se pripi uz Nevila; dvoje ljudi stajalo je izgubljeno u noći, čvrsto se stežući u zagrljaju.

"Roberte, Roberte."

Ruke počеше da joj klize po njegovim leđima, gleći ga i milujući, dok ju je on čvrsto držao u zagrljaju, spustivši oči na njenu toplu meku kosu.

Usne su im dugo ostale spojene, a njene ruke, požudno su se obavijale oko njegovog vrata. A onda su seli u tamu, pripijeni jedno uz drugo kao da se sva toplota sveta nalazi u njihovim telima i oni treba da je podele. Nevil je osećao kako joj se grudi dižu i spuštaju kada se sasvim pripila uz njega, sa rukama koje su ga vatreno grlile i licem koje mu je klizilo niz vrat. Njegove velike ruke prodirale su joj u kosu, mrseći i igrajući se sa svilenim vlasima.

"Žao mi je, Rut."

"Žao ti je?"

"Zato što sam bio grub prema tebi, zato što ti nisam verovao."

Ona je ćutala, držeći ga čvrsto u zagrljaju.

"Oh, Roberte", reče najzad. "To je tako nepošteno. Tako nepošteno. Zašto smo mi još živi? Zašto nismo svi mrtvi? Bilo bi bolje da smo svi mrtvi."

"Š-ššš, ššš", reče on, osećajući kako mu se nešto snažno i moćno razliva iz srca i uma. "Sve će biti u redu."

Osetio je kako joj glava podrhtava na njegovom ramenu.

"Biće, biće", reče.

"Kako može da bude?"

"Biće", reče on, iako je znao da ni sam ne veruje u to, iako je bio svestan da to samo ova rastuća napetost izvlači reči spokojstva iz njega.

"Ne", reče ona, "ne."

"Da, biće, biće, Rut."

Uopšte nije bio svestan koliko su vremena proveli sedeći čvrsto zagrljeni na kauču. Sasvim je izgubio predstavu o vremenu i

prostoru; postojali su samo njih dvoje, osećajući neodoljivu potrebu jedno za drugim; dva poslednja ljudska bića koja su preživela užasan pohod crne smrti konačno su se našla.

A onda se u njemu javi želja da učini nešto za nju da joj pomogne.

"Hodi", reče. "Hoću da te pregledam."

Ona se skupi u njegovom zagrljaju.

"Ne, ne", reče Nevil brzo. "Ne boj se. Ubeđen sam da nećemo pronaći ništa. Čak i ako pronađemo, ja ću te izlečiti. Kunem se da ću te izlečiti, Rut."

Posmatrala ga je u tami, ne izgovorivši ni reč. Nevil ustade, podigavši je sa sobom; u njemu počeo da narasta uzbuđenje koje nije osetio već godinama. Želeo je da je izleči da joj pomogne.

"Dozvoli mi", reče. "Neću ti ništa. Obećavam ti. Moramo samo da saznamo. Moramo da budemo sigurni. Tek tada ćemo moći da pravimo planove i da delamo. Spasiću te, Rut. Spasiću te, ili ću i ja umreti."

Ona je i dalje podrhtavala.

"Hodi, Rut."

Kada se jednom oslobodio podozrenja i sumnji, ništa ga više nije sputavalo; osećao je kako mu podrhtava celo telo.

Uveo ju je u spavaću sobu. Tek kada su stali pod svetlost abažurske lampe, Nevil je primetio koliko je Rut uplašena, i privukao ju je u zagrljaj, nežno je milujući po kosi.

"Sve je u redu", polako je ponavljao. "Sve je u redu, Rut. Ma šta budemo otkrili, sve će biti u redu. Zar ne razumeš?"

Postavio ju je u naslonjaču; lice joj je bilo bezizražajno, a telo počelo da drhti, dok je on zagrevao iglu na plamenu Bunsenove lampe.

Nevil se nađe i poljubi je u vrat.

"Ništa se ne boj", reče blagim glasom. "Ništa se ne boj."

Zaklopila je oči dok joj je zabadao iglu. I sam je osetio bol u prstu kada je istisnuo nekoliko kapi njene krvi i razmazao ih po pločici.

"Odlično, odlično", reče on kroz stisnute zube, stavivši joj komadić vate na ranu na prstu. Osećao je kako bespomoćno drhti. Učinio je sve da to obuzda, ali mu nije pošlo za rukom. Pločica mu je gotovo ispala iz ruke i on se okrenu ka Rut sa osmehom, pokušavajući da ublaži plimu straha koja joj se očitavala na licu.

"Ne boj se", reče. "Molim te. Izlečiću te ako si zaražena. Hoću, Rut."

Hoću."

Sedela je bez reči, posmatrajući ga praznim pogledom dok je radio. Ruke su joj nepomično počivale na krilu.

"Šta ćeš uraditi ako... ako sam ipak zaražena?" upita ga polako.

"Nisam siguran", reče on. "Još ne. Postoji čitavo mnoštvo stvari koje mogu da preduzmem."

"Na primer?"

"Vakcina, pre svega."

"Kazao si da vakcine ne pomažu", reče ona pomalo drhtavim glasom.

"Da, ali..." prekide on misao, dok je stavljao staklenu pločicu pod mikroskop.

"Šta ćeš učiniti, Roberte?"

Polako je ustajala iz naslonjače dok se on nadnosio nad mikroskop.

"Roberte, ne gledaj!" zavapi ona iznenada, molećivim glasom.

Ali on je već video.

Dah mu je zastao u grudima. Oči im se sretoše.

"Rut", prošaputa Nevil zapanjenim glasom...

U istom trenutku, drveni malj spusti mu se na čelo. Plima bola prostruja kroz glavu Roberta Nevila i on oseti kako mu tlo izmiče pod nogama. Padajući na stranu povukao je sa sobom i mikroskop. Kada je dotakao kolenima pod on podiže zbunjeni pogled prema njenom licu koje je strah izobličio. Malj ponovo udari i on jauknu od bola. Da ne bi udario licem o zemlju ispružio je ispred sebe dlanove. Stotinu milja ispred sebe začuo je njeno isprekidano jecanje.

"Rut", prostenjao je.

"Kazala sam ti da ne gledaš!" viknu ona.

On se ispruži i obgrli joj noge; treći udarac malja, bio je upravljen u potiljak.

"Rut!"

Ruke Roberta Nevila omlitaviše i skliznuše niz njena bedra, strgavši oveći komad haljine. Trenutak pre no što mu je um zaposela tama osetio je u udovima i prstima užasan bol.

19.

Kada je otvorio oči u kući je vladala mukla tišina. Ostao je nepomičan nekoliko trenutaka zureći u pod. A onda, sa bolnim uzdahom podiže se na noge. Gomila oštrih igala rasprsla mu se u mozgu i on se ponovo sruči na pod, pritiskajući rukama glavu u kojoj mu je sve bučalo. Ponovo je ležao na podu, dok su mu iz grla izlazili nemušti glasovi.

Posle nekoliko minuta ponovo je pokušao polako da ustane, pridržavajući se za rub tezge. Pod se ljuljao pod njim dok se pridizao, zatvorenih očiju i na nesigurnim nogama.

Prošlo je dugo vremena pre no što mu je uspelo da se otetura do kupatila. Tu se ispljuskao hladnom vodom, a zatim seo na ivicu kade, stavivši hladan i vlažan peškir na čelo.

Šta se dogodilo? Tupo je zurio u bele pločice na podu.

Zatim je lagano ustao i otišao u trpezariju. U njoj nije bilo nikoga. Prednja vrata su bila poluotvorena u sivilo ranog jutra. Ona je nestala. I tada se setio. Brzo se vratio u spavaću sobu, oslanjajući se o zidove kako ne bi pao.

Poruka se nalazila na tezgi pored prevrnutog mikroskopa. On podiže papir neosetljivim prstima, i ode do kreveta. Sručivši se na postelju sa bolnim uzdahom, podigao je pismo u visinu očiju. Ali slova su se povijala i preplitala. Nevil protrese glavom i zatvori oči. Kada ih je posle nekoliko minuta otvorio, bio je u stanju da čita.

Roberte,

Sada znaš. Znaš da sam te špijunirala i da je gotovo sve što sam ti rekla bila laž.

Pa ipak, pišem ti ovo pismo zato što želim da te spasem, ako budem mogla.

Kada mi je bio dodeljen zadatak da te špijuniram, tvoj život me je ostavljao sasvim ravnodušnom. To je zato što sam imala muža, Roberte. Muža koga si ti ubio.

A onda se sve promenilo. Postalo mi je jasno da su i tebe okolnosti prisiljavale na sve ono što si radio, baš kao i nas. Mi smo zaraženi.

Ti to već znaš. Ono, međutim, što nisi shvatio jeste da ćemo mi ostati živi. Otkrili smo način kako da to postignemo, i sada ponovo uspostavljamo društvo, polako ali sigurno. Moraćemo da odbacimo sva ona jadona bića koje je smrt već dostigla. Takođe ćemo, iako se u sebi molim da to ne učinimo, možda odlučiti da ubijemo tebe i sve slične tebi.

Sve slične meni? - pomisli on zbunjeno. Ponovo je spustio pogled na pismo.

Pokušaću da te spasem. Reći ću im da si odveć dobro naoružan, tako da još ne možemo da te napadnemo. Iskoristi vreme koje ti pružam, Roberte! Napusti kuću i pobegni u planine gde ćeš biti siguran. Nas je sada vrlo malo. Ali pre ili kasnije postaćemo veoma dobro organizovani, i ništa što bih ja rekla neće moći da ih uzdrži da te ne unište. Za ime Boga, Roberte, beži dok još možeš.

Znam da mi možda nećeš verovati. Ti sigurno sumnjaš da mi već možemo da živimo jedno kraće razdoblje na suncu. Takođe mi možda nećeš verovati da je moj ten bila samo šminka. Isto kao što će ti zvučati sasvim neverovatno da nam klice više ne smetaju.

Upravo zbog toga sam ti ostavila jednu od mojih pilula. Uzimala sam ih sve vreme dok sam bila ovde. Držala sam ih u pojasu koji sam nosila oko struka. Sigurno ćeš otkriti da one predstavljaju kombinaciju defibrinisane krvi i droga. Ni sama ne znam šta je to tačno. Krv hrani klice, a droga sprečava razmnožavanje. Upravo je otkriće ove pilule sprečilo da svi ne poumiremo, i omogućilo nam da ponovo polako uspostavimo društvo.

Veruj mi da je sve ovo istina i beži što pre! Molim te da mi oprostiš. Nisam nameravala da te udarim i beskrajno mi je žao što sam morala to da učinim. Ali užasno sam se plašila onoga što ćeš preduzeti kada otkriješ istinu.

Oprosti što sam te slagala za toliko mnogo stvari. Ali molim te da mi veruješ ovo: kada smo bili zajedno u tami, pripijeni jedno uz drugo, ja te nisam špijunirala. Ja sam te volela.

Rut

Pročitao je pismo ponovo. Zatim mu ruke skliznuše niz telo i on poče praznim pogledom da zuri u pod. Nije mogao da veruje. Polako je odmahnuo glavom i pokušao da shvati, ali mu je smisao izmicao.

Mahinalno je prišao tezgi i podigao malu ćilibarsku pilulu. Nekoliko trenutaka držao ju je na dlanu, zatim ju je omirisao i liznuo. Osećao je kako se polako rastače sva ona sigurnost koju je razum sazdao oko njega. Same osnove njegovog života počele su da se ljuljaju i da podrhtavaju, i to ga je zaplašilo.

Pa ipak, nije mogao da ne prihvati činjenice. Pilula, bronzana boja njenih nogu, izlazak po danu, reakcija na beli luk.

Zavalio se u naslonjaču i bacio pogled na malj koji je ležao na stolu.

Polako i s naporom, njegov um je najzad počeo da povezuje stvari.

Kada ju je prvi put ugledao ona je počela da beži od njega.

Da li je i to samo bio trik? Ne, ona se stvarno prestrašila. Sigurno ju je prepao njegov krik, a zatim je, iako ga je očekivala, u panici sasvim zaboravila na zadatak. Tek kasnije kada se malo primirila bila je sposobna da iskonstruiše onu priču o praznom stomaku koji ne može da podnese miris belog luka. Lagala je, osmehivala se i izigravala bespomoćnu žrtvu, prikupljajući sve vreme informacije zbog kojih je bila poslata. A kada je htela da ode nije mogla zbog Kortmana i ostalih. Tada se i on probudio, oni su se grlili...

Nevilova bleđa pesnica lupi po plohi tezge. 'Ja sam te volela.' Laž. Laž. Nervoznim prstima zgužvao je pismo i zavitlao ga u jedan ugao sobe.

Iznenada erupcija besa izazvala je plimu bola u njegovoj glavi i on je stisnuo čvrsto obema rukama, zatvorivši oči sa bolnim jecajem.

Ostao je nepomičan nekoliko minuta. A onda polako ustade iz naslonjače i ispravi mikroskop. Ostali deo njenog pisma nije bio laž, znao je to. Znao je jer tu je bila pilula, tu su bile činjenice i sećanja. Ali znao je još nešto što Rut i njen narod nisu znali.

Dugo nije odvajao pogled od mikroskopa. Da, znao je. Prihvatanje nove istine koje je sada gledao izmenila je čitav njegov svet. Kako je glup i nepronicljiv bio kada to nije mogao da predvidi. A pročitao je rečenicu stotinama, pa čak i hiljadama puta. Ali izgleda da je nikada nije shvatio. Bila je to sasvim kratka rečenica, ali značila je tako mnogo.

Bakterije mogu da mutiraju.

Četvrti deo: JANUAR 1979.

20.

Bila je noć kada su došli. Dovezli su se u zamračenim automobilima na kojima su goreli veliki farovi, sa puškama, sekirama i čakljama. Pojavili su se iz tame, praćeni snažnom bukom motora, dok su duge bele ruke njihovih farova skliznule iza ugla bulevara i razlile se po ulici Kimaron.

Robert Nevil je sedeo pored špijunke kada su oni došli. Odložio je knjigu i dokono zurio napolje kada su se beli zraci zarili u beskrvna lica vampira; oni su počeli da se zbunjeno komešaju, dok su im divlje crne oči kao paralizovane počivale na zaslepljujućoj svetlosti.

Nevil odskoči od špijunke, a srce poče mahnito da mu bije u grudima. Za trenutak je stajao drhteći u mračnoj sobi, nesposoban bilo šta da preduzme. Nešto mu se skupilo u grlu kada je začuo zvuk automobilskih motora čak i kroz debele izolacione zidove. Na um mu padoše pištolji u pisaćem stolu i mašinka na tezgi. Bilo je to jedino oružje kojim je mogao da brani kuću. Čvrsto je stisnuo prste sve dok mu se nokti nisu zarili u dlanove. Ne, već je doneo odluku; pažljivo ju je razradio tokom poslednjih meseci. Neće se boriti.

Osećajući tešku i neprijatnu mučninu u stomaku, ponovo je prišao špijunki i pogledao napolje.

Ulica je predstavljala poprište brzog i nasilnog delanja, koje se odvijalo pod snažnim svetlom farova. Ljudi su navalili na ljude, a tupi bat čizama odjekivao je sa pločnika. Zatim se razleže jedan pucanj, šuplje odjeknuvši, a onda poče paljba.

Muški vampiri padali su pokošeni hicima. Četiri čoveka hvatali su ih za ruke i pridržavali ih, dok su druga dvojica zabijala sjajne kopljaste vrhove svojih čaklji u grudi vampira. Nevilovo lice se zgrči kada krici počeše da ispunjavaju noć. Gledajući ovaj prizor, osećao je kako mu dah zastaje u grudima.

Ljudi u tamnim odelima znali su tačno šta rade. Napolju se videlo sedam vampira, šest muškaraca i jedna žena. Pridošlice su opkolile ovu grupu, sputali im ruke i zabadali im britke čaklje duboko u tela. Krv bi zašikllala po tamnom pločniku, i vampiri su nestajali jedan za drugim. Nevil je sve više drhtao. Da li je to novo društvo? - odjeknu

mu u svesti. Želeo je da veruje da su oni prisiljeni na ovo što rade, ali stravičnost prizora prizvala je najcrnje slutnje. Moraju li to odista ovako da čine? Je li ovo nemilosrdno i okrutno klanje odista neophodno? Zbog čega su ubijali noću kada su vampiri danju mogli da budu bezbolno umoreni?

Robert Nevil je osetio kako mu zgrčene pesnice podrhtavaju. Nimalo mu se nije dopadao ovaj prizor koji ga je neobično podsećao na metodično klanje. Znatno su više ličili na gangstere nego na ljude koje je nužda naterala da to preduzmu. Na njihovim licima očitovali su se izrazi zlokobnog trijumfa pod bledom i snažnom svetlošću farova. Ta lica bila su okrutna i bezosećajna.

Iznanada, jedna misao prože Nevila jezom. Gde je Ben Kortman?

Brzo je pogledom pretražio ulicu, ali nije video Kortmana. Sasvim se pripio uz špijunku kako bi imao što bolji pogled. Najednom mu je postalo jasno da ne želi da se oni dočepaju Kortmana i da ga unište na ovaj način. U njemu se najednom pojavilo osećanje čijeg porekla nije bilo svestan - osećanje veće naklonosti prema vampirima nego prema njihovim dželatima.

Sedam vampira ležalo je zgrčeno na tlu u lokvama krvi. Svetlost farova poče ponovo da klizi preko ulice, osvetljavajući noć. Nevil okrenu glavu u stranu kada je snažan snop skliznuo preko prednjeg dela njegove kuće. A onda, kada je trenutna zaslepljenost prošla, on ponovo pogleda napolje.

Pucanj. Nevilove oči se upraviše prema mestu koje su osvetljavali farovi.

Zgrčio se. Kortman se nalazio na krovu kuće sa druge strane ulice. Uspinjao se prema dimnjaku, muklo bubnjajući po crepovima.

Najednom Nevil shvati da se Ben Kortman, zapravo, sve vreme krio u dimnjaku, i pri pomisli na to obuze ga plima očaja. Usne su mu bile čvrsto stisnute. Zašto nije pažljivije pretraživao susedstvo. Nije mogao da odagna mučninu koja se javila pri pomisli da će Kortmana ubiti ovi okrutni stranci. Iako to objektivno nije imalo nikakvog značaja, osetio je kako ga obuzima mržnja. Ako je već neko trebalo da svrši sa Kortmanom, onda je to bio samo on.

Ali više se ništa nije moglo učiniti. Praznim i tupim pogledom posmatrao je snopove farova na Kortmanovu telu koje se nemoćno izvijalo. Duge bele ruke lagano su posezale za nekakvim uporištem

na krovu. Polako, sasvim polako, kao da Kortman pred sobom ima sve vreme ovog sveta. Požuri! zaurla Nevil u sebi. Osećao je kako se sve u njemu napreže do granice kidanja, dok je posmatrao spore pokrete Kortmanove agonije.

Ljudi se nisu dovikivali niti su se čule komande. Jednostavno su podigli puške i kroz noć se zaori rezak odjek plotuna.

Nevil je gotovo osetio kako se meci zabijaju u njegovo vlastito telo. Počeo je da drhti kao prut kada je video Kortmanovo telo kako se trza pod kišom metaka. Ben je i dalje puzio, i Nevil ugleda njegovo belo lice i čvrsto stisnute zube. Kraj Olivera Hardija, pomisli; smrt svih komedija i prestanak smeha. Nije više čuo neprekidne plotune pušaka. Nije čak ni osetio kako mu suze klize niz obraze. Pogled mu je bio upravljen u nezgrapno obličje svog starog prijatelja koji je još pokušavao da se uspenra uz jarko osvetljen krov.

Kortmanu je konačno pošlo za rukom da se uspravi na kolena i da se grčevitim prstima uhvati za dimnjak. Telo mu se izvijalo pod kišom metaka. Crne oči netremice su zurile u zaslepljujuće farove dok su mu se usne krivile u bešumne krike.

A onda mu je uspelo da se uspravi pored dimnjaka: Nevilovo lice izobličila je grimasa videvši Kortmana kako počinje da podiže desnu nogu. Ali bučne mašinke nisu prestajale da ga zasipaju vrućim olovom. Za trenutak Kortman je stajao uspravljen pod usijanom kišom, dok su mu ukočene ruke bile visoko dignute iznad glave, a drzak prkos poigravao na bledom licu.

"Bene", promrmlja Nevil, gotovo nerazgovetnim šapatom.

Telo Bena Kortmana se zgrči, naže napred i pade. Počelo je da klizi i da se polako kotrlja niz crepove, a zatim polete preko ruba krova. U iznenadnoj tišini Nevil začu tup udarac sa druge strane ulice. Sa gađenjem je okrenuo glavu kada je ugledao ljude kako trče prema telu koje se koprcalo sa svojim oštrim čakljama. Zatvorio je oči i ponovo zario duge nokte u dlanove.

A onda se začuo bat čizama. Nevil ustuknu u tamu. Stajao je na sredini sobe, čekajući da ga pozovu ili da mu kažu da izađe napolje. Osećao se ukočeno. Neću da se borim, ponavljao je neprestano u sebi. Bez obzira na to što je to želeo i bez obzira na to što je već mrzeo crne prilike sa njihovim revolverima i krvožednim čakljama.

Pa ipak, neće se upustiti u borbu. Doneo je tu odluku nakon veoma

pomnog razmišljanja. Oni će učiniti ono što budu morali, makar i uz suvišno nasilje i neshvatljivo uživanje. On je ubijao pripadnike njihovog naroda, tako da im preostaje samo da ga uhvate kako bi se spasli. Neće se boriti. Prepustiće se pravdi njihovog novog društva. Kada ga budu pozvali on će izići i predati se; bila je to čvrsta odluka. Ali oni ga nisu pozvali. Nevil se zbunjeno trgao kada se oštrica sekire duboko zarila u ulazna vrata. Stajao je drhteći u tami trpezarije. Šta će učiniti? Zašto ga nisu pozvali da se preda? On nije bio vampir već čovek kao i oni. Šta će učiniti?

Munjevito se okrenuo i pogledao prema kuhinji. Udarci sekire začuli su se i na zapretenim zadnjim vratima. Nervozno je krenuo prema hodniku. Uplašen pogled klizio mu je od prednjih do zadnjih vrata. Srce mu je besomučno udaralo u grudima. Više ništa nije shvatao, ništa. Sa uzvikom zbunjenog iznenađenja on utrča u hodnik kada se opkoljenom kućom razleže pucanj puške. Oni su pucali u bravu na prednjim vratima. Od drugog pucnja uši mu se sasvim zaglušiše.

A onda mu je, najednom, sinulo. Oni nisu došli da ga izvedu na sud i pred pravdu. Oni su došli da ga pogube.

Zaplašeno mrmljajući pojurio je prema spavaćoj sobi. Prsti počеше grčevito da mu preturaju po fijokama stola.

Konačno se uspravio na drhtavim nogama, držeći dva pištolja. Ali šta ako oni ipak dolaze da ga odvedu u zatvor? Ravnao se jedino prema činjenici da ga nisu pozvali da iziđe. Ali u kući nije bilo svetla, možda su pomislili da je već otišao.

Stajao je drhteći u tami spavaće sobe, nesvestan šta da preduzme, dok mu je užas ispunjavao grudi. Zašto nije pobjegao? Zašto je nije poslušao i pobjegao? Budalo!

Jedan od pištolja mu ispade iz drhtavih prstiju kada su prednja vrata bila probijena. Teški koraci zabubnjaše trpezarijom i Robert Nevil se brzo baci na pod, čvrsto stežući preostali pištolj ukočenim beskrvnim prstima. Neće ga ubiti bez borbe.

Promrmljao je neku kletvu kada se u mraku sudario sa tezgom. A onda se ukoči, napregnuto iščekujući. U susednoj sobi jedan čovek je nešto rekao što on nije razumeo, a onda hodnikom počеше da klize snopovi baterijskih lampi. Nevil zadrža disanje. Osećao je kako soba počinje da se vrti oko njega. To je, dakle, kraj. Bila je to jedina stvar koja mu je pala na um. To je, dakle, bio kraj.

Teške cipele odjeknuše u hodniku. Nevilovi prsti se još čvršće obaviše oko pištolja, dok su mu preplašene oči nepomično počivale na vratima. Dva čoveka uđoše.

Snopovi njihovih baterijskih lampi počeli su da šaraju po sobi, a onda jedan skliznu na njegovo lice. Dvojica munjevito odskočiše ustranu.

"Pazi, ima revolver!" viknu jedan i poče da puca.

Nevil začu kako se meci zabijaju u zid iznad njegove glave. A onda poče da laje i pištolj u njegovoj ruci, obasjavajući mu lice kratkotrajnim blescima. Nije gađao nijednog od njih; automatski je pritiskao obarač. Jedan čovek bolno kriknu.

A onda Nevil oseti kako mu se reska jara munjevito razliva po grudima. Ustuknuo je korak unazad i zateturio se dok mu se celo telo zgrčilo u bolu. Opalio je još jedanput, a onda se sručio na kolena i pištolj mu je ispao iz prstiju.

"Pogodio si ga!" začu on nekoga da viče iz neposredne blizine. Pokušavao je da uhvati pištolj ali mu se iz mraka spusti na ruku jedna teška čizma i slomi je. Nevil sa krikom povuče ruku i sruči se na pod, osećajući kako mu se plima bola rasprskava po celom telu.

Grube ruke ga uhvatiše ispod miški i podigoše. Pitao se kada će ga dokrajčiti. Virdži, pomisli iznenada; Virdži, evo me, dolazim. Bol u njegovim grudima izgledao je poput rastopljenog olova koje neko sipa po njemu sa velike visine. Osećao je i čuo vrhove svojih čizama kako se vuku po podu i bio je pripravan da svakog trenutka umre. Neka se to dogodi u mojoj kući, sinu mu najednom u svesti. Pokušao je da pruži slab otpor, ali ih to nije zaustavilo. Imao je utisak kao da mu se neke oštre kandže zarivaju u grudi dok su ga vukli kroz trpezariju.

"Ne", zavapi. "Ne!"

Bol se uspuzao od grudi do mozga i počeo da biva nesnosan. Sve je počinjalo da se rastače u tamu.

"Virdži", promrmlja on hrapavim šapatom.

Crne prilike izvukoše njegovo mlitavo telo iz kuće i povedoše ga u noć. U svet koji je od sada pripadao njima, a ne više njemu.

21.

Zvuk; vazduhom se razlegao šapat. Robert Nevil muklo zakašlja, a zatim mu bol u grudima izobličio lice u grimasu: teško je zastenjavao kada mu se glava blago pomerila na ravnom jastuku. Zvuk je postao jači, a onda se pretvorio u neobičnu mešavinu šumova. Ruke mu nemoćno klонуše niz bokove. Zašto mu nisu odagnali ovaj plamen iz grudi. Imao je utisak da mu neko neprestano stavlja usijano uglevlje na živo meso. Usne mu se ponovo zgrčiše u neizdrživom bolu, a zatim, polako i s naporom, Robert Nevil otvori oči.

Zurio je u grubu gipsanu tavanicu čitav minut, ne zatvarajući očne kapke. Plime i oseke bola naizmenično su mu preplavljivale grudi u nepravilnim razmacima. Lice mu je izražavalo napregnutost, čvrstu volju da se ne prepusti bolu. Ako bi ga samo za trenutak opustio, vatra u grudima postajala je nesnosna; morao je na neki način da je obuzda. Prvih nekoliko trenutaka bio je u stanju jedino da misli na bol i da se bori protiv njegovih žestokih naleta. A onda, posle neodređeno dugo vremena, mozak je ponovo počeo da mu radi; lagano, kao pokvarena mašina koja se svakog časa zaustavlja i ponovo pokreće, zastajkuje i kašljucavo radi.

Gde sam? - bilo je prvo što mu je palo na pamet. Bol je bio nesnosan. Pogledao je prema grudima i video da su obavijena širokim zavojem na čijoj se sredini nalazila velika crvena mrlja koja se polako dizala i spuštala. On zaklopi oči i proguta pljuvačku. Ranjen sam, pomisli. Ranjen sam teško. Usta i grlo bili su mu sasvim suvi. Gde sam, šta sam...

A onda se setio; setio se tamnih prilika i napada na njegovu kuću. Shvatio je gde se nalazi još pre no što je lagano okrenuo glavu; kroz koprenu bola ugledao je zapretene prozore. Gledao je dugo u prozore, zgrčenog lica i stisnutih zubi. Zvuk je dopirao spolja; zvuk komešanja i žamora.

Pustio je da mu glava ponovo padne na jastuk i ostao je u tom položaju, netremice zureći u tavanicu. Sve je ovo već prevazilazilo njegovu moć poimanja. Bilo je teško ne poverovati da je sve samo košmarni san. Više od tri godine bio je sam u kući, a sada svi ovi

ljudi. Ali oštar i rezak bol u grudima i crvena mrlja koja je postajala sve veća i veća odagnavali su svaku obmanu o snu. Zaklopio je oči. Uskoro ću umreti, pomislio je u sebi.

Pokušao je da prihvati tu činjenicu ali mu nije pošlo za rukom. Bez obzira na to što je tokom svih ovih godina živeo u atmosferi smrti, bez obzira što mu je borba za goli opstanak nalagala stalno nove i nove smrti - njemu nije pošlo za rukom da se pomiri sa tim. Lična smrt i dalje se nalazila sa one strane shvatljivog.

Još je ležao na leđima kada su se vrata iza njega otvorila.

Nije mogao da se okrene zato što je to izazivalo novi bol. Ležao je nepomično, osluškivajući bat koraka koji se približavao postelji. Podigao je pogled, ali nikoga nije bilo u njegovom vidnom polju. Moj dželat, pomisli on, pravda novog društva. Zaklopio je oči i primirio se. A onda koraci nastaviše da se približuju sve dok se nisu zaustavili pored same postelje. Pokušao je da proguta pljuvačku, ali mu je grlo bilo odveć suvo. Prevukao je jezikom preko usana.

"Jesi li žedan?"

On je pogleda praznim očima i srce najednom poče brže da mu kuca u grudima. Ubrzani protok krvi razlio je plimu bola po njegovom telu i on za trenutak ostade zgrčen. Osećao je kako se polako primiće agoniji. S naporom je okrenuo glavu na jastuku, grizući donju usnu i grčevito stežući pokrivač. Crvena mrlja postajala je sve veća.

Ona se spustila na kolena, brišući mu znoj sa čela i prevlačeći mu preko usana hladnim i nakvašenim peškirom. Bol je počeo lagano da popušta i konture njenog lica ponovo poprimiše čvrst oblik. Nevil je ležao nepokretno, posmatrajući je napaćenim očima.

"Tako", reče najzad.

Ona nije odgovorila. Podigla se i sela na ivicu postelje. Ponovo je počela da mu briše znoj sa čela. Zatim se nagla preko kreveta i on začu kako sipa vodu u čašu.

Bol mu je prostrujao celim telom dok mu je ona podizala glavu i davala da pije. Sigurno se i oni tako osećaju kada im zabadaju čaklje, pade mu na um. Ova oštra i reska agonija, dok krv lagano ističe iz tela.

Glava mu ponovo klonu na jastuk.

"Hvala", promrmlja Nevil.

Sela je ponovo pored njega, dok joj je na licu bila čudna mešavina

naklonosti i nespokojstva. Njena crvena kosa bila je skupljena u veliku punđu na potiljku. Izgledala je veoma odlučno i samouvereno.

"Nisi mi poverovao, zar ne?" upita ona.

On se muklo zakašlja. Zatim je široko otvorio usta i nekoliko trenutaka požudno udisao svež jutarnji vazduh.

"Jesam... verovao sam ti", reče.

"Zašto onda nisi pobjegao?"

Pokušao je da odgovori ali mu reči zastadoše u grlu. Ponovo je zakrkljao i izgubio dah.

"Naprosto... nisam mogao", promrmlja. "Gotovo sam otišao nekoliko puta. Jednom sam se čak spakovao i... krenuo. Ali nisam mogao, nisam mogao da... odem. Odveć sam se bio navikao na... kuću. To je bila navika, sasvim... obična ljudska navika. Jednostavno sam se... navikao."

Ona pređe pogledom preko njegovog oznojenog lica, a zatim čvrsto stisnu usne dok mu je brisala čelo.

"Suviše je kasno sada", reče Rut. "Ti to znaš, zar ne?"

Nešto mu zakrklja u grlu dok je gutao pljuvačku.

"Znam", reče.

Pokušao je da se osmehne, ali mu se usne samo zgrčiše u ružnu grimasu.

"Zbog čega si im se onda suprotstavio?" upita ga ona. "Imali su naređenje da te dovedu neozleđenog. Da nisi pucao na njih, oni te ne bi ranili."

Nešto mu se skupilo u grlu.

"Sada je svejedno... prostinja."

Zatvorio je oči i čvrsto stisnuo zube kako bi ublažio nalet bola.

Kad ih je otvorio, ona je još bila tu. Izraz njenog lica nije se promenio.

Osmehnuo se jedva primetnim pokretom usana. "Tvoje... tvoje društvo je... baš lepo", prošaputa. "Ko su oni gangsteri koji su došli po mene? Je li to... tvoj konzul pravde?"

Imala je razočaran pogled. Ona se promenila, pomisli najednom Nevil.

"Nova društva su uvek primitivna", odgovori Rut. "Trebalo bi da to znaš. Na izvestan način mi predstavljamo revolucionarnu grupu; uspostavljamo društvo nasiljem. To je neizbežno. Uostalom, tebi

nasilje nije strano. I ti si ubijao. Mnogo puta."

"Samo u... samoodbrani."

"To isto i mi činimo" reče ona mirno. "U borbi za opstanak. Ne smemo da dopustimo da smrt postoji uporedo sa životom. Njihovi umovi su istrošeni, i oni žive samo sa jednim ciljem. Moramo da ih uništimo. Kao i onoga koji ubija i mrtve i žive."

Dubok uzdah izazvao je plimu bola u njemu. Osećao je vatru čak i u očima, a celo telo mu je podrhtavalo. Uskoro će svemu doći kraj, pomisli. Ne mogu više ovo da izdržim. Ne, smrt ga više nije plašila. Nije je shvatao, ali ga nije ni ispunjavala strahom.

Talas bola se lagano povukao i koprena se diže sa njegovih očiju. On podiže pogled prema njenom nepomičnom licu.

"Nadam se", reče on. "Ali... da li si videla njihova lica kada... kada ubijaju?" Grlo mu se ponovo skupilo. "Radost", promrmlja Nevil. "Čista radost."

Usiljeno se osmehnula. Ona se promenila, pomisli on opet, sasvim se promenila.

"Da li si ikada video svoje lice", upita ga Rut, "kada ubijaš?" Prebukla je peškirom preko njegovog čela. "Ja sam to videla, sećaš se? Bilo je užasno. U stvari, ti onda čak nisi ni ubijao, ti si me samo progonio."

Nevil zatvori oči. Zašto je slušam? - pomisli u sebi. Ona je postala samo bezumni predstavnik novog nasilja.

"Možda si stvarno video radost na njihovim licima", reče ona. "To me ne iznenađuje. Oni su mladi. Osim toga, predstavljaju ubice, ubice po dužnosti, legalne ubice. Oni uživaju poštovanje zbog toga što rade i svi im se dive. Šta si očekivao od njih? To su samo obični ljudi. A čovek pre ili kasnije nauči da uživa u ubijanju. To je stara priča, Nevile. Ti je dobro znaš."

On podiže pogled prema njoj. Na licu joj se video usiljen, veštački osmeh žene koja pokušava da potisne svoje biće u korist nekog višeg poziva.

"Robert Nevil", reče ona. "Poslednji predstavnik stare rase."

Lice mu se zgrči.

"Poslednji?" promrmlja on, osećajući kako ga pritiska teško breme krajnje usamljenosti.

"Koliko je nama poznato", reče ona ravnodušnim glasom. "Ti si

poslednji. Kada i tebe bude nestalo, neće postojati niko sličan tebi u čitavom našem društvu."

On pogleda prema prozoru.

"Napolju... ima... sveta", reče Nevil.

Rut klimnu glavom. "Da, čekaju."

"Moju smrt?"

"Tvoje pogubljenje", reče ona.

Osećao je kako mu se srce steže dok je podizao pogled prema njoj.

"Bolje požuri", reče on, bez straha i sa iznenadnim prkosom u hrapavom glasu.

Posmatrali su se nekoliko dugih minuta. A onda se nešto prelomi u njoj. Lice joj je postalo sasvim bledo.

"Sigurna sam", reče ona blago, "sigurna sam da se ne plašiš."

Nesvesno je položila svoju ruku na njegovu.

"Kada sam prvi put čula da će poslati ljude na tebe, htela sam da odem i da te upozorim. Ali onda sam shvatila da ako si još tu ništa te neće naterati da odeš. Takođe sam nameravala da ti pomognem da pobegneš pošto te budu doneli ovde. Ali kada su mi rekli da si ranjen postalo mi je jasno da je bekstvo nemoguće."

Na usnama joj zaigra osmeh.

"Drago mi je što se ne bojiš", reče. "Veoma si hrabar." Glas joj je postao mek. "Roberte."

On oseti u tišini kako mu čvrsto steže ruku.

"Kako si uspela da dođeš do mene?" upita je Nevil.

"Imam visok čin u novom društvu."

On je obgrli oko mišice.

"Ne dozvoli im... da budu..." Počeo je da iskašljava krv. "Ne dozvoli da budu odveć grubi i nemilosrdni."

"Šta ja mogu...", započe ona, ali naglo zastade. Zatim mu se osmehnu. "Pokušaću", reče.

Nije mogao dalje da razgovara. Bol je postajao sve nesnosniji. Izvijao se i grčio kao životinja na umoru. Rut se naže nad njim.

"Roberte", reče, "slušaj me. Oni hoće da te pogube. Bez obzira na to što si ranjen. Ne preostaje im ništa drugo. Ljudi su proveli celu noć napolju, čekajući na taj trenutak. Oni te se boje, Roberte, mrze te. Oni žele tvoju smrt."

Ona brzo podiže ruku i otkopča bluzu. Izvadila je iz prslučeta malu

kapsulu i čvrsto je stisnula u njegov desni dlan.

"To je sve što mogu da učinim, Roberte", prošaputa ona. "Ovo će ti prekratiti muke. Upozorila sam te, rekla sam ti da bežiš." Glas joj je najednom postao loman. "Nije imalo smisla toliko da se boriš, Roberte."

"Znam." Reči koje su dopirale iz njegovog grla pretvorile su se u krkljanje.

Ona je stajala nad njegovom posteljom sa izrazom sažaljenja na licu. Njen dolazak ovde i zvaničan način istupanja sve je to bila poza, pomisli Nevil. Ona se, zapravo, bojala da bude ono što jeste. Sada to shvatam.

Rut spusti glavu do njega, i poljubi ga svojim hladnim usnama.

"Uskoro ćeš biti sa njom", promrmlja ona jedva čujnim glasom.

Zatim se uspravila čvrsto stisnutih usana, i zakopčala dva gornja dugmeta na bluzi. Uputila mu je još jedan dug pogled, a zatim ga potapša po desnoj ruci.

"Uzmi to što pre", promrmlja ona i brzo se okrenu.

Čuo je bat njenih koraka kako se udaljavaju kroz sobu. Zatim se vrata zatvoriše i on začu kako ih neko zaključava. Zaklopio je oči i osetio tople suze kako mu klize ispod trepavica. Zbogom, Rut. Zbogom, svemu.

A onda, iznenada, poče brže da diše. Oslonivši se na ruke, uspravio se u sedeći položaj. Nije hteo da se polako rastoči u sve žešćem bolu koji mu je raspaljivao grudi. Čvrsto stisnuvši zube, polako se podigao na noge. Za trenutak je gotovo pao, ali, povrativši ravnotežu, on pođe preko sobe, na klecavim nogama koje je jedva osećao.

Prišao je prozoru i provirio napolje.

Ulica je bila puna ljudi. Oni su se gurali i komešali u svetlom sivilu jutra, a njihovo mrmljanje ličilo je na zujanje miliona insekata.

Gledao je u masu dok se levom rukom pridržavao za jednu dasku. Oči su mu se caklile u groznici.

A onda ga je neko spazio.

Za trenutak se podigla graja koju je nadjačalo nekoliko prodornih krikova.

Zatim ponovo zavлада tišina, kao da je neko veliko ćebe palo na njihove glave. Svi su nepomično stajali, sa svojim bledim licima

upravljenim prema njemu. On ih je također gledao. I tek tada mu pred očima iskrsnu istina: ja sam jedini abnormalan među njima. Većina uvek odlučuje o tome šta je normalno, a ne samo jedan čovek.

A onda je ova iznenadna pomisao naišla na potporu u izrazu njihovih lica - izrazu užasa, paničnog straha i zebnje - i njemu postade jasno da ga se oni boje. Za njih je on bio zla kob koju nikada nisu videli, zla kob gora čak i od bolesti sa kojom su bili primorani da žive. Predstavljao je nevidljivu utvaru koja je na svojim tajanstvenim dnevnim pohodima ostavljala iza sebe beskrvna tela njihovih najbližih. Počeo je da shvata šta oni osećaju prema njemu i nije ih mrzeo zbog toga. Čvršće je stegao u ruci malu kapsulu. Sve dok mu ne bude zapretila odveć nasilna smrt, sve dok ne bude sasvim siguran da neće biti klanja pred masom...

Robert Nevil baci još jedan pogled na novi narod Zemlje. Znao je da ne pripada njima; znao je da kao i vampiri on predstavlja anatemu i crni užas koji mora da bude uništen. Pomisao na to najednom ga ispuni radošću, bez obzira na snažan bol.

Hrapavo krkljanje začulo mu se iz grla. Okrenuo se i nagao prema zidu dok je stavljao pilulu u usta. Pun krug, pade mu na um, dok mu se telom lagano razlivala malaksalost. Pun krug. Novi užas rođen u smrti, novo sujeverje ulazilo je zauvek u neprobojnu tvrđavu ljudskog roda.

Ja sam legenda.

Sadržaj

Prvi deo: JANUAR 1976.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.

Drugi deo: APRIL 1976.

- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.

Treći deo: JUN 1978.

- 15.
- 16.
- 17.
- 18.
- 19.

Četvrti deo: JANUAR 1979.

- 20.
- 21.